

รายงาน สถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2569

กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ
สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี
ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร สุพรรณบุรี

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จัดทำขึ้นภายใต้การมอบหมายของสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 1 - 11 (สสว. 1 - 11) ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสะท้อนภาพรวมสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในระดับกลุ่มจังหวัด ตลอดจนคาดการณ์แนวโน้มและผลกระทบ เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายและการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดทำรายงานฉบับนี้ขึ้น โดยครอบคลุมเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 รวม 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี โดยเนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย การวิเคราะห์ดัชนีชี้วัดทางสังคม การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร รวมถึงปัจจัยเสี่ยงและโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2569 ฉบับนี้ จะเป็นองค์ความรู้และข้อมูลสารสนเทศทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ตลอดจนภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ในการนำไปใช้เป็นกรอบอ้างอิงเพื่อการวางแผนยุทธศาสตร์ การกำหนดนโยบาย และการขับเคลื่อนมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมในระดับพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงของมนุษย์อย่างยั่งยืนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
30 มิถุนายน 2569

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี พ.ศ. 2569 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 (สสว.3) ซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในพื้นที่กลุ่มจังหวัดรับผิดชอบของ สสว.3 เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อภาพรวมของกลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด ซึ่งจากข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 สามารถจำแนกตามประเด็นและกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญ ดังนี้

1. สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

1.1 ประชากร ปี 2568 เขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 มีประชากรจำนวน 5,312,179 คน (ลดลงจากปี 2567 ร้อยละ 0.18) แบ่งตามช่วงอายุโดยคิดเป็นร้อยละเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อายุ 26 - 59 ปี ร้อยละ 48.38 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.99 อายุ 0 - 17 ปี ร้อยละ 16.72 อายุ 18 - 25 ปี ร้อยละ 9.60 และอื่น ๆ ร้อยละ 3.31

จะเห็นได้ว่า การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สูงถึงร้อยละ 21.99 ส่งผลให้ภาครัฐและท้องถิ่นต้องแบกรับภาระงบประมาณด้านสวัสดิการและการสาธารณสุขที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งวิกฤตความมั่นคงด้านแรงงานซึ่งแม้ปัจจุบันกลุ่มวัยแรงงานหลักจะเป็นประชากรส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับสัดส่วนประชากรวัยเด็กและเยาวชน พบว่า ประชากรรุ่นทดแทนมีสัดส่วนที่ต่ำมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักที่ต้องพึ่งพาแรงงานอย่างเข้มข้น และอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนแรงงานในอนาคต

1.2 ด้านสาธารณสุข ค่าเฉลี่ยอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เมื่อพิจารณาอัตราการป่วยรายใหม่ต่อประชากร 100,000 คน พบว่า กลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 คิดเป็น 110.01 ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (120.87) โดยจังหวัดที่มีอัตราดังกล่าว สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ (145.07) สมุทรสาคร (137.71) ราชบุรี (130.01) และสุพรรณบุรี (121.23) ส่วนค่าเฉลี่ยอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อจำนวนประชากร 100,000 คน คิดเป็น (6.93) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ คือ ไม่เกิน (8.00) โดยจังหวัดที่มีอัตราดังกล่าวสูงกว่าเกณฑ์ ได้แก่ สมุทรสงคราม (9.62) ราชบุรี (9.54) และสมุทรสาคร (8.39) ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางด้านสุขภาพจิตในพื้นที่ โดยประชากรต้องเผชิญกับภาวะความเครียดทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพ และความเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างครอบครัวที่กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ประกอบกับการขาดแคลนระบบเฝ้าระวัง กลไกการคัดกรองในชุมชน และการเข้าถึงบริการช่วยเหลือทางจิตวิทยาอย่างทันท่วงที ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความสุขเสียในอนาคต

1.3 ด้านเศรษฐกิจ รายได้ และแรงงาน ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 (27,617 บาท) อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนทั่วประเทศ (29,030 บาท) โดยมี 6 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ ได้แก่ เพชรบุรี (28,823 บาท) สมุทรสาคร (27,905 บาท) สมุทรสงคราม (27,869 บาท) ประจวบคีรีขันธ์ (26,010 บาท) กาญจนบุรี (24,723 บาท) และสุพรรณบุรี (21,542 บาท) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 (153,950 บาท) อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

ระดับประเทศ (197,691 บาท) ทั้งนี้ มีเพียงจังหวัดราชบุรี ที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงจากค่าเฉลี่ยดังกล่าว คิดเป็น 20,369 บาท

นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรยากจน พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน ในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (ร้อยละ 3.98) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจนระดับประเทศ (ร้อยละ 4.89) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีสัดส่วนประชากรยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี (ร้อยละ 6.24) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 5.91) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน ในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงจาก พ.ศ. 2566 (ร้อยละ 0.49) และเมื่อพิจารณาอัตราการว่างงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 (ร้อยละ 0.70) เท่ากับค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานระดับประเทศ (ร้อยละ 0.70) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี (ร้อยละ 1.30) กาญจนบุรี (ร้อยละ 1.15) ราชบุรี (ร้อยละ 0.88) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 0.83) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานย้อนหลังไปถึงปี พ.ศ. 2563 พบว่า อัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากการเชื่อมโยงข้อมูลพบข้อสังเกตเชิงโครงสร้างที่สำคัญ โดยจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำลังเผชิญกับปัญหาความเปราะบางทางเศรษฐกิจในลักษณะ รายได้ต่ำ ความยากจนสูง อัตราว่างงานสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งสวนทางกับทิศทางภาพรวมของกลุ่มจังหวัด สถานการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำภายใน และแม้อัตราการว่างงานในภาพรวมจะต่ำและลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่อัตราหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนประกอบกับรายได้เฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สะท้อนว่าประชากรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ สสว.3 แม้จะมีงานทำแต่ลักษณะงานอาจเป็นงานที่ให้ผลตอบแทนต่ำหรือมีชั่วโมงงานที่ไม่เต็มที่ ส่งผลให้รายได้รวมของครัวเรือนยังไม่สามารถก้าวข้ามค่าเฉลี่ยของประเทศได้

1.4 ด้านการศึกษา เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 224,402 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน โดยจำแนกเป็นจำนวนและร้อยละเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เด็กยากจน 222,924 คน (ร้อยละ 99.51) ชนกลุ่มน้อย 304 คน (ร้อยละ 0.13) กำพร้า 273 คน (ร้อยละ 0.12) ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว 110 คน (ร้อยละ 0.05) เด็กถูกทอดทิ้ง 82 คน (ร้อยละ 0.04) เด็กเร่ร่อน 9 คน เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน 3 คน เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 3 คน เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิต 1 คน และเด็กที่มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท 393 คน (ร้อยละ 0.18) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสสูงสุด คือ กาญจนบุรี 65,195 คน (ร้อยละ 29.05) รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 38,752 คน (ร้อยละ 17.27) และราชบุรี 32,225 คน (ร้อยละ 14.36) และเมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนออกกลางคัน พบว่า มีจำนวนนักเรียนออกกลางคัน ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 83 คน ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง (ชาย 51 คน หญิง 32 คน) จังหวัดกาญจนบุรีมีนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด 76 คน (ร้อยละ 91.57) เนื่องจากมีพื้นที่ติดชายแดนและเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก รองลงมา คือ สมุทรสาคร 5 คน (ร้อยละ 6.02) นครปฐมและราชบุรี จังหวัดละ 1 คน (ร้อยละ 2.41) สำหรับสาเหตุของการออกเรียนกลางคันสูงสุด คือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัว 65 คน (ร้อยละ 78.32)

จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จังหวัดกาญจนบุรี คือ พื้นที่วิกฤตสูงสุดของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยแบกรับสัดส่วนเด็กด้อยโอกาสถึง 1 ใน 3 และมีอัตราเด็กออกกลางคันสูง ปรากฏการณ์นี้สัมพันธ์โดยตรงกับบริบททางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้

มีบุตรหลานแรงงานข้ามชาติและกลุ่มชาติพันธุ์เข้ามาในระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่มีรากเหง้ามาจากความยากจนและสาเหตุสำคัญของการออกกลางคันคือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัวเมื่อครัวเรือนเผชิญสภาวะบีบคั้นทางการเงิน เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะเพศชายซึ่งมักถูกคาดหวังให้เป็นกำลังแรงงาน จึงต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควรเพื่อช่วยพุงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย จำนวนคดีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ เมื่อพิจารณาการรับแจ้งเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 2,594 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 0.01 โดยจังหวัดที่มีจำนวนดังกล่าวสูงสุด คือ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งฯ เพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันยังพบการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ในเขตพื้นที่ สสว. 3 จำนวน 5,346 คดี ซึ่งลดลงจากปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 0.23 พบว่า โดยจังหวัดที่มีจำนวนดังกล่าวสูงสุด คือ กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งคดีฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ มีค่าเฉลี่ยจำนวนผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เมื่อพิจารณาจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (7,991 คน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (11,399 คน) ทั้งนี้ หากพิจารณาในอัตราเฉลี่ย พบว่า มี 2 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน สูงกว่าระดับประเทศ ได้แก่ สมุทรสาคร (16,314 คน) และราชบุรี (12,052 คน)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำลังเผชิญความเสี่ยงซ้ำซ้อนจากคดีอาชญากรรม ทั้งคดีความผิดต่อชีวิต/เพศ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่มีสถิติสูงขึ้น หากขาดมาตรการจัดระเบียบและการควบคุมทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ อาจกลายเป็นปัจจัยเร่งให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งสถิติความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ เป็นปัจจัยเสี่ยงเชิงโครงสร้างที่ไม่ได้กระทบเพียงแค่มิติด้านสาธารณสุข แต่ยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงมิติสังคม เกิดการสูญเสียประชากรวัยแรงงาน และเพิ่มจำนวนผู้ทุพพลภาพที่ภาครัฐต้องดูแลในระยะยาว

1.6 ด้านที่อยู่อาศัย กองทุนสวัสดิการชุมชน เมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนกองทุนสวัสดิการชุมชน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 472 กองทุน โดยจังหวัดที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชนมากที่สุด ได้แก่ นครปฐม 92 กองทุน รองลงมา คือ ราชบุรี 74 กองทุน และเมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 3,816 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่มีครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 1,141 ครัวเรือน รองลงมา คือ สมุทรสาคร 972 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม พบว่า มีจังหวัดที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี และสมุทรสงคราม นอกจากนี้มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบท ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 333 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านพอเพียงชนบทมากที่สุด ได้แก่ กาญจนบุรี 67 ครัวเรือน รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 57 ครัวเรือน และเมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนสภาองค์กรชุมชน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 648 แห่ง โดยจังหวัดที่มีสภาองค์กรชุมชนมากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 125 แห่ง รองลงมาคือ กาญจนบุรี 99 แห่ง

จะเห็นได้ว่า แม้ภาพรวมในเขตพื้นที่ สสว.3 จะสามารถยกระดับความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนได้หลายครัวเรือน แต่ข้อมูลเชิงสถิติกลับชี้ให้เห็นว่าจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสงคราม ยังไม่เคยได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งการขาดโอกาสนี้อาจส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อยยังต้องเผชิญความไม่มั่นคงในชีวิต อีกทั้งการยกระดับความเข้มแข็งของกลไกภาคประชาชนและการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งของชุมชนถือเป็นปัจจัยนำทางที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสวัสดิการและการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ

2. สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย

2.1 ด้านเด็กและเยาวชน อัตราการเกิดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (ร้อยละ 6.07) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดระดับประเทศ (ร้อยละ 5.72) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการเกิด สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สมุทรสาคร (ร้อยละ 9.29) กาญจนบุรี (ร้อยละ 7.00) ประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 6.55) และราชบุรี (ร้อยละ 6.25) และเมื่อพิจารณาจำนวนเด็กและเยาวชน อายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยเด็กและเยาวชนอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ในเขตพื้นที่ สสว.3 อยู่ที่ (10 คน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (13 คน) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 3 จังหวัด ในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ได้แก่ นครปฐม (17 คน) สุพรรณบุรี (17 คน) และกาญจนบุรี (14 คน) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (208) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (205) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 5 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ นครปฐม (335 คน) กาญจนบุรี (291 คน) ราชบุรี (235 คน) สุพรรณบุรี (224 คน) และประจวบคีรีขันธ์ (213 คน)

จากการเชื่อมโยงเชิงสถิติ พบว่า จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี กำลังเผชิญปัญหาวิกฤตซ้ำซ้อนในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะจังหวัดนครปฐม ที่มีสถิติเยาวชนตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และมีจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด สภาวะการนี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นได้ขยายตัวไปสู่ภาวะครอบครัวแตกแยกและการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อโอกาสทางการศึกษา ขีดความสามารถในการหารายได้ และสวัสดิภาพของเด็กเกิดใหม่ในระยะยาว

2.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวระดับจังหวัด ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (74.59) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น (73.63) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 5 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ นครปฐม (70.23) ราชบุรี (72.27) เพชรบุรี (72.41) สมุทรสงคราม (73.36) และประจวบคีรีขันธ์ (73.92) ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (22.6) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น (28.48) โดยประเภทความรุนแรงที่พบมากที่สุดคือ ด้านร่างกาย สาเหตุของการกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากการใช้สารเสพติด ทั้งนี้ จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ราชบุรี และสุพรรณบุรี

จากการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงสถิติ พบว่า จังหวัดราชบุรี ซึ่งประสบปัญหาความเปราะบางทั้ง 2 มิติ กล่าวคือ เป็นจังหวัดที่มีดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ และในขณะเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่มีสถิติผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สภาวะการนี้ชี้ให้เห็นถึงความอ่อนแอของสัมพันธภาพภายในครอบครัว รวมถึงแรงกดดันทางเศรษฐกิจอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้หันไปพึ่งพาสารเสพติด จนนำมาสู่สภาวะขาดความยับยั้งชั่งใจและกระทำความรุนแรงต่อสตรีและบุคคลในครอบครัวในที่สุด

2.3 ด้านผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 146,030 คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ 184,398 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี ทั้งนี้ 8 จังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ได้แก่ สมุทรสงคราม 27.7 สุพรรณบุรี 25.4 เพชรบุรี 23.84 ราชบุรี 23.4 นครปฐม 22.14 ประจวบคีรีขันธ์ 22.03 กาญจนบุรี 20.58 และสมุทรสาคร 20.11 ส่วนค่าเฉลี่ยสัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวต่อจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 12.61 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น 12.87

จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเกินร้อยละ 20 ถือเป็นนัยยะเชิงโครงสร้างที่ส่งสัญญาณเตือน โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 27.70 สภาวการณ์นี้จะส่งผลกระทบต่อภาระเป็นลูกโซ่ต่อภาระพึ่งพิงทางเศรษฐกิจที่วัยแรงงานซึ่งมีสัดส่วนลดลง ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ โดยเมื่อเชื่อมโยงกับสถิติผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวลำพัง ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในที่อยู่อาศัยและภาวะซึมเศร้าจากการถูกทอดทิ้ง

2.4 ด้านคนพิการ จำนวนคนพิการในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวนทั้งสิ้น 154,363 คน โดยประเภทความพิการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความพิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 79,099 คน ความพิการทางการได้ยิน จำนวน 30,629 คน และความพิการทางสติปัญญา จำนวน 11,234 คน ตามลำดับ ทั้งนี้ในส่วนของการรับคนพิการเข้าทำงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการ อย่างไรก็ตาม พบสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนี้ สมุทรสาคร 68 แห่ง นครปฐม 22 แห่ง ราชบุรี 14 แห่ง กาญจนบุรี 5 แห่ง และสุพรรณบุรี 2 แห่ง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า คนพิการส่วนใหญ่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน โดยเมื่อเชื่อมโยงกับการที่มีสถานประกอบการปฏิเสธการจ้างงานหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย สะท้อนให้ว่าผู้ประกอบการยังขาดความพร้อมและความเข้าใจในการรับคนพิการเข้าทำงาน อีกทั้งพบว่า จังหวัดสมุทรสาคร เป็นพื้นที่ที่พบการละเมิดกฎหมายจ้างงานคนพิการมากที่สุด โดยสถานประกอบการมักเลือกจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนแทน ซึ่งอาจส่งผลให้คนพิการในพื้นที่สูญเสียโอกาสในการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจและต้องตกอยู่ในภาวะพึ่งพิงของครอบครัวต่อไป

2.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง และภาคีเครือข่าย มีผู้แสดงความสามารถในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวนทั้งสิ้น 224 คน ส่วนใหญ่เป็นด้านการแสดงดนตรี จำนวน 191 คน ด้านอื่น ๆ จำนวน 21 คน และด้านการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 7 คน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนคนขอทานของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (ร้อยละ 83) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (ร้อยละ 9) ทั้งนี้ จังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี และเพชรบุรี นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็นร้อยละ (2,902) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (3,287) โดยมี 6 จังหวัดที่มีจำนวน อพม. ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ได้แก่ เพชรบุรี (1,831) สมุทรสาคร (2,124) สมุทรสงคราม (2,441) ประจวบคีรีขันธ์ (2,961) นครปฐม (3,121) และกาญจนบุรี (3,254) อย่างไรก็ตาม อพม. ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า ในปี 2569 มีจำนวนคนเปราะบางในเขตพื้นที่ สสว.3 สูงถึง 205,782 คน และมีครัวเรือนเปราะบางที่ประสบปัญหาในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนทั้งสิ้น 106,074 ครัวเรือน โดยจำแนกเป็นครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 0 จำนวน 1,959 ครัวเรือน ระดับ 1 จำนวน 25,385 ครัวเรือน ระดับ 2 จำนวน 72,857 ครัวเรือน และระดับ 3 จำนวน 5,873 ครัวเรือน แต่อัตรากำลังของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ซึ่งเป็นด่านหน้าในการเข้าถึงชุมชนกลับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สภาวการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงการแบกรับภาระงานที่ค่อนข้างหนักของ อพม. ในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลให้การเดินหน้านำคัดกรอง ค้นหา และช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบางเป็นไปได้อย่างล่าช้าและไม่ทั่วถึง

2.6 ด้านสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ค่าเฉลี่ยดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 73.62 สูงกว่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศ ซึ่งคิดเป็น 69.84 ทั้งนี้ จังหวัดที่มีค่าดัชนีดังกล่าวต่ำกว่าภาพรวมประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี คิดเป็น 61.34 และประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็น 62.63 โดยมีมิติที่โดดเด่น คือ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติที่อยู่อาศัย และมิติ

ความมั่นคงของครอบครัว และมิติที่ควรเฝ้าระวัง คือ มิติการศึกษา มิติการมีงานทำและรายได้ และมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า แม้ค่าเฉลี่ยดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่ สสว.3 จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเทศ แต่พบว่ามี 2 จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายเชิงโครงสร้างของพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นจังหวัดชายแดน โดยเฉพาะในมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ และมิติการศึกษาที่ถือเป็นมิติที่ต้องเฝ้าระวังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายด้านความมั่นคง เพื่อพัฒนาระบบเตือนภัยและการรับเหตุด้านสังคมได้อย่างทันท่วงที
2. พัฒนาระบบคุ้มครองและช่วยเหลือแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวแบบครบวงจร เพื่อให้เข้าถึงสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดได้อย่างทั่วถึง
3. บูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวง พม. และหน่วยงานด้านการปราบปรามยาเสพติด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่ต้นเหตุ
4. ปฏิรูปสวัสดิการสังคมสู่ระบบสวัสดิการแบบมีเงื่อนไขที่เน้นการพัฒนาทุนมนุษย์และการสร้างอาชีพที่มั่นคง
5. ขยายผลโครงการบ้านมั่นคงและบ้านพอเพียงชนบทให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อสร้างมิติด้านความปลอดภัยในที่อยู่อาศัย
6. พัฒนาระบบการคุ้มครองและเฝ้าระวังสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังด้วยนวัตกรรมเชิงรุกอย่างยั่งยืน
7. พัฒนาหลักสูตรและแรงจูงใจในการทำงานของ อพม. เพื่อยกระดับสู่การเป็น อพม. เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
8. เพิ่มมาตรการเชิงรุกในการติดตามการจ้างงานคนพิการและส่งเสริมการสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

1. ยกกระดับศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) ให้เป็นศูนย์จัดการวิกฤตสังคมในระดับพื้นที่ และรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังในพื้นที่
2. การประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ในการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวในพื้นที่
3. ยกดับโรงเรียนครอบครัวและศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ในพื้นที่เสี่ยง เพื่อสร้างทักษะการสื่อสารและสัมพันธภาพที่ดีในครัวเรือน
4. ใช้ฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง (MSO-Logbook) ในการให้ความช่วยเหลือที่ตรงจุดและตรงตามสภาพปัญหาของแต่ละครัวเรือน
5. บูรณาการงบประมาณท้องถิ่นและสภาองค์กรชุมชนเพื่อจัดการปัญหาที่อยู่อาศัยของประชาชนกลุ่มเปราะบาง
6. การปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ และเฝ้าระวังผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังผ่านเครือข่าย อพม.
7. ดึงศักยภาพภาคธุรกิจ (CSR) ในพื้นที่มาร่วมสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนและการจ้างงานกลุ่มเปราะบางในพื้นที่
8. พัฒนาศูนย์บริการคนพิการทั่วไปให้ครอบคลุมทุกตำบล เพื่อการกระจายบริการและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง

คำนำ.....	2
บทสรุปผู้บริหาร.....	3
สารบัญ.....	9
สารบัญตาราง.....	12
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	16
1.1 หลักการและเหตุผล.....	16
1.2 วัตถุประสงค์.....	17
1.3 วิธีการดำเนินงาน.....	17
1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	18
ส่วนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐาน.....	19
2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร.....	19
2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต.....	19
2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ.....	20
2.1.3 พื้นที่การปกครอง.....	21
2.1.4 โครงสร้างประชากร.....	21
2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ.....	23
2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข.....	23
2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข.....	24
2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย.....	25
2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน.....	28
2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว.....	28
2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ การออม และความยากจน.....	30
2.3.3 ภาวะการมีงานทำ.....	33
2.3.4 ผู้ประกันตน.....	36
2.4 ประเด็นด้านการศึกษา.....	37
2.4.1 สถานศึกษา.....	37
2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	38
2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา.....	38

2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	41
2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	41
2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด	41
2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์	43
2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน	44
2.5.4 การจัดการเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน	44
2.6 ด้านที่อยู่อาศัย	45
ส่วนที่ 3 สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม	46
3.1 ด้านเด็กและเยาวชน	46
3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน	46
3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	48
3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง	48
3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว	50
3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน	53
3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน	54
3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	57
3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	57
3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	59
3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น	61
3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง	61
3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ	62
3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	63
3.3 ด้านผู้สูงอายุ	63
3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ	63
3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น	65
3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม	65
3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ	65
3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ	67
3.4 ด้านคนพิการ	70
3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ	70

3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น.....	72
3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ	72
3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ.....	73
3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ	74
3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง	77
3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	77
3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง.....	78
ส่วนที่ 4 สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues)	80
4.1 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์.....	80
4.2 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่.....	81
4.2.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน.....	81
4.2.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน	82
4.3 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues	84
ส่วนที่ 5 การวิเคราะห์แนวโน้ม ของสถานการณ์ทางสังคม	92
ส่วนที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	97
6.1 บทสรุป	97
6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	102
6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด	102
ภาคผนวก.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร	19
ตารางที่ 2	พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	21
ตารางที่ 3	จำนวนประชากร	22
ตารางที่ 4	จำนวนประชากร รวมทั้งหมด	22
ตารางที่ 5	สัดส่วนประชากร ปี 2568	23
ตารางที่ 6	หน่วยบริการด้านสาธารณสุข	23
ตารางที่ 7	จำนวนบุคลากรทางการแพทย์	24
ตารางที่ 8	สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อ 10,000 ประชากร	24
ตารางที่ 9	จำนวนเตียงในสถานพยาบาล	25
ตารางที่ 10	สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก	25
ตารางที่ 11	สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มีารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก	26
ตารางที่ 12	อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร	26
ตารางที่ 13	อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม	27
ตารางที่ 14	ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย	27
ตารางที่ 15	อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ	28
ตารางที่ 16	ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	29
ตารางที่ 17	อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว	29
ตารางที่ 18	รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน	30
ตารางที่ 19	ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	30
ตารางที่ 20	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	31
ตารางที่ 21	ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย	31
ตารางที่ 22	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออมเงิน	32
ตารางที่ 23	จำนวนครัวเรือนยากจน	32
ตารางที่ 24	สัดส่วนประชากรยากจน	33
ตารางที่ 25	กำลังแรงงานและผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน	33
ตารางที่ 26	จำนวนผู้ว่างงาน	34
ตารางที่ 27	อัตราการว่างงาน	34
ตารางที่ 28	จำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ	35
ตารางที่ 29	จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ	35
ตารางที่ 30	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33	36
ตารางที่ 31	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39	36
ตารางที่ 32	จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40	37
ตารางที่ 33	สถานศึกษาในระบบ นอกระบบ รายสังกัด	37
ตารางที่ 34	เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน	38
ตารางที่ 35	จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ	38

ตารางที่ 36	จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส	39
ตารางที่ 37	จำนวนนักเรียนออกกลางคัน และสาเหตุการออกกลางคัน	40
ตารางที่ 38	จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code).....	40
ตารางที่ 39	ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	41
ตารางที่ 40	การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ	41
ตารางที่ 41	การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	42
ตารางที่ 42	การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด.....	42
ตารางที่ 43	การรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	43
ตารางที่ 44	จำนวนผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์.....	43
ตารางที่ 45	จำนวนผู้บาดเจ็บ ทพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน	44
ตารางที่ 46	เรื่องร้องทุกข์ที่ประชาชนแจ้งผ่านช่องทาง 1111	44
ตารางที่ 47	ด้านที่อยู่อาศัย	45
ตารางที่ 48	จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ.....	46
ตารางที่ 49	จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด	47
ตารางที่ 50	ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน.....	47
ตารางที่ 51	อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก	48
ตารางที่ 52	จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด	48
ตารางที่ 53	จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์	49
ตารางที่ 54	จำนวนเด็กกำพร้า.....	49
ตารางที่ 55	สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก	50
ตารางที่ 56	จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑ.....	50
ตารางที่ 57	อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 10 – 14 ปี.....	51
ตารางที่ 58	อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15 – 19 ปี.....	51
ตารางที่ 59	ร้อยละการตั้งครุฑไว้ในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี	52
ตารางที่ 60	แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	53
ตารางที่ 61	จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจ	53
ตารางที่ 62	จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน	54
ตารางที่ 63	เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท	54
ตารางที่ 64	จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน	55
ตารางที่ 65	สภาเด็กและเยาวชนและการขับเคลื่อนกิจกรรม	55
ตารางที่ 66	เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	56
ตารางที่ 67	ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก.....	56
ตารางที่ 68	จำนวนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ	57
ตารางที่ 69	สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด	57
ตารางที่ 70	ครอบครัวที่จดทะเบียนสมรส หย่าร้าง และอัตราการหย่าร้าง	58
ตารางที่ 71	ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2568.....	58
ตารางที่ 72	จำนวนผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว.....	59
ตารางที่ 73	ร้อยละผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ	59

ตารางที่ 74 ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว	60
ตารางที่ 75 ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง	60
ตารางที่ 76 อัตราการว่างงานในสตรี	61
ตารางที่ 77 จำนวนและสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง	61
ตารางที่ 78 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย	62
ตารางที่ 79 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	62
ตารางที่ 80 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว	63
ตารางที่ 81 จำนวนผู้สูงอายุ	63
ตารางที่ 82 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร	64
ตารางที่ 83 ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ	64
ตารางที่ 84 การคัดกรองผู้สูงอายุติดสังคม ติดบ้าน ติดเตียง	65
ตารางที่ 85 ผู้สูงอายุที่กักขังประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ	66
ตารางที่ 86 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน	66
ตารางที่ 87 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี	67
ตารางที่ 88 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก	67
ตารางที่ 89 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ	68
ตารางที่ 90 โรงเรียนผู้สูงอายุ	68
ตารางที่ 91 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ	69
ตารางที่ 92 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	69
ตารางที่ 93 จำนวนคนที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	70
ตารางที่ 94 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน	70
ตารางที่ 95 คนพิการจำแนกตามช่วงอายุ	71
ตารางที่ 96 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ	71
ตารางที่ 97 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม	72
ตารางที่ 98 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ	72
ตารางที่ 99 การรับคนพิการเข้าทำงาน	73
ตารางที่ 100 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน	73
ตารางที่ 101 เครือข่ายด้านคนพิการ	74
ตารางที่ 102 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	74
ตารางที่ 103 การให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ	75
ตารางที่ 104 การบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA)	75
ตารางที่ 105 การบริการล่ามภาษามือ	76
ตารางที่ 106 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ	76
ตารางที่ 107 ผู้ใช้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง	77
ตารางที่ 108 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท	77
ตารางที่ 109 จำนวนคนขอทาน	78
ตารางที่ 110 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน	78
ตารางที่ 111 เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)	79

ตารางที่ 112 องค์การภาคีเครือข่าย	79
ตารางที่ 113 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ รายมิติ.....	80
ตารางที่ 114 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ	81
ตารางที่ 115 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง.....	82

ส่วนที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการ เพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา 10 วรรค 1) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Area-Based Budgeting: ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชนจนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาล การควบคุมพฤติกรรมนักการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกัน ซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2548

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม พร้อมทั้งนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ระดับจังหวัด ในฐานะหน่วยงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐและภาคเอกชน ให้สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี รวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกัน

จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี 2569 ขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลในห้วงปี 2563 ถึง 2568 เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัด ประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ท้นต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อม หน่วยงาน ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 2) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 3) เพื่อนำประเด็นในพื้นที่และประเด็นเร่งด่วน Hot Issues แจ้งเตือนไปยังกลไกในของพื้นที่ นำไปสู่การเฝ้าระวังภัยทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด
- 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัด

1.3 วิธีการดำเนินงาน

- 1) ร่วมกำหนดรายการข้อมูลในการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม กับกองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11
- 2) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำกรอบแนวทางและวางแผนจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2569 หน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวง พม. หน่วยงานระดับกรม/เทียบเท่าภายใต้กระทรวง พม. สสว. 1 – 11 และหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานผู้ทำการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูลพิจารณารายการข้อมูลประกอบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม คำนิยามหรือคำอธิบาย และประเด็นเชิงลึกด้านการจัดเก็บ
- 3) รวบรวมข้อมูลสถิติทั้งในรูปแบบ Open data และข้อมูลที่ต้องทำหนังสือขอข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลครบถ้วนตามรายการข้อมูลฯ ที่กำหนด
- 4) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนการวิเคราะห์และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2569 เพื่อให้คณะกรรมการวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์ทางสังคม พิจารณารูปแบบการนำเสนอรายงานฯ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงรายงานสถานการณ์ทางสังคม ให้มีความน่าเชื่อถือ
- 5) มีการประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ประจำปี 2569 เพื่อชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานฯ พร้อมมีหนังสือแจ้งเวียนเพื่อนำส่งข้อมูลเพื่อดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม ระดับจังหวัด
- 6) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด
- 7) นำเสนอรายงานฯ ให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ 1 – 11 เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด รวมถึงนำเสนอรายงานฯ ให้กองมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อนำข้อมูลไปประมวลผลภาพรวมรายงานสถานการณ์ทางสังคม ระดับประเทศ
- 8) นำเสนอรายงานสถานการณ์ทางสังคม เพื่อผู้ว่าราชการจังหวัด/คณะกรรมการจังหวัด เช่น คณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) หรือ กองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (กสจ.) รับรอง หรือรับทราบ
- 9) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ต่อส่วนราชการระดับจังหวัด อปท. และ เครือข่าย เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานฯ/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ พร้อมทั้งเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ให้ประชาชนได้สามารถศึกษาข้อมูลได้

1.4 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับพื้นที่ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว
- 2) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงานโครงการในการคุ้มครองป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวในระดับพื้นที่และหน่วยงานระดับกระทรวงสามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญ และกำหนดนโยบายแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวภาพรวมต่อไป

ส่วนที่ 2

ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ประเด็นด้านพื้นที่และประชากร

2.1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 8 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า มีพื้นที่ จำนวน 46,088 ตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 19,483 ตารางกิโลเมตร จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 6,368 ตารางกิโลเมตร และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 6,225 ตารางกิโลเมตร

จำนวนประชากรกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 5,312,179 จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม 926,514 คน จังหวัดกาญจนบุรี 896,344 คน และจังหวัดราชบุรี 862,065 คน

ความหนาแน่นของประชากรต่อตารางกิโลเมตร (คน/ตร.กม.) กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย 115.26 คนต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 673.72 คนต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดสมุทรสงคราม 445.05 คน ต่อตารางกิโลเมตร และจังหวัดนครปฐม 427.29 คนต่อตารางกิโลเมตร

จำนวนครัวเรือนกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 1,141,244 ครัวเรือน จังหวัดที่มีจำนวนครัวเรือนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 356,322 ครัวเรือน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 191,088 ครัวเรือน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 156,334 ครัวเรือน

ตารางที่ 1 พื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร

จังหวัด	พื้นที่จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร			
	พื้นที่(ตร.กม.)	จำนวนประชากร	ความหนาแน่นของประชากร*	จำนวนครัวเรือน**
กาญจนบุรี	19,483	896,344	46.01	156,334
นครปฐม	2,168	926,514	427.29	102,143
ประจวบคีรีขันธ์	6,368	551,345	86.59	356,322
เพชรบุรี	6,225	484,218	77.78	93,276
ราชบุรี	5,196	862,065	165.89	122,723
สมุทรสงคราม	417	185,455	445.05	61,155
สมุทรสาคร	872	587,719	673.72	191,088
สุพรรณบุรี	5,358	818,519	152.77	58,203
รวมทั้งหมด	46,088	5,312,179	115.26	1,141,244

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

*ความหนาแน่นของประชากร (ตร.กม./คน)

**ข้อมูลของกรมการพัฒนาชุมชน (2568)

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ

ตารางที่ 1 แสดงพื้นที่ จำนวนประชากร และความหนาแน่นของประชากร กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีพื้นที่รวม 46,088 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 8.98 ของประเทศ ภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ด้านตะวันตกเป็นพื้นที่สูงบริเวณเทือกเขาถนนธงชัยและตะนาวศรีเป็นแนวยาวไปทางใต้ตาม แนวพรมแดน มีอาณาเขตติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หรือสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมาตอนกลาง เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนที่แม่น้ำเจ้าพระยาและ แม่น้ำสาขาต่างๆ พัดพามา สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง และตอนล่างเป็นพื้นที่ราบและที่ราบชายฝั่งทะเล มีด้านถาวร 1 ด้าน คือ ด้านถาวรบ้านพุน้ำร้อน จุดผ่อนปรน 2 จุดคือ จุดผ่อนปรนพิเศษ ด้านสิงขรและจุดผ่อน ปรนด้านพระเจดีย์สามองค์ที่เป็นจุดเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ทรัพยากรธรรมชาติ

ดิน ดินที่พบส่วนใหญ่ในบริเวณที่ราบมีลักษณะเป็นดินลุ่มน้ำหรือดินตะกอน ที่แม่น้ำแม่กลอง มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน เช่น ดินเหนียวดำ เป็นดินที่มี เนื้อละเอียดเหมาะที่จะใช้เพาะปลูกข้าวหรือยกร่องปลูกมะพร้าว ดินร่วน กำแพงแสนเป็นดินบริเวณขอบของที่ราบภาคกลางใช้ปลูกพืชไร่ดี และดินเหนียว

ท่าจีน พบในเขตที่ติดต่อกับทะเล หากยกกร่องให้สูงขึ้นสามารถปลูกมะพร้าว ผัก หรือ ไม้ผลอื่นๆ หรือใช้พื้นที่ เลี้ยงกุ้งเลี้ยงปลาหรือทำนาเกลือ

แหล่งน้ำ มีลุ่มน้ำและแม่น้ำที่มีความสำคัญ 7 ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำแม่กลอง ลุ่มน้ำเพชรบุรี และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันตก โดยกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ซึ่งได้แก่ จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ ราบลุ่ม มีชายฝั่งทะเลยาว 359 กิโลเมตร และเป็นปากแม่น้ำสำคัญ 4 สาย ที่ไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย คือ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำ

แม่กลอง แม่น้ำเพชรบุรี แม่น้ำปราณบุรี ด้านทิศตะวันตกในเขตจังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีลักษณะเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูงชัน แล้วค่อยลาดต่ำลงมาทางทิศตะวันออก เกิดเป็นสันปันน้ำ แบ่งน้ำส่วนหนึ่ง ไหลลงสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

ป่าไม้ มีพื้นที่ป่าไม้ 12.74 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.93 ของพื้นที่ป่าทั่วประเทศ ลักษณะ ของป่าไม้ในส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ลักษณะทั่วไปเป็นป่าโปร่งพื้นที่ป่าไม้ไม่รก ทึบโดยมีไม้ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหลายชนิด ได้แก่ ไม้สัก ไม้มะค่า และยังมีป่าไม้ ประเภทอื่น ๆ ด้วย เช่น ป่าดิบชื้น ขึ้นอยู่ในที่ราบหรือบนภูเขาที่ระดับความสูง เกิน 600 เมตร จากระดับ น้ำทะเล ป่าชายเลน มักพบขึ้นอยู่บริเวณชายฝั่งทะเล

ปากแม่น้ำลำคลอง และบริเวณรอบเกาะที่มีสภาพเป็นดินเลน และป่าชายหาด ป่าที่ขึ้นคลุมดินหรือเนินทราย ชายฝั่งทะเลที่ยกตัวจนน้ำท่วมไม่ถึงแต่ได้รับผลกระทบจากทะเล เช่น ไร่ความเค็ม และลมจากทะเล ภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน มีฝนตกปานกลางและสลับกับฤดูแล้ง ลำดับพื้นที่ลาดลงมาทางใต้ ตามลำดับจนถึงอ่าวไทย มีภูเขาบ้างแต่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาที่ไม่สูงมากเว้นแต่ด้านตะวันตกใกล้ชายแดน สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีเทือกเขาตะนาวศรีวางตัวในแนวเหนือ - ใต้ ทางด้านตะวันตกจึงเป็นแนวบังลมมรสุม ทำให้พื้นที่หลังเขามีฝนตกน้อย ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,500 มิลลิเมตรต่อปี ทั้งนี้มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ จะพัดปกคลุมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามบริเวณชายฝั่งทะเล และเทือกเขาด้านรับลมจะมีฝนมากกว่าบริเวณอื่น เช่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนี้ยังพบความชุ่มชื้นมาจากทะเลอันดามันสู่กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ช่วงฤดูร้อนจะพบว่าจังหวัดกาญจนบุรี

มีอุณหภูมิสูงสุด มีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดพาความชุ่มชื้นมาจากทะเลอันดามันมาสู่กลุ่มจังหวัดภาคกลาง ทั้งนี้ภาคกลางตอนล่างของไทยยังได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพาความชื้นจากทะเลอันดามันมาสู่ฝั่งตะวันตกของประเทศ ทำให้มีสภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น มีฝนตกชุกและต่อเนื่องมากกว่าภาคกลางตอนบน ซึ่งอยู่ห่างจากทะเลและมีลักษณะเป็นที่ราบภายใน ความชุ่มชื้นที่มากขึ้นนี้ส่งผลต่อระบบนิเวศ เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ

2.1.3 พื้นที่การปกครอง

ตารางที่ 2 แสดงพื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีพื้นที่การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 698 แห่ง โดยจำแนกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 8 แห่ง เทศบาลนคร จำนวน 4 แห่ง เทศบาลเมือง จำนวน 25 แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน 222 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 439 แห่ง โดยจังหวัดที่มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 127 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 122 แห่ง และจังหวัดนครปฐม จำนวน 117 แห่ง

ตารางที่ 2 พื้นที่การปกครองจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จังหวัด	ประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น(หน่วย: แห่ง)				
	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
กาญจนบุรี	1	-	3	50	68
นครปฐม	1	1	7	30	78
ประจวบคีรีขันธ์	1	1	1	15	43
เพชรบุรี	1	-	2	21	61
ราชบุรี	1	-	5	35	71
สมุทรสงคราม	1	-	1	12	22
สมุทรสาคร	1	2	4	12	19
สุพรรณบุรี	1	-	2	47	77
รวมทั้งหมด	8	4	25	222	439

ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2568)

2.1.4 โครงสร้างประชากร

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากร ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ปี 2568 พบว่า ประชากรไทยในกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 5,312,179 คน แบ่งเป็นช่วงอายุ 0 - 17 ปี จำนวน 888,383 คน เป็นเพศชาย 456,658 คน เป็นเพศหญิง 431,725 คน ช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 509,984 คน เป็นเพศชาย 263,120 คน เป็นเพศหญิง 246,864 คน ช่วงอายุ 26 - 59 ปี จำนวน 2,569,887 คน เป็นเพศชาย 1,256,299 คนเป็นเพศหญิง 1,313,588 คน อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1,168,247 คน เป็นเพศชาย 500,461 คน เป็นเพศหญิง 667,786 คน และอื่นๆ (รวมจันทครคดี/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย) จำนวน 175,678 คน เป็นเพศชาย 97,489 คน และเป็นเพศหญิง 78,189 คน

ตารางที่ 3 จำนวนประชากร

จังหวัด	0-17ปี		18-25ปี		26-59ปี		60ปีขึ้นไป		อื่นๆ	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
กาญจนบุรี	79,066	74,676	46,662	41,978	202,116	202,312	73,980	92,689	45,115	37,770
นครปฐม	79,141	75,088	46,975	42,908	224,599	240,403	85,328	117,770	7,673	6,619
ประจวบคีรีขันธ์	50,145	47,443	29,365	26,038	129,824	138,422	50,518	64,694	9,472	5,424
เพชรบุรี	41,611	39,320	22,889	22,398	116,579	122,025	48,288	65,280	3,554	2,274
ราชบุรี	71,805	67,479	43,607	40,680	202,409	203,863	83,949	114,380	15,900	12,983
สมุทรสงคราม	13,794	12,891	8,332	8,026	44,059	45,603	21,189	29,811	906	794
สมุทรสาคร	52,402	49,736	27,532	27,023	140,123	153,744	49,235	65,345	12,199	10,380
สุพรรณบุรี	68,704	65,082	37,718	37,803	196,590	202,216	87,974	117,817	2,670	1,945
รวมทั้งหมด	456,668	431,725	263,120	246,864	1,256,299	1,313,588	500,461	667,786	97,489	78,189

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

*อื่นๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากร รวมทั้งหมด ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พ.ศ. 2568 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 5,312,179 คน จังหวัดที่มีจำนวนประชากร มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม 926,514 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 896,344 คน และ จังหวัดราชบุรี 862,065 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนประชากร อายุ 0 - 17 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัด นครปฐม จำนวน 154,239 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 153,732 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 139,284 คน

จังหวัดที่มีจำนวนประชากร อายุ 18 - 25 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 89,883 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 88,630 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 84,297 คน

จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอายุ 26 - 59 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 465,002 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 411,272 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 404,428 คน

จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 89,883 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 88,630 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 84,297 คน

จังหวัดที่มีจำนวนประชากรอื่น ๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย) มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 205,791 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 203,098 คน และ จังหวัดราชบุรี จำนวน 198,329 คน

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร รวมทั้งหมด

จังหวัด	รวมทั้งหมด					รวมทั้งหมด
	0-17ปี	18-25ปี	26-59ปี	60ปีขึ้นไป	อื่นๆ	
กาญจนบุรี	153,732	88,630	404,428	166,689	82,885	896,344
นครปฐม	154,239	89,883	465,002	203,098	14,292	926,514
ประจวบคีรีขันธ์	97,588	55,403	288,246	115,212	14,886	551,345
เพชรบุรี	80,931	45,287	238,604	113,568	5,828	484,218
ราชบุรี	139,284	84,297	411,272	198,329	28,883	862,065
สมุทรสงคราม	26,685	16,408	89,662	51,000	1,700	185,455
สมุทรสาคร	102,138	54,555	298,867	114,580	22,579	587,719
สุพรรณบุรี	133,786	75,521	398,806	205,791	4,615	818,519
รวมทั้งหมด	888,383	509,984	2,569,887	1,168,247	175,678	5,312,179

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

*อื่นๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

ตารางที่ 5 แสดงสัดส่วนประชากร ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พ.ศ. 2568 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากร อายุ 0 - 17 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 17.70 จังหวัดสมุทรสาคร 17.38 และจังหวัดกาญจนบุรี 17.15

จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 18 - 25 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 10.05 จังหวัดกาญจนบุรี 9.89 และจังหวัดราชบุรี 9.78

จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 26 - 59 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม 50.19 จังหวัดสมุทรสาคร 50.00 และจังหวัดเพชรบุรี 49.28

จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม 27.50 จังหวัดสุพรรณบุรี 25.14 และจังหวัดเพชรบุรี 23.45

จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรอื่น ๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย) มากที่สุด 3 ลำดับ คือ กาญจนบุรี 9.25 จังหวัดสมุทรสาคร 3.84 และจังหวัดราชบุรี 3.35

ตารางที่ 5 สัดส่วนประชากร ปี 2568

จังหวัด	สัดส่วนประชากร (หน่วย: ร้อยละ)				
	0-17ปี	18-25ปี	26-59ปี	60ปีขึ้นไป	อื่นๆ
กาญจนบุรี	17.15	9.89	45.12	18.59	9.25
นครปฐม	16.65	9.70	50.19	21.92	1.54
ประจวบคีรีขันธ์	17.70	10.05	48.65	20.90	2.70
เพชรบุรี	16.71	9.35	49.28	23.45	1.20
ราชบุรี	16.16	9.78	47.71	23.01	3.35
สมุทรสงคราม	14.39	8.85	48.35	27.50	0.92
สมุทรสาคร	17.38	9.28	50.00	19.50	3.84
สุพรรณบุรี	16.34	9.23	48.72	25.14	0.56
รวมทั้งหมด	16.72	9.60	48.38	21.99	3.31

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

*อื่นๆ (รวมजनทรคติ/ทะเบียนบ้านกลาง/มิใช่สัญชาติไทย/อยู่ระหว่างย้าย)

2.2 ประเด็นด้านสุขภาพ

2.2.1 หน่วยบริการสาธารณสุข

ตารางที่ 6 แสดงหน่วยบริการด้านสาธารณสุข ในปี 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีหน่วยบริการด้านสาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น 537 แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 51 แห่ง โรงพยาบาลทั่วไป (รพท.) จำนวน 12 แห่ง โรงพยาบาลศูนย์ (รพศ.) จำนวน 4 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) จำนวน 420 แห่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาหน่วยบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและภาคเอกชน พบว่า จังหวัดที่มีหน่วยบริการสาธารณสุขมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 120 แห่ง จังหวัดนครปฐม จำนวน 107 แห่ง และจังหวัดราชบุรี จำนวน 90 แห่ง

ตารางที่ 6 หน่วยบริการด้านสาธารณสุข

จังหวัด	หน่วยบริการสาธารณสุข (หน่วย: แห่ง)			
	โรงพยาบาลชุมชน	รพท.	รพศ.	รพ.สต.
กาญจนบุรี	14	2	-	-
นครปฐม	8	-	1	98
ประจวบคีรีขันธ์	5	3	-	65
เพชรบุรี	7	1	-	112
ราชบุรี	7	3	1	79
สมุทรสงคราม	2	1	-	49
สมุทรสาคร	-	1	1	17
สุพรรณบุรี	8	1	1	-
รวมทั้งหมด	51	12	4	420

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2567)

2.2.2 ทรัพยากรด้านสาธารณสุข

(1) บุคลากรทางการแพทย์

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ ในปี 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่ามีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ จำนวนทั้งสิ้น 18,630 จังหวัดที่มีบุคลากรทางการแพทย์มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 3,688 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 3,101 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 3,045 คน

ตารางที่ 7 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

จังหวัด	บุคลากรทางการแพทย์ (หน่วย: คน)			
	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	พยาบาล
กาญจนบุรี	236	88	142	1,883
นครปฐม	685	125	221	2,657
ประจวบคีรีขันธ์	234	66	102	1,161
เพชรบุรี	192	56	110	1,155
ราชบุรี	441	106	191	2,307
สมุทรสงคราม	86	25	49	482
สมุทรสาคร	649	85	202	2,165
สุพรรณบุรี	320	113	183	2,053
รวมทั้งหมด	2,903	664	1,200	13,863

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2567)

*จำนวนพยาบาล หมายถึง จำนวนพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเทคนิครวมกัน

ตารางที่ 8 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อ 10,000 ประชากร ข้อมูลจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2567 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีสัดส่วนแพทย์ทั้งสิ้น จำนวน 5.46 ทันตแพทย์ 1.25 เภสัชกร 2.26 และพยาบาล 26.10 โดยจังหวัดที่มีสัดส่วนแพทย์ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 11.49 จังหวัดนครปฐม 7.50 และจังหวัดราชบุรี 5.27

จังหวัดที่มีสัดส่วนทันตแพทย์ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 1.50 จังหวัดสุพรรณบุรี 1.38 และจังหวัดนครปฐม 1.37

จังหวัดที่มีสัดส่วนเภสัชกร มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 3.58 จังหวัดสมุทรสงคราม 2.64 และจังหวัดนครปฐม 2.42

จังหวัดที่มีสัดส่วนพยาบาล มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 38.33 จังหวัดนครปฐม 29.08 และจังหวัดราชบุรี 27.55

ตารางที่ 8 สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ ต่อ 10,000 ประชากร

จังหวัด	สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อ 10,000 ประชากร (หน่วย: คน)			
	แพทย์	ทันตแพทย์	เภสัชกร	พยาบาล
กาญจนบุรี	3.63	1.08	1.74	23.07
นครปฐม	7.50	1.37	2.42	29.08
ประจวบคีรีขันธ์	4.35	1.23	1.90	21.57
เพชรบุรี	4.00	1.17	2.29	24.09
ราชบุรี	5.27	1.27	2.28	27.55
สมุทรสงคราม	4.63	1.35	2.64	25.94
สมุทรสาคร	11.49	1.50	3.58	38.33
สุพรรณบุรี	3.89	1.38	2.23	24.99
รวมทั้งหมด	5.46	1.25	2.26	26.10

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2567)

(2) เติ่งในสถานพยาบาล

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนเติ่งในสถานพยาบาล ในช่วงปี 2565 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนเติ่งในสถานพยาบาลที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2565 มีจำนวนเติ่งในสถานพยาบาล จำนวน 13,687 เติ่ง ปี 2566 จำนวน 13,773 เติ่ง และปี 2567 จำนวน 13,850 เติ่ง โดยจังหวัดที่มี เติ่งในสถานพยาบาลมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี 2,465 เติ่ง จังหวัดสมุทรสาคร 2,474 เติ่ง และ จังหวัดนครปฐม 2,368 เติ่ง

ตารางที่ 9 จำนวนเติ่งในสถานพยาบาล

จังหวัด	เติ่งในสถานพยาบาล(หน่วย: เติ่ง)		
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	1,935	1,875	1,861
นครปฐม	2,205	2,324	2,368
ประจวบคีรีขันธ์	1,282	1,348	1,269
เพชรบุรี	962	990	988
ราชบุรี	2,505	2,460	2,465
สมุทรสงคราม	428	428	428
สมุทรสาคร	2,405	2,343	2,474
สุพรรณบุรี	1,965	2,005	1,997
รวมทั้งหมด	13,687	13,773	13,850

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2567)

2.2.3 ภาวะสุขภาพ ความเจ็บป่วย และการตาย

(1) สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

ตารางที่ 10 แสดงสาเหตุการตาย 5 อันดับแรก ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีสาเหตุการตายจากวัยชรา มากที่สุด จำนวน 2,375 คน รองลงมา คือ หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด จำนวน 1,259 คน การติดเชื้อในกระแสเลือด ไม่ระบุชนิด จำนวน 1,191 คน หัวใจล้มเหลว จำนวน 934 คน และสาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ระบุรายละเอียด จำนวน 833 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 สาเหตุการตาย 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุการตาย	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	วัยชรา	2,375
อันดับที่ 2	หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด	1,259
อันดับที่ 3	การติดเชื้อในกระแสเลือด ไม่ระบุชนิด	1,191
อันดับที่ 4	หัวใจล้มเหลว	934
อันดับที่ 5	สาเหตุการตายอื่นที่ไม่ชัดเจนและไม่ระบุรายละเอียด	833

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2568)

(2) สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับ

ตารางที่ 11 แสดงสาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า สาเหตุที่มีผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด ได้แก่ ความผิดปกติทางจิต และพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท จำนวน 36,656 คน รองลงมา คือ ความผิดปกติทางอารมณ์ จำนวน 33,059 คน โรคซึมเศร้า จำนวน 30,293 คน โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด จำนวน 26,415 คน และกลุ่มอาการทางพฤติกรรมที่พบร่วมกับความผิดปกติทางสรีรวิทยา และปัจจัยทางกายภาพ จำนวน 25,321 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 11 สาเหตุผู้ป่วยนอกจิตเวชที่มารับบริการสูงสุด 5 อันดับแรก

อันดับ	สาเหตุ	จำนวนทั้งหมด (หน่วย : คน)
อันดับที่ 1	ความผิดปกติทางจิตและพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้สารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท	36,656
อันดับที่ 2	ความผิดปกติทางอารมณ์	33,059
อันดับที่ 3	โรคซึมเศร้า	30,293
อันดับที่ 4	โรคจิตเภท พฤติกรรมแบบโรคจิตเภท และโรคหลงผิด	26,415
อันดับที่ 5	กลุ่มอาการทางพฤติกรรมที่พบร่วมกับความผิดปกติทางสรีรวิทยาและปัจจัยทางกายภาพ	25,321

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2568)

(3) อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ 12 แสดงอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร ในปี 2568 พบว่า กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีผู้ป่วยสะสมก่อนปี 2568 จำนวน 98,966 คน จำนวนผู้ป่วยรายใหม่ในปี 2568 จำนวน 5,651 คน และ รวมผู้ป่วยเก่าและใหม่ทั้งหมด จำนวน 104,617 คน และอัตราป่วยรายใหม่ จำนวน 110.01 จังหวัดที่มีผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร รวมทั้งผู้ป่วยเก่าและใหม่ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ ราชบุรี จำนวน 17,589 คน กาญจนบุรี จำนวน 17,533 คน และสุพรรณบุรี จำนวน 15,523 คน และเมื่อพิจารณาจากอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศรียรายใหม่ ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 145.07 จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 137.71 และจังหวัดราชบุรี จำนวน 130.01

ตารางที่ 12 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร

จังหวัด	อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้าต่อจำนวนประชากร (หน่วย: คน)			
	ผู้ป่วยสะสมก่อนปี 2568	ผู้ป่วยรายใหม่ในปี 2568	รวมผู้ป่วยเก่าและใหม่ทั้งหมด	อัตราป่วยรายใหม่*
กาญจนบุรี	16,686	847	17,533	106.63
นครปฐม	13,552	523	14,075	58.26
ประจวบคีรีขันธ์	12,315	760	13,075	145.07
เพชรบุรี	10,019	510	10,529	108.95
ราชบุรี	16,526	1,063	17,589	130.01
สมุทรสงคราม	3,980	214	4,194	118.31
สมุทรสาคร	11,338	761	12,099	137.71
สุพรรณบุรี	14,550	973	15,523	121.23
รวมทั้งหมด	98,966	5,651	104,617	110.01

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2568)

*อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศรียรายใหม่ ต่อประชากร 100,000 คน

ตารางที่ 13 แสดงอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม ในช่วงปี 2567 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2567 พบว่า มีจำนวนผู้ป่วยสะสม จำนวน 98,966 คน และปี 2568 จำนวน 104,617 คน โดยอัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.71 จังหวัดที่มีอัตราการป่วยสะสมเฉลี่ย มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 6.71 จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 6.69 และจังหวัดราชบุรี ร้อยละ 6.43

ตารางที่ 13 อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม

จังหวัด	อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม(หน่วย: คน/ร้อยละ)		
	จำนวนผู้ป่วยสะสมปี2567	จำนวนผู้ป่วยสะสมปี2568	อัตราการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของผู้ป่วยสะสม
กาญจนบุรี	16,686	17,533	5.08
นครปฐม	13,552	14,075	3.86
ประจวบคีรีขันธ์	12,315	13,075	6.17
เพชรบุรี	10,019	10,529	5.09
ราชบุรี	16,526	17,589	6.43
สมุทรสงคราม	3,980	4,194	5.38
สมุทรสาคร	11,338	12,099	6.71
สุพรรณบุรี	14,550	15,523	6.69
รวมทั้งหมด	98,966	104,617	5.71

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ปีงบประมาณ 2568)

(4) ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

ตารางที่ 14 แสดงผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ในช่วงปี 2563 - 2568 พบว่า ในปี 2563 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย 3,124 คน ปี 2564 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย 3,067 คน ปี 2565 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย จำนวน 3,491 คน ปี 2566 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย 3,722 คน ปี 2567 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย 3,273 คน และปี 2568 มีจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย 3,266 คน ซึ่งเมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 628 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 470 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 457 คน

ตารางที่ 14 ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย

จังหวัด	ผู้ป่วยที่พยายามฆ่าตัวตาย(หน่วย: คน)					
	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	814	▼ 772	= 772	▼ 754	▲ 789	▼ 628
นครปฐม	482	▼ 403	▲ 526	▲ 606	▼ 524	▼ 470
ประจวบคีรีขันธ์	266	▲ 304	▲ 329	▲ 345	▼ 253	▲ 297
เพชรบุรี	239	▲ 280	▲ 388	▲ 388	▼ 325	▲ 404
ราชบุรี	334	▲ 392	▲ 405	▲ 424	▼ 372	▲ 442
สมุทรสงคราม	97	▼ 79	▲ 85	▲ 110	▼ 95	▲ 104
สมุทรสาคร	346	▼ 334	▲ 476	▲ 497	▼ 460	▲ 464
สุพรรณบุรี	546	▼ 503	▲ 540	▲ 588	▼ 475	▼ 457
รวมทั้งหมด	3,124	3,067	3,491	3,722	3,273	3,266

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2567)

(5) การฆ่าตัวตายสำเร็จ

ตารางที่ 15 แสดงอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ในช่วงปี 2565 - 2567 พบว่า ในปี 2565 มีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน 372 คน อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 7.05 ในปี 2566 จำนวนผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน 381 คน อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 7.21 และ ปี 2567 มีจำนวนผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ จำนวน 348 คน อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จอยู่ที่ร้อยละ 6.93 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน สูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (เกณฑ์เป้าหมาย ไม่เกิน 8.00) มีจำนวน 3 จังหวัดคือ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 18 คน เฉลี่ยร้อยละ 9.62 จังหวัดราชบุรี จำนวน 80 คน เฉลี่ยร้อยละ 9.54 และ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 47 คน เฉลี่ยร้อยละ 8.39 คน

ตารางที่ 15 อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ

จังหวัด	ผู้ฆ่าตัวตายสำเร็จ (คน)			อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ*			เกณฑ์เป้าหมาย**
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	
กาญจนบุรี	60	71	42	7.35	8.69	5.14	ไม่เกิน 8.00 คน
นครปฐม	72	62	62	7.91	6.81	6.80	
ประจวบคีรีขันธ์	25	23	23	4.62	4.25	4.27	
เพชรบุรี	23	22	28	4.80	4.60	5.85	
ราชบุรี	74	78	80	8.80	9.28	9.54	
สมุทรสงคราม	14	15	18	7.43	7.96	9.62	
สมุทรสาคร	50	47	47	9.01	8.47	8.39	
สุพรรณบุรี	54	63	48	6.50	7.59	5.81	
รวมทั้งหมด	372	381	348	7.05	7.21	6.93	

ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

*อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน

**เกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

2.3 ประเด็นด้านเศรษฐกิจ รายได้ และการทำงาน

2.3.1 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด และการขยายตัว

ตารางที่ 16 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในช่วงปี 2558 - 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2558 มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวรวมเฉลี่ย เท่ากับ 179,306 บาท ในปี 2559 เท่ากับ 186,640 บาท ในปี 2560 เท่ากับ 195,138 บาท ในปี 2561 เท่ากับ 204,774 บาท ในปี 2562 เท่ากับ 209,051 บาท ในปี 2563 เท่ากับ 198,660 บาท ในปี 2564 เท่ากับ 206,507 บาท ในปี 2565 เท่ากับ 221,427 บาท ในปี 2566 เท่ากับ 217,080 บาท และในปี 2567 เท่ากับ 222,139 บาท จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 390,952 บาท นครปฐม 316,101 บาท และราชบุรี 237,081 บาท

ตารางที่ 16 ผลผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว

จังหวัด	ผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย: บาท)									
	ปี2558	ปี2559	ปี2560	ปี2561	ปี2562	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567
กาญจนบุรี	107,964	114,089	118,246	130,371	133,635	122,885	128,337	149,179	150,878	154,078
นครปฐม	278,216	285,301	281,135	295,349	297,181	284,459	296,178	299,803	316,465	316,101
ประจวบคีรีขันธ์	165,254	178,492	193,155	196,143	202,880	188,774	197,877	212,351	221,176	231,844
เพชรบุรี	123,545	127,686	140,354	144,451	152,039	140,752	144,885	158,112	155,782	156,153
ราชบุรี	201,701	219,280	217,350	230,941	234,110	218,021	223,071	254,844	228,873	237,081
สมุทรสงคราม	106,037	111,170	133,943	140,952	148,455	149,889	160,777	165,818	164,161	164,070
สมุทรสาคร	353,161	360,912	375,021	390,508	394,067	379,773	391,951	405,323	375,249	390,952
สุพรรณบุรี	98,567	96,176	101,897	109,479	110,033	104,761	108,966	125,984	124,054	126,835
รวม(เฉลี่ย)	179,306	186,640	195,138	204,774	209,051	198,660	206,507	221,427	217,080	222,139

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2567)

ตารางที่ 17 แสดงอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP) ในช่วงปี 2566 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัวเฉลี่ย เท่ากับ 217,080 บาท และในปี 2567 เท่ากับ 222,139 บาท และอัตราการขยายหรือหดตัว ระหว่างปี 2566 - 2567 เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.33 จังหวัดที่มีอัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัวต่ำที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 0.06 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 0.12 และจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 0.24

ตารางที่ 17 อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว

จังหวัด	ผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย: บาท)		
	ปี 2566	ปี 2567	การขยายหรือหดตัว*
กาญจนบุรี	150,878	154,078	2.12
นครปฐม	316,465	316,101	- 0.12
ประจวบคีรีขันธ์	221,176	231,844	4.82
เพชรบุรี	155,782	156,153	0.24
ราชบุรี	228,873	237,081	3.59
สมุทรสงคราม	164,161	164,070	- 0.06
สมุทรสาคร	375,249	390,952	4.18
สุพรรณบุรี	124,054	126,835	2.24
รวม(เฉลี่ย)	217,080	222,139	2.33

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2567)

*อัตราการขยายหรือหดตัวของผลิตภัณฑมวลรวมจังหวัดต่อหัว (หน่วย : ร้อยละ)

2.3.2 รายได้ หนี้สิน ความไม่เสมอภาคของรายได้ การออม และความยากจน

(1) รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

ตารางที่ 18 แสดงรายได้และหนี้สินของครัวเรือน ปี 2560 - 2566 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2560 มีจำนวนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนอยู่ที่ 27,339 บาท ในปี 2562 จำนวน 26,376 บาท ในปี 2564 จำนวน 26,780 บาท และปี 2566 จำนวน 27,617 บาท และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน ในปี 2560 จำนวนเฉลี่ยอยู่ที่ 144,651 บาท ในปี 2562 จำนวน 137,130 บาท ในปี 2564 จำนวน 174,319 บาท และปี 2566 จำนวน 153,950 บาท โดยจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 32,692 บาท จังหวัดราชบุรี จำนวน 31,368 บาท และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 28,823 บาท และจังหวัดที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 314,967 บาท จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 190,746 บาท และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 183,408 บาท

ตารางที่ 18 รายได้และหนี้สินต่อครัวเรือน

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน(หน่วย: บาท)				หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน(หน่วย: บาท)			
	ปี2560	ปี2562	ปี2564	ปี2566	ปี2560	ปี2562	ปี2564	ปี2566
กาญจนบุรี	20,555	20,842	25,940	24,723	157,164	178,101	232,181	183,408
นครปฐม	32,761	34,436	38,788	32,692	75,904	105,576	139,880	168,027
ประจวบคีรีขันธ์	28,467	25,412	26,463	26,010	160,757	173,544	178,708	132,584
เพชรบุรี	27,232	26,814	26,922	28,823	226,175	185,828	205,933	190,746
ราชบุรี	33,622	25,163	25,995	31,368	255,930	191,123	201,831	314,967
สมุทรสงคราม	30,183	38,395	24,964	27,889	130,743	63,515	112,225	111,080
สมุทรสาคร	25,446	23,443	27,591	27,905	104,677	139,201	221,942	82,663
สุพรรณบุรี	20,441	16,504	17,574	21,542	45,861	60,153	101,884	48,152
รวม(เฉลี่ย)	27,339	26,376	26,780	27,617	144,651	137,130	174,319	153,950

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(2) หนี้สินและประเภทของหนี้สิน

ตารางที่ 19 แสดงหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม ในปี 2566 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ประเภทหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมมากที่สุด คือ หนี้สินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนเฉลี่ย จำนวน 61,477 บาท รองลงมาคือ หนี้สินเพื่อซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดินเฉลี่ย จำนวน 60,440 บาท หนี้สินเพื่อใช้ในการเกษตรเฉลี่ย จำนวน 18,797 บาท หนี้สินเพื่อทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตรเฉลี่ย จำนวน 10,673 บาท หนี้สินเพื่อการศึกษาเฉลี่ย จำนวน 18,797 บาท และหนี้สินอื่นๆเฉลี่ย จำนวน 698 บาท จังหวัดที่มีหนี้สินทุกประเภท มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 314,967 บาท จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 190,746 และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 183,408 บาท

ตารางที่ 19 ประเภทของหนี้สินจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

จังหวัด	ประเภทของหนี้สิน(หน่วย: บาท)					
	ใช้จ่ายในครัวเรือน	ใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	ใช้ในการเกษตร	ใช้ในการศึกษา	ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	อื่น ๆ
กาญจนบุรี	86,964	22,039	23,457	3,761	46,421	705
นครปฐม	66,372	13,602	33,851	1,355	52,838	-
ประจวบคีรีขันธ์	58,137	1,753	26,829	1,088	44,778	-
เพชรบุรี	61,107	10,819	32,547	2,194	81,228	2,851
ราชบุรี	109,012	21,887	7,371	5,314	169,356	2,026
สมุทรสงคราม	36,768	6,846	5,269	351	61,817	-
สมุทรสาคร	47,841	1,912	4,982	845	27,083	-
สุพรรณบุรี	25,615	6,409	16,068	-	-	-
รวม(เฉลี่ย)	61,477	10,673	18,797	1,865	60,440	698

ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2566)

(3) สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ตารางที่ 20 แสดงสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ในช่วงปี 2562 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2562 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค เฉลี่ยร้อยละ 30.12 ในปี 2563 ร้อยละ 30.94 ในปี 2564 ร้อยละ 30.02 ในปี 2565 ร้อยละ 28.66 ในปี 2566 ร้อยละ 30.21 และปี 2567 ร้อยละ 28.11 โดยจังหวัดที่มีสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 34.74 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 31.25 และจังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 30.00

ตารางที่ 20 สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

จังหวัด	ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย (หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี2562	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567
กาญจนบุรี	31.46	35.34	33.44	31.56	32.07	30.00
นครปฐม	28.64	26.40	28.65	26.13	25.62	25.72
ประจวบคีรีขันธ์	31.04	32.59	31.88	31.90	35.35	31.25
เพชรบุรี	29.04	30.87	30.91	28.94	27.44	26.39
ราชบุรี	33.60	31.64	30.00	29.26	32.35	34.74
สมุทรสงคราม	32.33	30.74	27.50	27.99	31.10	28.00
สมุทรสาคร	25.67	29.56	29.38	26.73	27.70	22.21
สุพรรณบุรี	29.15	30.39	28.38	26.80	30.02	26.61
รวม(เฉลี่ย)	30.12	30.94	30.02	28.66	30.21	28.11

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 21 แสดงดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย ในช่วงปี 2562 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2562 มีดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 30.12 ในปี 2563 ร้อยละ 30.94 ในปี 2564 ร้อยละ 30.02 ในปี 2565 ร้อยละ 28.66 ในปี 2566 ร้อยละ 30.21 และปี 2567 ร้อยละ 28.11 จังหวัดที่มีดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 0.35 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 0.31 และจังหวัดกาญจนบุรี 0.30

ตารางที่ 21 ดัชนีความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย

จังหวัด	สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini coefficient) (หน่วย: ค่าสัมประสิทธิ์)					
	ปี2562	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567
กาญจนบุรี	0.31	0.35	0.33	0.32	0.32	0.30
นครปฐม	0.29	0.26	0.29	0.26	0.26	0.26
ประจวบคีรีขันธ์	0.31	0.33	0.32	0.32	0.35	0.31
เพชรบุรี	0.29	0.31	0.31	0.29	0.27	0.26
ราชบุรี	0.34	0.32	0.30	0.29	0.32	0.35
สมุทรสงคราม	0.32	0.31	0.27	0.28	0.31	0.28
สมุทรสาคร	0.26	0.30	0.29	0.27	0.28	0.22
สุพรรณบุรี	0.29	0.30	0.28	0.27	0.30	0.27
รวม(เฉลี่ย)	0.30	0.31	0.30	0.29	0.30	0.28

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(4) ครั้วเรือนที่มีการออมเงิน

ตารางที่ 22 แสดงครั้วเรือนที่มีการออมเงิน ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีครั้วเรือนที่มีการออมเงิน จำนวน 1,090,058 ครั้วเรือน ในปี 2567 จำนวน 1,100,992 ครั้วเรือน และปี 2568 จำนวน 1,111,230 ครั้วเรือน จังหวัดที่ครั้วเรือนมีการออมเงินมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 214,944 ครั้วเรือน จังหวัดราชบุรี จำนวน 170,807 ครั้วเรือน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 163,992 ครั้วเรือน

ตารางที่ 22 ร้อยละของครั้วเรือนที่มีการออมเงิน

จังหวัด	ครั้วเรือนที่มีการออมเงิน(หน่วย: ครั้วเรือน)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	160,287	161,831	162,666
นครปฐม	160,604	161,904	163,992
ประจวบคีรีขันธ์	122,891	123,898	126,735
เพชรบุรี	100,453	101,590	102,697
ราชบุรี	166,327	169,818	170,807
สมุทรสงคราม	43,499	43,626	43,988
สมุทรสาคร	123,386	124,928	125,411
สุพรรณบุรี	212,611	213,397	214,944
รวมทั้งหมด	1,090,058	1,100,992	1,111,230

ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2568)

หมายเหตุ เป็นข้อมูลจากการสำรวจเท่านั้น

(5) ความยากจน

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนครั้วเรือนยากจน ในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีครั้วเรือนยากจน จำนวน 98,365 ครั้วเรือน ในปี 2565 จำนวน 73,398 ในปี 2566 จำนวน 79,757 ครั้วเรือน และปี 2568 จำนวน 78,805 ครั้วเรือน จังหวัดที่มีจำนวนยากจน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 19,868 ครั้วเรือน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 16,570 ครั้วเรือน และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10,869 ครั้วเรือน

ตารางที่ 23 จำนวนครั้วเรือนยากจน

จังหวัด	ครั้วเรือนยากจน(หน่วย: ครั้วเรือน)			
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2568
กาญจนบุรี	12,863	17,484	14,820	16,570
นครปฐม	8,019	5,914	1,388	3,514
ประจวบคีรีขันธ์	3,093	5,740	11,342	6,749
เพชรบุรี	6,905	8,439	6,028	7,866
ราชบุรี	15,011	10,582	5,560	10,772
สมุทรสงคราม	2,512	1,864	1,225	2,597
สมุทรสาคร	17,935	7,942	9,538	10,869
สุพรรณบุรี	32,027	15,433	29,856	19,868
รวมทั้งหมด	98,365	73,398	79,757	78,805

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครั้วเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 24 แสดงสัดส่วนประชากรยากจน ในช่วงปี พ.ศ. 2558 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2558 มีสัดส่วนประชากรยากจนเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 6.86 ในปี 2559 ร้อยละ 7.34 ในปี 2560 ร้อยละ 5.79 ในปี 2561 ร้อยละ 7.49 ในปี 2562 ร้อยละ 5.95 ในปี 2563 ร้อยละ 5.10 ในปี 2564 ร้อยละ 5.00 ในปี 2565 ร้อยละ 4.12 ในปี 2567 ร้อยละ 4.47 และปี 2568 ร้อยละ 3.98 จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรยากจนเฉลี่ย มากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 6.24 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 5.91 และ จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 4.49

ตารางที่ 24 สัดส่วนประชากรยากจน

จังหวัด	สัดส่วนประชากรยากจน(หน่วย: ร้อยละ)								
	ปี2558	ปี2559	ปี2560	ปี2561	ปี2562	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2567
กาญจนบุรี	17.79	14.04	11.33	13.37	8.28	9.52	5.92	6.81	6.77
นครปฐม	1.47	1.57	1.60	2.65	0.63	0.82	2.68	1.49	0.49
ประจวบคีรีขันธ์	6.38	10.72	6.22	6.46	3.17	3.73	1.93	4.56	9.49
เพชรบุรี	3.04	5.12	4.23	6.07	6.23	3.43	4.42	4.87	4.76
ราชบุรี	13.70	8.90	8.46	8.55	10.83	4.61	4.80	4.24	1.26
สมุทรสงคราม	2.55	3.60	3.24	4.37	6.09	6.45	4.63	3.55	3.67
สมุทรสาคร	1.04	2.07	0.57	3.98	0.81	1.23	5.16	2.36	2.16
สุพรรณบุรี	8.89	12.71	10.68	14.44	11.56	11.00	10.48	5.08	7.12
รวม(เฉลี่ย)	6.86	7.34	5.79	7.49	5.95	5.10	5.00	4.12	4.47

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.3.3 ภาวะการมีงานทำ

(1) กำลังแรงงาน

ตารางที่ 25 แสดงสถานการณ์กำลังแรงงานและผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยในปี 2568 มีกำลังแรงงานทั้งสิ้น จำนวน 3,760,374 คน จำแนกเป็นผู้มีงานทำ จำนวน 3,737,283 คน ผู้ว่างงาน จำนวน 23,092 คน จังหวัดที่มีกำลังแรงงานมากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 872,647 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 791,229 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 484,377 คน และมีจำนวน 1,515,175 คน จำแนกเป็น ทำงานบ้าน จำนวน 313,070 คน เรียนหนังสือ จำนวน 382,314 คน ไม่สามารถทำงานได้ จำนวน 611,035 คน ผู้ป่วย/ผู้พิการ จำนวน 45,744 คน และอื่นๆ จำนวน 153,013 คน จังหวัดที่มีผู้อยู่นอกกำลังแรงงานมากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 872,647 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 791,229 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 484,377 คน จังหวัด ผู้อยู่นอกกำลังแรงงานทั้งสิ้น จำนวน 3,815,307 คน จังหวัดที่มีกำลังแรงงานมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 288,917 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 234,603 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 231,502 คน

ตารางที่ 25 กำลังแรงงานและผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน

จังหวัด	กำลังแรงงาน(หน่วย: คน)				ผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน(หน่วย: คน)					
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	กำลังแรงงานหรือผู้ดูแล	รวม	ทำงานบ้าน	เรียนหนังสือ	ไม่สามารถทำงานได้	ผู้ป่วย/ผู้พิการ	อื่นๆ	รวม
กาญจนบุรี	478,822	5,555	-	484,377	41,871	52,630	96,849	11,361	15,708	218,414
นครปฐม	869,778	2,869	-	872,647	51,743	96,949	108,107	2,066	30,061	288,917
ประจวบคีรีขันธ์	269,235	2,254	-	271,489	34,983	28,930	46,410	5,307	20,649	136,279
เพชรบุรี	291,888	1,501	-	293,389	23,946	37,830	51,361	6,534	13,329	133,002
ราชบุรี	463,442	4,100	-	467,542	39,966	45,297	99,025	9,860	23,341	217,479
สมุทรสงคราม	100,408	570	-	100,978	12,481	9,333	16,581	1,301	5,283	44,979
สมุทรสาคร	791,229	-	-	791,229	65,217	51,214	88,563	6,425	23,184	234,603
สุพรรณบุรี	472,480	6,243	-	478,723	42,863	60,130	104,138	2,909	21,462	231,502
รวมทั้งหมด	3,737,283	23,092	-	3,760,374	313,070	382,314	611,035	45,744	153,013	1,505,175

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568) หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

(2) การว่างงาน

ตารางที่ 26 แสดงสถานการณ์จำนวนผู้ว่างงาน ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยในปี 2568 มีจำนวนกำลังแรงงานทั้งสิ้น 3,760,374 คน จังหวัดที่มีกำลังแรงงานมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 872,647 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 791,229 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 484,377 คน และมีจำนวนผู้ว่างงาน 23,092 คน จังหวัดผู้ว่างงานมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 6,243 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5,555 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 4,100 คน

ตารางที่ 26 จำนวนผู้ว่างงาน

จังหวัด	กำลังแรงงาน (หน่วย : คน)			ผู้ว่างงาน (หน่วย : คน)		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	257,353	227,024	484,377	2,543	3,012	5,555
นครปฐม	447,859	424,788	872,647	1,002	1,867	2,869
ประจวบคีรีขันธ์	146,679	124,809	271,489	715	1,539	2,254
เพชรบุรี	158,033	135,356	293,389	522	979	1,501
ราชบุรี	254,861	212,682	467,542	3,673	427	4,100
สมุทรสงคราม	54,079	46,900	100,978	334	236	570
สมุทรสาคร	399,054	392,175	791,229	-	-	-
สุพรรณบุรี	262,545	216,178	478,723	2,031	4,212	6,243
รวมทั้งหมด	1,980,462	1,779,912	3,760,374	10,820	12,272	23,092

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

หมายเหตุ ข้อมูลเฉลี่ยทั้งปี

ตารางที่ 27 แสดงอัตราการว่างงาน ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีอัตราการว่างงานเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 1.23 ในปี 2564 ร้อยละ 1.29 ในปี 2565 ร้อยละ 0.89 ในปี 2566 ร้อยละ 0.74 ในปี 2567 ร้อยละ 0.63 และปี 2568 ร้อยละ 0.70 จังหวัดที่มีอัตราการว่างงานมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดปกาญจนบุรี ร้อยละ 1.15 จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 1.30 และจังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 0.51

ตารางที่ 27 อัตราการว่างงาน

จังหวัด	อัตราการว่างงาน(หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	186	▼ 127	▼ 095	▼ 082	▼ 074	▲ 115
นครปฐม	123	▼ 072	▲ 080	▼ 064	▼ 044	▼ 033
ประจวบคีรีขันธ์	082	▲ 173	▼ 063	▲ 064	▲ 117	▼ 083
เพชรบุรี	131	▲ 153	▼ 114	▼ 060	▼ 019	▲ 051
ราชบุรี	184	▼ 181	▼ 135	▲ 148	▼ 136	▼ 088
สมุทรสงคราม	077	▲ 155	▼ 084	▼ 066	▼ 059	▼ 056
สมุทรสาคร	121	▼ 093	▼ 080	▼ 053	▼ 020	▼ 000
สุพรรณบุรี	080	▼ 075	▼ 059	▼ 051	▼ 033	▲ 130
รวม(เฉลี่ย)	123	129	089	074	063	070

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

(3) แรงงานในระบบและนอกระบบ

ตารางที่ 28 แสดงข้อมูลแรงงานในระบบและนอกระบบ ช่วงปี 2566 - 2568 ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีแรงงานในระบบ จำนวน 1,959,922 คน ในปี 2567 จำนวน 2,053,352 คน และปี 2568 จำนวน 2,055,050 คน โดยจังหวัดที่มีแรงงานในระบบมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร 634,671 คน จังหวัดนครปฐม 541,056 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 242,071 คน

แรงงานนอกระบบ ในช่วงปี 2566 - 2568 ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีข้อมูลแรงงานนอกระบบ จำนวน 1,778,167 คน ในปี 2567 จำนวน 1,520,235 คน ในปี 2565 จำนวน 1,628,477 คน ในปี 2566 จำนวน 1,778,167 คน และปี 2567 จำนวน 1,719,736 คน และปี 2568 จำนวน 1,687,292 คน จังหวัดที่มีแรงงานนอกระบบมากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 340,448 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 329,521 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 298,671 คน

ตารางที่ 28 จำนวนแรงงานในระบบและนอกระบบ

จังหวัด	แรงงานในระบบ(หน่วย: คน)			แรงงานนอกระบบ(หน่วย: คน)		
	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	176,391	200,905	178,995	295,565	274,327	298,671
นครปฐม	490,797	513,611	541,056	367,412	364,085	340,448
ประจวบคีรีขันธ์	135,094	139,809	127,816	146,477	136,854	141,166
เพชรบุรี	134,783	130,552	129,748	158,484	162,564	159,484
ราชบุรี	238,502	229,251	242,071	237,329	236,041	210,633
สมุทรสงคราม	55,880	52,115	47,886	45,213	50,277	50,830
สมุทรสาคร	602,440	628,517	634,671	173,766	174,829	155,539
สุพรรณบุรี	126,065	158,591	152,827	353,921	320,750	329,521
รวมทั้งหมด	1,959,922	2,053,352	2,055,050	1,778,167	1,719,736	1,687,292

ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2568)

(4) การทำงานของคนต่างด้าว

ตารางที่ 29 แสดงจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน จำนวน 439,035 คน ในปี 2565 จำนวน 573,116 คน ในปี 2566 จำนวน 482,396 คน ในปี 2567 จำนวน 596,639 คน และปี 2568 จำนวน 263,780 คน จังหวัดที่มีจำนวน จังหวัดที่มีคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 107,012 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 54,347 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 31,481 คน

ตารางที่ 29 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน

จังหวัด	คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน(หน่วย: คน)				
	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	27,626	37,195	33,463	42,105	31,481
นครปฐม	83,364	107,460	91,610	119,345	54,347
ประจวบคีรีขันธ์	26,541	31,709	27,866	33,365	15,011
เพชรบุรี	18,684	33,775	27,421	31,820	17,421
ราชบุรี	43,833	56,460	46,505	56,405	23,439
สมุทรสงคราม	12,907	15,586	14,418	16,666	5,429
สมุทรสาคร	213,949	274,974	228,503	280,415	107,012
สุพรรณบุรี	12,131	15,957	12,620	16,528	9,640
รวมทั้งหมด	439,035	573,116	482,396	596,639	263,780

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน (2568)

2.3.4 ผู้ประกันตน

ตารางที่ 30 แสดงจำนวนผู้ประกันตน มาตรา 33 ในช่วงปี 2563 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีจำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 33 จำนวน 1,066,389 คน ในปี 2564 จำนวน 1,039,619 คน ในปี 2565 จำนวน 1,132,619 คน ในปี 2566 จำนวน 1,140,097 คน และปี 2567 จำนวน 1,164,654 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33 มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 491,431 จังหวัดนครปฐม จำนวน 263,442 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 132,225 คน

ตารางที่ 30 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 33

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 33 (หน่วย: คน)				
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	69,346	66,602	71,775	73,545	72,871
นครปฐม	245,056	235,993	254,861	261,360	263,442
ประจวบคีรีขันธ์	59,675	58,418	62,467	61,072	62,186
เพชรบุรี	57,123	58,534	68,314	65,972	68,855
ราชบุรี	117,414	115,244	122,888	126,336	132,225
สมุทรสงคราม	21,173	20,712	20,779	21,256	21,291
สมุทรสาคร	445,860	434,465	481,201	479,197	491,431
สุพรรณบุรี	50,742	49,718	50,324	51,359	52,353
รวมทั้งหมด	1,066,389	1,039,619	1,132,619	1,140,097	1,164,654

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2567)

ตารางที่ 31 แสดงจำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ในช่วงปี 2563 - 2567 พบว่า ในปี 2563 มีผู้ประกันตนตามมาตรา 39 จำนวน 144,288 คน ในปี 2564 จำนวน 156,189 คน ในปี 2565 จำนวน 150,183 คน ในปี 2566 จำนวน 140,096 คน และปี 2567 จำนวน 129,942 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39 มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 35,016 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 33,783 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 17,886 คน

ตารางที่ 31 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 39

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 39 (หน่วย: คน)				
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	11,810	13,253	12,597	11,668	10,907
นครปฐม	35,024	38,021	37,448	35,365	33,783
ประจวบคีรีขันธ์	11,035	12,267	11,302	10,334	9,253
เพชรบุรี	8,664	9,273	8,499	7,665	6,791
ราชบุรี	20,920	22,560	21,433	19,728	17,866
สมุทรสงคราม	5,047	5,419	5,150	4,732	4,278
สมุทรสาคร	38,121	40,443	39,350	37,116	35,016
สุพรรณบุรี	13,667	14,953	14,404	13,458	12,048
รวมทั้งหมด	144,288	156,189	150,183	140,096	129,942

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2567)

ตารางที่ 32 แสดงจำนวนผู้ประกันตนตามมาตรา 40 ในช่วงปี 2563 - 2567 พบว่า ในปี 2563 มีผู้ประกันตนตามมาตรา 40 จำนวน 291,933 คน ในปี 2564 จำนวน 1,466,202 คน ในปี 2565 จำนวน 1,479,799 คน ในปี 2566 จำนวน 1,484,646 คน และปี 2567 จำนวน 1,487,698 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40 มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 258,904 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 242,475 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 241,108 คน

ตารางที่ 32 จำนวนผู้ประกันตนมาตรา 40

จังหวัด	ผู้ประกันตนมาตรา 40 (หน่วย: คน)				
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	49,017	239,386	241,325	241,734	242,475
นครปฐม	45,681	256,666	258,419	258,834	258,904
ประจวบคีรีขันธ์	25,731	160,435	162,112	162,983	163,606
เพชรบุรี	21,229	126,984	128,501	129,105	129,417
ราชบุรี	43,625	223,157	225,331	226,391	226,620
สมุทรสงคราม	18,364	53,716	54,450	54,457	54,648
สมุทรสาคร	46,667	167,598	169,492	170,318	170,920
สุพรรณบุรี	41,619	238,280	240,169	240,824	241,108
รวมทั้งหมด	291,933	1,466,202	1,479,799	1,484,646	1,487,698

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2567)

2.4 ประเด็นด้านการศึกษา

2.4.1 สถานศึกษา

ตารางที่ 33 แสดงสถานศึกษาในระบบ และนอกระบบ ปีการศึกษา 2/2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนทั้งสิ้น 3,810 แห่ง เป็นสถานศึกษาในระบบ จำนวน 3,874 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,117 แห่ง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 1,417 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 206 แห่ง สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 43 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 16 แห่ง และสถานศึกษานอกระบบ (กรมส่งเสริมการเรียนรู้) จำนวน 64 แห่ง จังหวัดที่มีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 751 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 741 แห่ง และจังหวัดราชบุรี จำนวน 611 แห่ง

ตารางที่ 33 สถานศึกษาในระบบ และนอกระบบ

สถานศึกษาในระบบนอกระบบรายสังกัด	กาญจนบุรี	นครปฐม	ประจวบคีรีขันธ์	เพชรบุรี	ราชบุรี	สมุทรสงคราม	สมุทรสาคร	สุพรรณบุรี
สถานศึกษาในระบบ	727	512	415	426	601	154	234	741
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	440	270	225	234	335	76	114	423
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	21	42	34	22	31	8	23	25
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	1	7	-	1	2	-	-	-
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	255	182	151	161	221	67	94	285
สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร	-	-	-	-	-	-	-	-
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	7	6	4	7	7	3	3	6
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (อาชน)	2	5	1	1	5	-	-	2
สถานศึกษานอกระบบ	14	8	8	8	10	3	3	10
กรมส่งเสริมการเรียนรู้	14	8	8	8	10	3	3	10

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 2/2568)

2.4.2 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2/2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนทั้งสิ้น 823,764 คน โดยแบ่งเป็นเด็กที่เข้าถึงสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ชั้นเตรียมอนุบาล จำนวน 41,761 คน ก่อนประถมศึกษา จำนวน 117,203 คน ประถมศึกษา จำนวน 348,336 คน มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 176,000 คน มัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 103,476 คน และประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 36,988 คน จังหวัดที่มีเด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม 148,421 คน จังหวัดกาญจนบุรี 141,570 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 138,397 คน

ตารางที่ 34 เด็กที่เข้าถึงระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จังหวัด	เด็กที่ใช้ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน(หน่วย: คน)					
	เตรียมอนุบาล	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)
กาญจนบุรี	8011	19,735	60,980	30,240	17,366	5,288
นครปฐม	6823	21,826	61,272	31,829	20,970	5,701
ประจวบคีรีขันธ์	4373	13,753	39,314	19,666	10,391	4,561
เพชรบุรี	4072	9,123	28,677	16,318	10,668	3,212
ราชบุรี	6255	19,520	58,278	29,771	16,516	8,027
สมุทรสงคราม	1,207	3,489	10,199	5,576	3,025	1,689
สมุทรสาคร	3,746	15,279	43,046	17,255	8,478	2,970
สุพรรณบุรี	7,244	14,478	46,620	25,315	16,072	5,580
รวมทั้งเขต	41,761	117,203	348,336	176,000	103,476	36,988

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 2/2568)

2.4.3 กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงด้านการศึกษา

(1) เด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

ตารางที่ 35 แสดงจำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ ในปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า โดยในปี 2565 มีจำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ จำนวน 57,602 คน แบ่งเป็น เด็กนักเรียนยากจน จำนวน 25,137 คน และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 32,465 คน และปี 2567 มีจำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ จำนวน 102,430 คน แบ่งเป็น เด็กนักเรียนยากจน จำนวน 65,825 คน และเด็กนักเรียนยากจนพิเศษ จำนวน 36,605 คน จังหวัดที่มีเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 42,799 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 23,551 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 11,854 คน

ตารางที่ 35 จำนวนเด็กนักเรียนยากจนและยากจนพิเศษ

จังหวัด	เด็กนักเรียนยากจน(หน่วย: คน)			เด็กนักเรียนยากจนพิเศษ(หน่วย: คน)		
	ปี2565	ปี2567	ปี2568	ปี2565	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	8,005	25,410	28,391	15,966	17,389	19,176
นครปฐม	1,861	4,307	6,387	1,084	1,401	2,306
ประจวบคีรีขันธ์	2,706	5,639	6,524	2,928	3,209	3,574
เพชรบุรี	1,864	4,630	4,991	1,647	1,951	2,228
ราชบุรี	3,372	8,281	10,451	3,184	3,573	4,865
สมุทรสงคราม	304	680	1,106	131	171	382
สมุทรสาคร	738	1,685	2,572	372	533	1,308
สุพรรณบุรี	6,287	15,173	16,544	7,153	8,378	9,925
รวมทั้งเขต	25,137	65,825	76,966	32,465	36,605	43,764

ที่มา : กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) (ปีการศึกษา 2/2568)

(2) จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

ตารางที่ 36 แสดงจำนวนนักเรียนด้อยโอกาส ปีการศึกษา 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 224,402 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน จำนวน 222,924 คน เป็นชนกลุ่มน้อย จำนวน 304 คน กำพร้า จำนวน 273 คน ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว จำนวน 110 คน เด็กถูกทอดทิ้ง จำนวน 82 คน เด็กเร่ร่อน จำนวน 9 คน เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน จำนวน 3 คน เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ จำนวน 3 คน เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 1 คน และเด็กที่มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 393 คน จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 65,915 คน จังหวัด สุพรรณบุรี จำนวน 38,752 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 32,225 คน

ตารางที่ 36 จำนวนนักเรียนด้อยโอกาส จำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส

จังหวัด	จำนวนนักเรียนด้อยโอกาสจำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส(หน่วย: คน)				
	กำพร้า	ชนกลุ่มน้อย	เด็กถูกทอดทิ้ง	ถูกบังคับให้ขายแรงงาน	ถูกทำร้ายทารุณ
กาญจนบุรี	47	60	14	-	-
นครปฐม	31	95	6	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	71	19	8	-	2
เพชรบุรี	17	2	6	2	-
ราชบุรี	33	68	10	-	-
สมุทรสงคราม	3	8	-	-	-
สมุทรสาคร	29	33	16	1	-
สุพรรณบุรี	42	19	22	-	1
รวมทั้งหมด	273	304	82	3	3
จังหวัด	จำนวนนักเรียนด้อยโอกาสจำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส(หน่วย: คน)				
	เกี่ยวกับสุขภาพจิต	ธุรกิจทางเพศ	เด็กในสถานพินิจ	เด็กยากจน	เด็กเร่ร่อน
กาญจนบุรี	-	-	-	65,993	1
นครปฐม	-	-	-	26,467	1
ประจวบคีรีขันธ์	1	-	-	23,126	-
เพชรบุรี	-	-	-	16,452	2
ราชบุรี	-	-	-	31,930	1
สมุทรสงคราม	-	-	-	3,489	-
สมุทรสาคร	-	-	-	17,329	2
สุพรรณบุรี	-	-	-	38,538	2
รวมทั้งหมด	1	-	-	222,924	9
จังหวัด	จำนวนนักเรียนด้อยโอกาสจำแนกตามประเภทความด้อยโอกาส(หน่วย: คน)				
	ทำงาน	ผลกระทบจากเอดส์	มากกว่า1ประเภท		
กาญจนบุรี	5	-	195		
นครปฐม	17	-	91		
ประจวบคีรีขันธ์	5	-	84		
เพชรบุรี	3	-	43		
ราชบุรี	50	-	133		
สมุทรสงคราม	-	-	12		
สมุทรสาคร	8	-	29		
สุพรรณบุรี	22	-	106		
รวมทั้งหมด	110	-	693		

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปีการศึกษา 1/2567)

(3) จำนวนนักเรียนออกกลางคัน

ตารางที่ 37 แสดงจำนวนนักเรียนออกกลางคัน ปี 2566 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่ามีจำนวน 83 คน จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 76 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 คน จังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรี จำนวน จังหวัดละ 1 คน และไม่มีนักเรียนออกกลางคัน จำนวน 4 จังหวัด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสุพรรณบุรี โดยสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากต้องหาเลี้ยงครอบครัว จำนวน 65 คน อพยพตามผู้ปกครอง จำนวน 6 คน เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ จำนวน 4 คน มีปัญหาในการปรับตัว จำนวน 3 คน มีปัญหาครอบครัว จำนวน 3 คน และสมรส จำนวน 2 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 37 จำนวนนักเรียนออกกลางคัน และสาเหตุการออกกลางคัน

จังหวัด	สาเหตุของการออกกลางคัน(หน่วย: คน)								
	เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ	ฐานะยากจน	ต้องคดีญาติ	มีปัญหาคบครัว	มีปัญหาในการปรับตัว	สมรส	หาเลี้ยงครอบครัว	อพยพตามผู้ปกครอง	รวมทั้งหมด
กาญจนบุรี	3	-	-	1	2	2	64	4	76
นครปฐม	-	-	-	-	-	-	1	-	1
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	-	-	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ราชบุรี	1	-	-	-	-	-	-	-	1
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	-	-	-	2	1	-	-	2	5
สุพรรณบุรี	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	4	-	-	3	3	2	65	6	83

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2566)

(4) จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

ตารางที่ 38 แสดงจำนวนผู้ที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) ในภาคเรียนที่ 1/2565 - 2/2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในภาคเรียนที่ 1/2565 มีจำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) จำนวน 13,425 คน ภาคเรียนที่ 2/2565 จำนวน 16,636 คน ภาคเรียนที่ 1/2566 จำนวน 15,265 คน ภาคเรียนที่ 2/2566 จำนวน 15,103 คน ภาคเรียนที่ 1/2567 จำนวน 18,589 คน ภาคเรียนที่ 2/2567 จำนวน 18,171 คน ภาคเรียนที่ 1/2568 จำนวน 20,803 คน และภาคเรียนที่ 2/2568 จำนวน 20,393 คน จังหวัดที่จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code) มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 5,352 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 4,461 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 3,659 คน

ตารางที่ 38 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับรหัส G หรือ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร (G-code)

จังหวัด	ผู้เรียนที่ได้รับรหัส G(หน่วย: คน)							
	1/2565	2/2565	1/2566	2/2566	1/2567	2/2567	1/2568	2/2568
กาญจนบุรี	5,144	5,124	5,133	4,923	5,415	4,969	5,498	5,352
นครปฐม	2,039	2,101	2,627	2,648	3,506	3,550	4,492	4,461
ประจวบคีรีขันธ์	1,621	1,692	2,002	2,112	2,467	2,488	2,907	2,927
เพชรบุรี	364	354	398	424	541	597	555	529
ราชบุรี	2,364	2,368	2,765	2,584	3,459	3,370	3,750	3,659
สมุทรสงคราม	131	147	158	174	259	261	311	310
สมุทรสาคร	1,305	1,385	1,643	1,694	2,288	2,285	2,600	2,485
สุพรรณบุรี	457	465	539	544	654	651	680	670
รวมทั้งหมด	13,425	13,636	15,265	15,103	18,589	18,171	20,803	20,393

ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (ปีการศึกษา 2/2568)

2.4.4 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 39 แสดงปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2563 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป เท่ากับ 8.28 ในปี 2564 เท่ากับ 8.38 ในปี 2565 เท่ากับ 8.73 ในปี 2566 เท่ากับ 8.84 ในปี 2567 เท่ากับ 8.96 และในปี 2568 เท่ากับ 8.94 จังหวัดที่ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดเพชรบุรี เท่ากับ 9.53 จังหวัดสมุทรสงคราม เท่ากับ 9.41 และจังหวัดนครปฐม เท่ากับ 9.29

ตารางที่ 39 ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป

จังหวัด	ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (หน่วย: ปี)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	7.78	▲ 7.99	▼ 7.71	▲ 8.19	▼ 8.15	▼ 7.88
นครปฐม	8.42	▲ 8.76	▲ 9.22	▲ 9.77	▼ 9.69	▼ 9.29
ประจวบคีรีขันธ์	8.32	▲ 8.37	▲ 8.99	▼ 8.80	▼ 8.60	▲ 8.93
เพชรบุรี	8.77	▼ 8.70	▲ 9.01	▼ 8.87	▲ 9.26	▲ 9.53
ราชบุรี	8.05	▲ 8.43	▲ 8.54	▲ 8.84	▼ 8.74	▼ 8.59
สมุทรสงคราม	8.26	▲ 8.59	▲ 8.91	▲ 9.25	▲ 9.52	▼ 9.41
สมุทรสาคร	9.08	▼ 8.74	▲ 9.20	▼ 8.71	▲ 9.02	▲ 9.24
สุพรรณบุรี	7.53	▼ 7.49	▲ 8.25	▲ 8.26	▲ 8.70	▼ 8.66
รวม(เฉลี่ย)	8.28	8.38	8.73	8.84	8.96	8.94

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2568)

หมายเหตุ ประมวลผลโดยสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดัชนีความก้าวหน้าของคน : HAI)

2.5 ประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

(1) การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

ตารางที่ 40 แสดงการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ ในช่วงปี 2566 – 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ จำนวนทั้งสิ้น 2,522 คดี ในปี 2567 จำนวน 2,593 คดี และในปี 2568 จำนวน 2,594 คดี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1,477 คดี เป็นเพศหญิง จำนวน 741 คดี จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 741 คดี จังหวัดราชบุรี จำนวน 621 คดี และจังหวัดจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 366 คดี

ตารางที่ 40 การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ

การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ (หน่วย: คดี)												
จังหวัด	ปี 2566			ปี 2567			ปี 2568			รวมทั้งหมด		
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	166	79	45	195	87	57	212	98	56	290	339	366
นครปฐม	378	148	143	391	150	152	421	190	130	669	683	741
ประจวบคีรีขันธ์	101	40	40	115	31	37	101	36	47	181	183	184
เพชรบุรี	72	14	49	54	18	33	55	15	33	135	105	103
ราชบุรี	358	144	83	317	180	83	358	176	87	555	580	621
สมุทรสงคราม	189	77	54	209	88	69	153	51	59	320	366	263
สมุทรสาคร	113	62	31	105	58	29	103	40	49	206	192	192
สุพรรณบุรี	78	39	19	83	35	17	74	31	19	136	135	124
รวมทั้งหมด	1,455	603	464	1,469	647	477	1,477	637	480	2,522	2,593	2,594

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2568)

(2) การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ตารางที่ 41 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน จำนวน 4,324 คดี ในปี 2567 จำนวน 5,665 คดี และในปี 2568 จำนวน 5,346 คดี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 2,845 คดี เป็นเพศหญิง จำนวน 1,148 คดี และไม่ระบุ จำนวน 2,266 คดี จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัด กาญจนบุรี จำนวน 961 คดี จังหวัดนครปฐม จำนวน 927 คดี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 760 คดี

ตารางที่ 41 การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน(หน่วย: คดี)												
จังหวัด	ปี2566			ปี2567			ปี2568			รวมทั้งหมด		
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	512	208	125	521	206	154	566	225	170	845	881	961
นครปฐม	442	171	169	563	229	262	516	190	221	782	1,054	927
ประจวบคีรีขันธ์	204	92	64	319	133	108	283	125	171	360	500	579
เพชรบุรี	271	123	115	331	143	156	281	126	161	509	630	588
ราชบุรี	375	165	118	517	212	118	409	192	159	688	847	760
สมุทรสงคราม	71	29	45	108	32	80	103	36	70	145	220	209
สมุทรสาคร	316	165	49	467	195	99	416	161	146	530	761	723
สุพรรณบุรี	266	107	122	336	124	252	271	93	255	495	712	619
รวมทั้งหมด	2,457	1,060	807	3,162	1,274	1,229	2,845	1,148	1,353	4,324	5,665	5,346

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2568)

(3) การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ตารางที่ 42 แสดงการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จำนวน 224 คดี ในปี 2567 จำนวน 15 คดี และปี 2568 จำนวน 20 คดี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 15 คดี เป็นเพศหญิง จำนวน 4 คดี และไม่ระบุ จำนวน 1 คดี จังหวัดที่มีการจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มากที่สุด คือ จังหวัดราชบุรี 16 คดี จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดราชบุรี จังหวัดละ 2 คดี

ตารางที่ 42 การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

การจับกุมคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด(หน่วย: คดี)												
จังหวัด	ปี2566			ปี2567			ปี2568			รวมทั้งหมด		
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	28	3	10	1	-	-	-	-	-	41	1	-
นครปฐม	22	4	13	-	-	-	-	-	-	39	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	11	1	7	-	-	-	-	-	-	19	-	-
เพชรบุรี	20	3	6	-	-	-	-	-	-	29	-	-
ราชบุรี	45	6	2	12	2	-	12	3	1	53	14	16
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	28	4	11	-	-	-	2	-	-	43	-	2
รวมทั้งหมด	154	21	49	13	2	-	15	4	1	224	15	20

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2568)

(4) การรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ตารางที่ 43 แสดงการรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีการรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จำนวนทั้งสิ้น 1,555 คดี ในปี 2567 จำนวน 1,790 คดี และปี 2568 จำนวน 1,318 คดี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 561 คดี เป็นเพศหญิง จำนวน 471 คดี และไม่ระบุ จำนวน 286 คดี จังหวัดที่มีการรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 586 คดี จังหวัดราชบุรี จำนวน 188 คดี และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 150 คดี

ตารางที่ 43 การรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

การรับแจ้งคดีเกี่ยว พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (หน่วย: คดี)												
จังหวัด	ปี 2566			ปี 2567			ปี 2568			รวมทั้งหมด		
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	33	31	11	52	57	23	37	43	12	75	132	92
นครปฐม	223	248	60	386	423	198	252	207	127	531	1,007	586
ประจวบคีรีขันธ์	90	102	48	42	35	27	59	40	39	240	104	138
เพชรบุรี	86	71	74	70	73	31	55	49	46	231	174	150
ราชบุรี	74	66	31	97	91	28	84	77	27	171	216	188
สมุทรสงคราม	27	26	9	4	3	3	13	5	6	62	10	24
สมุทรสาคร	72	70	8	32	35	2	30	26	1	150	69	57
สุพรรณบุรี	44	38	13	30	29	19	31	24	28	95	78	83
รวมทั้งหมด	649	652	254	713	746	331	561	471	286	1,555	1,790	1,318

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2568)

2.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 5 คน ซึ่งเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 5 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 5 คน จังหวัดที่มีผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์มากที่สุดคือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 คน และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจำนวน 2 คน สำหรับจังหวัดที่ไม่พบผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ คือ จังหวัดนครปฐม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม สมุทรสาคร และจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 44 จำนวนผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์

ผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ (หน่วย: คน)				
จังหวัด	เด็ก 0-18 ปี		ผู้ใหญ่ 18 ปีขึ้นไป	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
กาญจนบุรี	-	3	-	-
นครปฐม	-	-	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	-	2	-	-
เพชรบุรี	-	-	-	-
ราชบุรี	-	-	-	-
สมุทรสงคราม	-	-	-	-
สมุทรสาคร	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	-	5	-	-

ที่มา : กองต่อต้านการค้ำมนุษย์ (2568)

2.5.3 อุบัติเหตุทางถนน

ตารางที่ 45 แสดงจำนวนผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในช่วงปี 2567 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2567 จำนวนผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิต จากอุบัติเหตุทางถนน จำนวน 62,619 คน และปี 2568 จำนวน 63,934 คน แบ่งเป็นผู้บาดเจ็บ จำนวน 62,653 คน ผู้ทุพพลภาพ จำนวน 24 คน และผู้เสียชีวิต จำนวน 1,257 คน จังหวัดที่มีผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 16,360 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 12,052 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 10,954 คน

ตารางที่ 45 จำนวนผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน

อุบัติเหตุทางถนน(หน่วย: คน)						
จังหวัด	ปี2567			ปี2568		
	ผู้บาดเจ็บ	ผู้ทุพพลภาพ	ผู้เสียชีวิต	ผู้บาดเจ็บ	ผู้ทุพพลภาพ	ผู้เสียชีวิต
กาญจนบุรี	5536	-	206	5967	1	176
นครปฐม	10597	1	188	10804	2	148
ประจวบคีรีขันธ์	5535	1	186	5235	1	141
เพชรบุรี	5536	1	158	5688	16	160
ราชบุรี	11795	-	239	11819	-	233
สมุทรสงคราม	2768	-	38	2889	1	39
สมุทรสาคร	14794	2	190	16174	3	183
สุพรรณบุรี	4667	-	181	4127	-	177
รวมทั้งหมด	61,228	5	1,386	62,653	24	1,257

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2568)

2.5.4 การจัดการเรื่องร้องทุกข์ของประชาชน

ตารางที่ 46 แสดงเรื่องร้องทุกข์ที่ประชาชนแจ้งผ่านช่องทาง 1111 ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีจำนวนเรื่องร้องทุกข์ 3,478 เรื่อง จำนวนเรื่องยุติ 3,439 เรื่อง คิดเป็นร้อยละการยุติเรื่อง 98.88 ในปี 2567 เรื่องร้องทุกข์ทั้งสิ้น 3,240 เรื่อง จำนวนเรื่องยุติ 3,125 เรื่อง คิดเป็นร้อยละการยุติเรื่อง 96.45 และปี 2568 จำนวนเรื่องร้องทุกข์ 3,908 เรื่อง จำนวนเรื่องยุติ 3,439 เรื่อง คิดเป็นร้อยละการยุติเรื่อง 90.35 จังหวัดที่มีการร้องทุกข์ที่ประชาชนแจ้งผ่านช่องทาง 1111 มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1,188 เรื่อง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 675 เรื่อง และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 460 เรื่อง

ตารางที่ 46 เรื่องร้องทุกข์ที่ประชาชนแจ้งผ่านช่องทาง 1111

จังหวัด	จำนวนเรื่องร้องทุกข์ (หน่วย: เรื่อง)			จำนวนเรื่องยุติ (หน่วย: เรื่อง)			ร้อยละการยุติเรื่อง (หน่วย: ร้อยละ)		
	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	437	343	389	428	325	328	97.94	▼ 94.75	▼ 84.32
นครปฐม	911	851	1,188	900	820	1,087	98.79	▼ 96.36	▼ 91.50
ประจวบคีรีขันธ์	310	237	304	306	225	282	98.71	▼ 94.94	▼ 86.18
เพชรบุรี	277	291	330	272	277	309	98.19	▼ 95.19	▼ 93.64
ราชบุรี	420	323	394	417	314	355	99.29	▼ 97.21	▼ 92.64
สมุทรสงคราม	139	162	168	139	160	153	100.00	▼ 98.77	▼ 91.07
สมุทรสาคร	642	668	675	640	660	640	99.69	▼ 98.78	▼ 94.81
สุพรรณบุรี	342	375	460	337	354	387	98.54	▼ 94.40	▼ 84.13
รวมทั้งหมด	3,478	3,240	3,908	3,439	3,125	3,531	98.88	96.45	90.35

ที่มา : ระบบการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2568)

2.6 ด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 47 แสดงสถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัย กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2567 มีการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัย จำนวนทั้งสิ้น 5,269 แห่ง จำแนกเป็น กองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 472 แห่ง บ้านพอเพียงชนบท จำนวน 333 แห่ง โครงการบ้านมั่นคง จำนวน 3,816 แห่ง และสภาองค์กรชุมชน จำนวน 648 แห่ง จังหวัดที่มีการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัย มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,396 แห่ง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1,068 แห่ง และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 864 แห่ง

ตารางที่ 47 ด้านที่อยู่อาศัย

จังหวัด	(หน่วย: คร่าวเรือ/กองทุน/แห่ง)			
	กองทุนสวัสดิการชุมชน	บ้านพอเพียงชนบท	โครงการบ้านมั่นคง	สภาองค์กรชุมชน
กาญจนบุรี	64	67	428	99
นครปฐม	92	26	106	96
ประจวบคีรีขันธ์	47	39	718	60
เพชรบุรี	57	53	451	92
ราชบุรี	74	40	-	98
สมุทรสงคราม	33	27	-	38
สมุทรสาคร	32	24	972	40
สุพรรณบุรี	73	57	1,141	125
รวมทั้งหมด	472	333	3,816	648

ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2567)

ส่วนที่ 3

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคม

3.1 ด้านเด็กและเยาวชน

3.1.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

ตารางที่ 48 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 1,398,367 คน แบ่งตามช่วงอายุ 0 - 6 ปี จำนวน 266,973 คน เป็นเพศชาย จำนวน 136,913 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 130,060 คน ช่วงอายุ 7 - 17 ปี จำนวน 621,410 คน เป็นเพศชาย จำนวน 319,745 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 301,665 คน และช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 509,984 คน เป็นเพศชาย จำนวน 263,120 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 246,864 คน จังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 244,122 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 242,362 คน และ จังหวัดราชบุรี จำนวน 223,581 คน

ตารางที่ 48 จำนวนเด็กและเยาวชนจำแนกกลุ่มอายุ

จำนวนเด็กและเยาวชน(หน่วย: คน)									
จังหวัด	0-6ปี			7-17ปี			18-25ปี		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	23,481	22,357	45,838	55,575	52,319	107,894	46,652	41,978	88,630
นครปฐม	24,001	22,955	46,956	55,140	52,143	107,283	46,975	42,908	89,883
ประจวบคีรีขันธ์	14,968	14,106	29,074	35,177	33,337	68,514	29,365	26,038	55,403
เพชรบุรี	12,396	11,841	24,237	29,215	27,479	56,694	22,889	22,398	45,287
ราชบุรี	21,518	20,014	41,532	50,287	47,465	97,752	43,607	40,690	84,297
สมุทรสงคราม	3,969	3,919	7,888	9,825	8,972	18,797	8,382	8,026	16,408
สมุทรสาคร	16,422	15,450	31,872	35,980	34,286	70,266	27,532	27,023	54,555
สุพรรณบุรี	20,158	19,418	39,576	48,546	45,664	94,210	37,718	37,803	75,521
รวมทั้งหมด	136,913	130,060	266,973	319,745	301,665	621,410	263,120	246,864	509,984

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(2) จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนเด็กแรกเกิด ในช่วงปี 2563 - 2568 ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีจำนวนเด็กแรกเกิด 44,814 คน อัตราการเกิด 8.46 ในปี 2564 จำนวน 41,507 คน อัตราการเกิด 7.82 ในปี 2565 จำนวน 38,352 คน อัตราการเกิด 7.25 ในปี 2566 จำนวน 40,193 คน อัตราการเกิด 7.61 ในปี 2567 จำนวน 35,647 คน อัตราการเกิด 6.76 และปี 2568 จำนวน 32,400 คน อัตราการเกิด 6.07 จังหวัดที่มีจำนวนเด็กแรกเกิดน้อยที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 598 คน จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2,503 คน และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 5,525 คน

ตารางที่ 49 จำนวนและอัตราเด็กแรกเกิด

จังหวัด	เด็กแรกเกิด (หน่วย: คน)						อัตราเกิด					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	7,129	6885	6264	6639	6209	5,722	872	845	767	813	761	700
นครปฐม	6587	6056	5553	5770	5046	5,035	724	665	610	633	552	550
ประจวบคีรีขันธ์	5099	4621	4322	4517	3933	3,525	944	857	800	838	731	655
เพชรบุรี	3,526	3,225	2,975	3,144	2,720	2,503	735	674	621	655	567	522
ราชบุรี	7,465	7,208	6,532	6,818	5,837	5,228	883	856	777	813	697	625
สมุทรสงคราม	865	843	757	800	756	598	453	444	402	428	407	324
สมุทรสาคร	7,598	6,550	6,466	6,784	6,022	5,270	1380	1187	1166	1212	1066	929
สุพรรณบุรี	6,545	6,109	5,483	5,721	5,124	4,519	779	732	660	693	624	553
รวมทั้งหมด	44,814	41,507	38,352	40,193	35,647	32,400	846	782	725	761	676	607

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(3) ร้อยละของเด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน

ตารางที่ 50 แสดงร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน ในช่วงปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2565 ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 5 ปี สูงดีสมส่วน เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 64.95 ในปี 2566 ร้อยละ 63.22 ในปี 2567 ร้อยละ 61.11 และปี 2568 ร้อยละ 61.60 จังหวัดที่มีร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วนมากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 67.56 จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 67.54 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 65.21

ตารางที่ 50 ร้อยละของเด็กที่สูงดีสมส่วน

จังหวัด	เด็กอายุ 0-5 ปี สูงดีสมส่วน (หน่วย: ร้อยละ)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	63.24	59.16	50.29	52.49
นครปฐม	65.32	66.58	70.15	67.56
ประจวบคีรีขันธ์	64.25	66.22	66.82	65.21
เพชรบุรี	66.19	63.83	59.81	62.51
ราชบุรี	67.82	68.31	65.68	67.54
สมุทรสงคราม	65.90	61.73	60.96	61.75
สมุทรสาคร	62.85	57.12	55.98	57.83
สุพรรณบุรี	64.06	62.80	59.22	57.92
รวม(เฉลี่ย)	64.95	63.22	61.11	61.60

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

(4) อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

ตารางที่ 51 แสดงอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 พบว่า ในปี 2563 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 24.39 ในปี 2564 ร้อยละ 23.83 ในปี 2565 ร้อยละ 24.98 ในปี 2566 ร้อยละ 22.64 ในปี 2567 ร้อยละ 22.00 และปี 2568 ร้อยละ 21.43 จังหวัดที่มีอัตราส่วนพึงพิงวัยเด็กมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 23.22 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 22.65 และจังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 22.30

ตารางที่ 51 อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก

จังหวัด	อัตราส่วนพึงพิงวัยเด็ก (หน่วย : ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	2638	▼ 2575	▲ 2599	▼ 2435	▼ 2370	▼ 2322
นครปฐม	2377	▼ 2333	▲ 2413	▼ 2222	▼ 2162	▼ 2103
ประจวบคีรีขันธ์	2594	▼ 2522	▲ 2539	▼ 2407	▼ 2337	▼ 2265
เพชรบุรี	2435	▼ 2384	▼ 2371	▼ 2265	▼ 2199	▼ 2133
ราชบุรี	2403	▼ 2344	▲ 2428	▼ 2224	▼ 2153	▼ 2100
สมุทรสงคราม	2139	▼ 2087	▲ 2144	▼ 1985	▼ 1937	▼ 1881
สมุทรสาคร	2535	▼ 2472	▲ 3177	▼ 2349	▼ 2279	▼ 2230
สุพรรณบุรี	2393	▼ 2344	▼ 2309	▼ 2228	▼ 2161	▼ 2103
รวม (เฉลี่ย)	2439	2383	2498	2264	2200	2143

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

3.1.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.1.2.1 เด็กและเยาวชนกลุ่มเปราะบาง

(1) เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

ตารางที่ 52 แสดงจำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด ในช่วงปี 2567 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 พบว่า ในปี 2567 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,536 คน เป็นเพศชาย จำนวน 728 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 808 คน แบ่งเป็นช่วงอายุ 0 - 17 ปี จำนวน 1,300 คน และ ช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 236 คน และปี 2568 จำนวน 1,174 คน เป็นเพศชาย จำนวน 473 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 701 คน แบ่งเป็นช่วงอายุ 0 - 17 ปี จำนวน 850 คน และ ช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 324 คน จังหวัดที่มีเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 525 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 189 คน และจังหวัดกาญจนบุรี/สมุทรสงคราม จำนวน จังหวัดละ 87 คน

ตารางที่ 52 จำนวนเด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด

จังหวัด	เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด (หน่วย : คน) ปี 2567				เด็กในบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด (หน่วย : คน) ปี 2568			
	อายุ 0 - 17 ปี		อายุ 18 - 25 ปี		อายุ 0 - 17 ปี		อายุ 18 - 25 ปี	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
กาญจนบุรี	49	57	-	18	29	49	1	8
นครปฐม	168	170	3	5	18	21	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	33	33	1	5	25	45	3	6
เพชรบุรี	54	32	-	1	49	12	4	3
ราชบุรี	111	107	9	31	71	94	7	17
สมุทรสงคราม	34	25	1	11	30	45	1	11
สมุทรสาคร	28	21	4	18	39	38	5	18
สุพรรณบุรี	202	176	31	98	133	152	58	182
รวมทั้งหมด	679	621	49	187	394	456	79	245

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

(2) เด็กในครอบครัวอุปถัมภ์

ตารางที่ 52 แสดงจำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์ ปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 433 คน มีครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 398 ครอบครัว ในปี 2567 มีเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 420 คน มีครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 419 ครอบครัว และปี 2568 มีเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 248 คน มีครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวน 251 ครอบครัว จังหวัดที่มีครอบครัวอุปถัมภ์มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 64 ครอบครัว ให้การอุปถัมภ์เด็ก จำนวน 64 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 51 ครอบครัว ให้การอุปถัมภ์เด็ก จำนวน 51 คน และ จังหวัดราชบุรี จำนวน 51 ครอบครัว ให้การอุปถัมภ์เด็ก จำนวน 50 คน

ตารางที่ 53 จำนวนเด็กและครอบครัวอุปถัมภ์

เด็กและครอบครัวอุปถัมภ์ (หน่วย: คน/ครอบครัว)						
จังหวัด	เด็ก			ครอบครัว		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	56	53	51	56	53	51
นครปฐม	68	66	64	67	66	64
ประจวบคีรีขันธ์	57	49	24	60	49	25
เพชรบุรี	48	49	-	49	51	-
ราชบุรี	56	56	50	53	55	51
สมุทรสงคราม	39	35	19	38	34	19
สมุทรสาคร	59	59	40	61	59	41
สุพรรณบุรี	50	53	-	50	53	-
รวมทั้งหมด	433	420	248	434	419	251

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

(3) เด็กกำพร้า

ตารางที่ 54 แสดงจำนวนเด็กกำพร้า ปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีเด็กกำพร้าที่ได้รับสวัสดิการการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ จำนวนทั้งสิ้น 47 คน ในปี 2565 จำนวน 3 คน ในปี 2566 จำนวน 5 คน ในปี 2567 จำนวน 4 คน และปี 2568 จำนวน 4 คน มี 2 จังหวัดที่มีเด็กกำพร้าที่ได้รับสวัสดิการการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ คือ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดละ 2 คน

ตารางที่ 54 จำนวนเด็กกำพร้า

จังหวัด	เด็กกำพร้า (หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	-	=0	▲ 1	=1	▼ 0
นครปฐม	11	▼ 1	▼ 0	=0	=0
ประจวบคีรีขันธ์	2	▼ 0	▲ 1	=1	▼ 0
เพชรบุรี	6	▼ 0	▲ 2	▼ 1	▲ 2
ราชบุรี	2	▼ 0	▲ 1	=1	▼ 0
สมุทรสงคราม	9	▼ 2	▼ 0	=0	▲ 2
สมุทรสาคร	16	▼ 0	=0	=0	=0
สุพรรณบุรี	1	▼ 0	=0	=0	=0
รวมทั้งหมด	47	3	5	4	4

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

(4) สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ตารางที่ 55 แสดงสภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก โดยในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า สภาพปัญหาที่ได้รับแจ้งมากที่สุด ลำดับที่ 1 คือ ปัญหาครอบครัวยากจน จำนวน 366 กรณี ลำดับที่ 2 คือ ปัญหาอื่นๆ จำนวน 182 กรณี ลำดับที่ 3 คือ ปัญหายาเสพติด จำนวน 141 กรณี ลำดับที่ 4 คือ ต้องการที่พักอาศัย จำนวน 120 กรณี และลำดับที่ 5 คือ ไม่ระบุปัญหา จำนวน 100 กรณี ตามลำดับ

ตารางที่ 55 สภาพปัญหาเด็กที่มีการแจ้งเหตุ จำแนกสภาพปัญหา 5 อันดับแรก

ลำดับ	สภาพปัญหา	จำนวน
1	ครอบครัวยากจน	366
2	ปัญหาอื่นๆ	182
3	ยาเสพติด	141
4	ต้องการที่พักอาศัย	120
5	ไม่ระบุ	100

ที่มา : ฐานข้อมูลระบบรายงานสถิติรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

3.1.2.2 แม่วัยรุ่น/ แม่วัยรุ่นเลี้ยงเดี่ยว

(1) จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.)

ตารางที่ 56 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ ในช่วงปี 2563 - 2566 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ จำนวน 81 คน ในปี 2564 จำนวน 183 คน ในปี 2565 จำนวน 51 คน และปี 2566 จำนวน 81 คน จังหวัดที่มีเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์มากที่สุด 3 ลำดับ คือ นครปฐมและสุพรรณบุรี จำนวน 17 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 14 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 คน

ตารางที่ 56 จำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์

จังหวัด	เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ (กบรส.) (หน่วย: คน)			
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
กาญจนบุรี	15	▲ 36	▼ 10	▲ 14
นครปฐม	11	▲ 37	▼ 6	▲ 17
ประจวบคีรีขันธ์	11	▲ 24	▼ 8	▼ 6
เพชรบุรี	9	▲ 14	▼ 3	▲ 6
ราชบุรี	14	▲ 19	▼ 7	▲ 10
สมุทรสงคราม	1	= 1	▲ 5	▲ 7
สมุทรสาคร	11	▲ 22	▼ 7	▼ 4
สุพรรณบุรี	9	▲ 30	▼ 5	▲ 17
รวมทั้งหมด	81	183	51	81

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2566)

(2) อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง

ตารางที่ 57 แสดงอัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง ในช่วงปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2565 มีอัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 10 - 14 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 10 - 14 ปี 1,000 คน โดยมีค่าเฉลี่ยอัตราเท่ากับ 1.11 ในปี 2566 มีอัตราเท่ากับ 1.29 ในปี 2567 มีอัตราเท่ากับ 1.14 และปี 2568 มีอัตราเท่ากับ 0.90 จังหวัดที่มีอัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 10 - 14 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 10 - 14 ปี 1,000 คน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี มีอัตราเท่ากับ 1.29 จังหวัดสุพรรณบุรี มีอัตราเท่ากับ 0.93 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอัตราเท่ากับ 0.88

ตารางที่ 57 อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 10 - 14 ปี

จังหวัด	อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 10-14 ปี (หน่วย: ต่อ 1,000 คน)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1.19	= 1.19	▲ 1.27	▲ 1.29
นครปฐม	0.42	▲ 1.93	▲ 3.55	▼ 0.78
ประจวบคีรีขันธ์	1.09	▲ 1.81	▼ 0.66	▲ 0.88
เพชรบุรี	0.63	▼ 0.54	▼ 0.10	▲ 0.64
ราชบุรี	0.82	▲ 2.00	▼ 0.81	▲ 0.85
สมุทรสงคราม	1.30	▼ 0.38	▼ 0.25	▲ 1.41
สมุทรสาคร	2.56	▼ 1.12	▼ 0.69	▼ 0.44
สุพรรณบุรี	0.84	▲ 1.37	▼ 0.97	▼ 0.93
รวม(เฉลี่ย)	1.11	1.29	1.04	0.90

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

ตารางที่ 57 แสดงอัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15 - 19 ปี ในปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2565 อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15 - 19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15 - 19 ปี 1,000 คน โดยมีค่าอัตราเท่ากับ 14.45 ในปี 2566 มีอัตราเท่ากับ 13.91 ในปี 2568 มีอัตราเท่ากับ 13.79 และปี 2568 มีอัตราเท่ากับ 12.42 จังหวัดที่มีอัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15 - 19 ปี ต่อประชากรหญิงอายุ 15 - 19 ปี 1,000 คน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีอัตราเท่ากับ 16.88 จังหวัดกาญจนบุรี มีอัตราเท่ากับ 16.35 และจังหวัดสุพรรณบุรี มีอัตราเท่ากับ 13.89

ตารางที่ 58 อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15 - 19 ปี

จังหวัด	อัตราการคลอดบุตรมีชีวิตของผู้หญิง อายุ 15-19 ปี (หน่วย: ต่อ 1,000 คน)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	15.89	▲ 17.32	▲ 18.45	▼ 16.35
นครปฐม	4.75	▲ 7.32	▼ 6.17	▼ 5.90
ประจวบคีรีขันธ์	20.78	▼ 18.45	▼ 18.17	▼ 16.88
เพชรบุรี	15.33	▲ 16.69	▼ 13.73	▼ 13.01
ราชบุรี	16.62	▼ 15.82	▼ 14.71	▼ 13.37
สมุทรสงคราม	14.40	▼ 5.94	▲ 11.46	▼ 9.66
สมุทรสาคร	10.92	▲ 12.63	▼ 9.97	▲ 10.31
สุพรรณบุรี	16.90	▲ 17.07	▲ 17.65	▼ 13.89
รวม(เฉลี่ย)	14.45	13.91	13.79	12.42

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

(3) ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

ตารางที่ 59 แสดงร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ในช่วงปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีค่าร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 15.33 ในปี 2566 ร้อยละ 16.11 ในปี 2567 ร้อยละ 13.12 และปี 2568 ร้อยละ 11.01 จังหวัดที่มีร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 14.16 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 12.50 และจังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 11.99

ตารางที่ 59 ร้อยละการตั้งครรภ์ซ้ำในสตรีที่อายุต่ำกว่า 20 ปี

จังหวัด	ร้อยละของการตั้งครรภ์ซ้ำในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี (หน่วย: ร้อยละ)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	11.48	▼ 11.34	▼ 10.87	▲ 11.55
นครปฐม	26.16	▼ 15.49	▼ 10.76	▲ 12.50
ประจวบคีรีขันธ์	12.50	▼ 10.96	▲ 12.33	▼ 11.11
เพชรบุรี	15.44	▲ 17.79	▼ 15.16	▼ 10.50
ราชบุรี	14.29	▲ 16.31	▼ 13.49	▼ 10.02
สมุทรสงคราม	12.36	▲ 30.30	▼ 14.10	▼ 6.25
สมุทรสาคร	16.28	▼ 12.84	▲ 13.33	▼ 11.99
สุพรรณบุรี	14.10	▼ 13.84	▲ 14.90	▼ 14.16
รวม(เฉลี่ย)	15.33	16.11	13.12	11.01

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

(4) แม่วัยใสและแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ตารางที่ 60 แสดงจำนวนแม่เลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 12,365 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 6,570 คน และได้รับเงิน จำนวน 6,565 คน จังหวัดที่มีผู้ลงทะเบียนแม่เลี้ยงเดี่ยว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม ลงทะเบียน จำนวน 2,300 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 1,263 คน ได้รับเงิน จำนวน 1,263 คน จังหวัดกาญจนบุรี ลงทะเบียน จำนวน 1,837 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 1,118 คน ได้รับเงิน จำนวน 1,117 คน และจังหวัดราชบุรี ลงทะเบียน จำนวน 1,819 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 940 คน ได้รับเงิน จำนวน 938 คน

สำหรับแม่วัยใสที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 34,504 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 18,102 คน ได้รับเงิน จำนวน 18,066 คน จังหวัดที่มีผู้ลงทะเบียนแม่วัยใส มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี ลงทะเบียน จำนวน 6,867 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 3,788 คน ได้รับเงิน จำนวน 3,778 คน จังหวัดสุพรรณบุรี ลงทะเบียน จำนวน 5,696 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 2,829 คน ได้รับเงิน จำนวน 2,828 คน และจังหวัดราชบุรี ลงทะเบียน จำนวน 5,564 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 2,800 คน ได้รับเงิน จำนวน 2,789 คน

และข้อมูลแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 2,645 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 1,669 คน และได้รับเงิน จำนวน 1,668 คน จังหวัดที่มีผู้ลงทะเบียนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม ลงทะเบียน จำนวน 507 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 335 คน ได้รับเงิน จำนวน 335 คน จังหวัดราชบุรี ลงทะเบียน จำนวน 415 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 235 คน ได้รับเงิน จำนวน 234 คน และจังหวัดกาญจนบุรี ลงทะเบียน จำนวน 411 คน ได้รับสิทธิ จำนวน 291 คน ได้รับเงิน จำนวน 291 คน

ตารางที่ 60 แม่่วยไสและแม่่วยไสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

แม่่วยไสและแม่่วยไสเลี้ยงเดี่ยวที่ได้รับสิทธิ์เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด(หน่วย : คน)									
จังหวัด	แม่เลี้ยงเดี่ยว			แม่่วยไส			แม่่วยไสเลี้ยงเดี่ยว		
	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน	ลงทะเบียน	ได้รับสิทธิ	ได้รับเงิน
กาญจนบุรี	1,837	1,118	1,117	6,867	3,788	3,778	411	291	291
นครปฐม	2,300	1,263	1,263	4,950	2,770	2,766	507	335	335
ประจวบคีรีขันธ์	1,427	770	769	4,488	2,307	2,304	334	213	213
เพชรบุรี	1,377	615	614	3,350	1,734	1,733	274	164	164
ราชบุรี	1,819	940	938	5,564	2,800	2,789	415	235	234
สมุทรสงคราม	405	198	198	970	488	497	82	46	46
สมุทรสาคร	1,442	709	709	2,619	1,376	1,371	271	161	161
สุพรรณบุรี	1,758	957	957	5,686	2,829	2,828	351	224	224
รวมทั้งหมด	12,365	6,570	6,565	34,504	18,102	18,066	2,645	1,689	1,688

ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

3.1.2.3 พฤติกรรมเด็กและเยาวชน

(1) จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

ตารางที่ 61 แสดงจำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ ช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ จำนวน 835 คน ในปี 2565 จำนวน 782 คน ในปี 2566 จำนวน 869 คน ในปี 2567 จำนวน 985 คน และปี 2568 จำนวน 772 คน จังหวัดที่มีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 164 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 135 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 126 คน

ตารางที่ 61 จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจฯ

จังหวัด	คดีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดที่ถูกส่งมายังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (หน่วย : คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	187	▼ 146	▲ 150	▲ 186	▼ 164
นครปฐม	169	▼ 153	▲ 269	▲ 270	▼ 126
ประจวบคีรีขันธ์	90	▼ 67	▼ 65	▲ 102	▼ 75
เพชรบุรี	84	▼ 72	▲ 102	▼ 93	▲ 100
ราชบุรี	162	▼ 102	▲ 111	▼ 109	▲ 135
สมุทรสงคราม	29	▲ 55	▼ 26	▲ 41	▼ 24
สมุทรสาคร	60	▲ 101	▼ 87	▼ 86	▼ 81
สุพรรณบุรี	54	▲ 86	▼ 59	▲ 98	▼ 67
รวมทั้งหมด	835	782	869	985	772

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2568)

(2) จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 62 จำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน ในช่วงปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2565 มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน จำนวน 20 คดี ในปี 2566 จำนวน 12 คดี ในปี 2567 จำนวน 19 คดี และปี 2568 จำนวน 16 คดี จังหวัดที่มีจำนวนคดีสอดส่องเด็กและเยาวชน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 6 คดี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 5 คดี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 3 คดี

ตารางที่ 62 จำนวนคดีสวดส่องเด็กและเยาวชน

จังหวัด	คดีสวดส่องเด็กและเยาวชน(หน่วย: คดี)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1	▲ 6	▼ 2	= 2
นครปฐม	8	▼ 0	▲ 5	▲ 6
ประจวบคีรีขันธ์	-	= 0	▲ 3	▲ 4
เพชรบุรี	-	= 0	▲ 1	▼ 0
ราชบุรี	4	▼ 1	▲ 3	= 3
สมุทรสงคราม	-	= 0	= 0	= 0
สมุทรสาคร	5	▼ 3	▲ 5	▼ 0
สุพรรณบุรี	2	= 2	▼ 0	▲ 1
รวมทั้งหมด	20	12	19	16

ที่มา : กรมคุมประพฤติ (2568)

(3) เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

ตารางที่ 63 แสดงจำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน 67 คน จังหวัดที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 29 คน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 9 คน และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 8 คน โดยแบ่งเป็นประเภทเด็กและเยาวชนที่มีประพฤติน่าไม่เหมาะสมมากที่สุด คือ พฤติกรรมอื่น ๆ จำนวน 44 คน รองลงมา คือ ต้มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สุบุนหรี และติดสารเสพติดร้ายแรง จำนวน 19 คน และมั่วสุมทำความรำคาญให้กับชาวบ้านและมีพฤติกรรมทางเพศ จำนวนประเภทละ 2 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 63 เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำแนกตามประเภท

จังหวัด	เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม(หน่วย: คน)					
	ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์สุบุนหรีและติดสารเสพติดร้ายแรง	มั่วสุมทำความรำคาญให้กับชาวบ้าน	ติดเกมส์และเล่นการพนันต่าง ๆ	มีพฤติกรรมทางเพศ	อื่นๆ	
กาญจนบุรี	-	-	-	-	-	5
นครปฐม	-	-	-	-	-	2
ประจวบคีรีขันธ์	1	-	-	-	-	2
เพชรบุรี	2	-	-	-	1	5
ราชบุรี	-	-	-	-	-	5
สมุทรสงคราม	2	-	-	-	-	4
สมุทรสาคร	-	1	-	-	-	8
สุพรรณบุรี	14	1	-	-	1	13
รวมทั้งหมด	19	2	-	2	44	

ที่มา : ระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

3.1.3 เครือข่าย/ สวัสดิการด้านเด็กและเยาวชน

(1) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

ตารางที่ 64 แสดงจำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน ในช่วงปี 2566 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีจำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน จำนวน 9,470 ครอบครัว/เด็ก จำนวน 14,644 คน และปี 2567 จำนวน 6,311 ครอบครัว/เด็ก จำนวน 10,224 คน ซึ่งจังหวัดที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1,331 ครอบครัว/เด็ก จำนวน 1,515 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 1,091 ครอบครัว/เด็ก จำนวน 1,691 คน และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 786 ครอบครัว/เด็ก จำนวน 1,388 คน

ตารางที่ 64 จำนวนเด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน

เด็กและครอบครัวที่ได้รับเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน(หน่วย: คน/ครอบครัว)				
จังหวัด	เด็ก		ครอบครัว	
	ปี2566	ปี2567	ปี2566	ปี2567
กาญจนบุรี	1,777	1,286	1,171	700
นครปฐม	2,254	1,515	2,085	1,331
ประจวบคีรีขันธ์	1,950	1,330	1,095	751
เพชรบุรี	1,781	1,388	1,001	786
ราชบุรี	2,150	1,691	1,468	1,091
สมุทรสงคราม	1,535	877	992	518
สมุทรสาคร	1,477	986	885	555
สุพรรณบุรี	1,720	1,151	913	579
รวมทั้งหมด	14,644	10,224	9,470	6,311

ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2567)

(2) สภาเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 65 แสดงจำนวนสภาเด็กและเยาวชนและการขับเคลื่อนกิจกรรม ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีสภาเด็กและเยาวชน จำนวน 229 แห่ง มีการขับเคลื่อนกิจกรรม จำนวน 339 กิจกรรม ในปี 2567 จำนวน 138 แห่ง มีการขับเคลื่อนกิจกรรม จำนวน 514 กิจกรรม และปี 2568 จำนวน 32 แห่ง มีการขับเคลื่อนกิจกรรม จำนวน 516 กิจกรรม จังหวัดที่มีสภาเด็กและเยาวชนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 111 แห่ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 106 แห่ง และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 87 แห่ง

ตารางที่ 65 สภาเด็กและเยาวชนและการขับเคลื่อนกิจกรรม

สภาเด็กและเยาวชนกับการขับเคลื่อนกิจกรรม(หน่วย: แห่ง/กิจกรรม)						
จังหวัด	สภาเด็กและเยาวชน			การขับเคลื่อนกิจกรรม		
	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	6	11	1	48	132	87
นครปฐม	3	1	-	52	23	111
ประจวบคีรีขันธ์	5	1	-	38	50	71
เพชรบุรี	37	19	29	25	178	63
ราชบุรี	44	16	-	17	14	18
สมุทรสงคราม	1	1	-	24	25	41
สมุทรสาคร	41	1	-	31	38	19
สุพรรณบุรี	92	88	2	104	54	106
รวมทั้งหมด	229	138	32	339	514	516

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

(3) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

ตารางที่ 66 แสดงจำนวนเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ลงทะเบียน จำนวน 309,310 คน เป็นเด็กชาย จำนวน 158,814 คน เป็นเด็กหญิง จำนวน 150,496 คน ได้รับเงินเงินอุดหนุน จำนวน 161,739 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุน 52.55 ของผู้ลงทะเบียน จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้ลงทะเบียนและได้รับเงินอุดหนุนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร ลงทะเบียน จำนวน 27,024 คน ได้รับเงินอุดหนุน จำนวน 14,867 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุน ร้อยละ 55.01 จังหวัดนครปฐม ลงทะเบียน จำนวน 48,411 คน ได้รับเงินอุดหนุน จำนวน 26,398 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุน ร้อยละ 54.53 และจังหวัดสมุทรสงคราม ลงทะเบียน จำนวน 8,871 คน ได้รับเงินอุดหนุน จำนวน 4,752 คน คิดเป็นสัดส่วนผู้ได้รับเงินอุดหนุน ร้อยละ 53.57

ตารางที่ 66 เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด

จังหวัด	ผู้ลงทะเบียน(หน่วย: คน)				
	ชาย	หญิง	รวม	ผู้ได้รับเงินอุดหนุน	สัดส่วน*
กาญจนบุรี	29,431	27,957	57,388	30,362	52.91
นครปฐม	24,745	23,666	48,411	26,398	54.53
ประจวบคีรีขันธ์	18,667	17,556	36,223	18,759	51.79
เพชรบุรี	15,878	15,038	30,916	16,170	52.30
ราชบุรี	25,196	23,115	48,311	23,819	49.30
สมุทรสงคราม	4,463	4,408	8,871	4,752	53.57
สมุทรสาคร	13,792	13,232	27,024	14,867	55.01
สุพรรณบุรี	26,642	25,524	52,166	26,612	51.01
รวมทั้งหมด	158,814	150,496	309,310	161,739	52.55

ที่มา :ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)

*ร้อยละของผู้ได้รับเงินอุดหนุนต่อจำนวนผู้ลงทะเบียน

(4) จำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

ตารางที่ 67 แสดงจำนวนศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก ในช่วงปี 2566 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก จำนวน 486 แห่ง และปี 2567 จำนวน 688 แห่ง จังหวัดที่มีศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 126 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 121 แห่ง และจังหวัดนครปฐม จำนวน 115 แห่ง

ตารางที่ 67 ศูนย์ชุมชนคุ้มครองเด็ก

จังหวัด	ศูนย์ช่วยเหลือคุ้มครองเด็ก (หน่วย: แห่ง)	
	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	50	121
นครปฐม	75	115
ประจวบคีรีขันธ์	27	60
เพชรบุรี	66	84
ราชบุรี	100	110
สมุทรสงคราม	28	35
สมุทรสาคร	14	37
สุพรรณบุรี	126	126
รวมทั้งหมด	486	688

ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2567)

3.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

3.2.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

(1) สัดส่วนประชากรเพศหญิง จำแนกกลุ่มอายุ

ตารางที่ 68 แสดงสัดส่วนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 2,738,152 คน จำแนกตามช่วงอายุ 0 - 17 ปี จำนวน 431,725 คน ช่วงอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 246,864 คน ช่วงอายุ 26 - 59 ปี จำนวน 1,313,588 คน ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 667,786 คน และช่วงอายุอื่น ๆ จำนวน 78,189 คน

ตารางที่ 68 จำนวนประชากรเพศหญิงจำแนกกลุ่มอายุ

จังหวัด	จำนวนสตรี (หน่วย: คน)					
	0-17ปี	18-25ปี	26-59ปี	60ปีขึ้นไป	อื่นๆ	รวม
กาญจนบุรี	74,676	41,978	202,312	92,689	37,770	449,425
นครปฐม	75,098	42,908	240,403	117,770	6,619	482,798
ประจวบคีรีขันธ์	47,443	26,038	133,422	64,694	5,424	282,021
เพชรบุรี	39,320	22,398	122,025	65,280	2,274	251,297
ราชบุรี	67,479	40,690	203,863	114,330	12,983	444,395
สมุทรสงคราม	12,891	8,026	45,603	29,811	794	97,125
สมุทรสาคร	49,736	27,023	153,744	65,345	10,330	306,228
สุพรรณบุรี	65,082	37,803	202,216	117,817	1,945	424,863
รวมทั้งหมด	431,725	246,864	1,313,588	667,786	78,189	2,738,152

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

ตารางที่ 69 แสดงสัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีประชากรรวม 5,312,179 คน มีประชากรเพศหญิง จำนวน 2,738,152 คน สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 51.65 จังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมดมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 52.37 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 52.11 และ จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 52.10

ตารางที่ 69 สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด

จังหวัด	สัดส่วนประชากรเพศหญิงต่อประชากรทั้งหมด (หน่วย: คน/ร้อยละ)		
	ประชากรรวม	ประชากรเพศหญิง	สัดส่วนต่อประชากร
กาญจนบุรี	886,344	449,425	50.14
นครปฐม	926,514	482,798	52.11
ประจวบคีรีขันธ์	551,345	282,021	51.15
เพชรบุรี	484,218	251,297	51.90
ราชบุรี	862,065	444,395	51.55
สมุทรสงคราม	185,455	97,125	52.37
สมุทรสาคร	587,719	306,228	52.10
สุพรรณบุรี	818,519	424,863	51.91
รวมทั้งหมด	5,312,179	2,738,152	51.65

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(2) ครอบครัวยุติธรรมที่ยั่งยืน ย้ำร้าง และอัตราการหย่าร้าง

ตารางที่ 68 แสดงจำนวนครอบครัวยุติธรรมที่ยั่งยืน ย้ำร้าง และอัตราการหย่าร้าง ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ในปี 2563 มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรสคิดเป็น ร้อยละ 46.03 ในปี 2564 ร้อยละ 52.54 ในปี 2565 ร้อยละ 55.18 ในปี 2566 ร้อยละ 57.79 และปี 2568 ร้อยละ 51.92 จังหวัดที่มีอัตราการหย่าร้างต่อการสมรส มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 54.58 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 53.75 และ จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 52.69

ตารางที่ 70 ครอบครัวยุติธรรมที่ยั่งยืน ย้ำร้าง และอัตราการหย่าร้าง

จังหวัด	อัตราการหย่าร้างต่อการสมรส (หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	48.21	53.72	55.51	58.18	60.77	54.58
นครปฐม	47.78	43.53	50.97	52.95	55.39	50.69
ประจวบคีรีขันธ์	44.09	50.15	52.24	53.85	58.30	53.75
เพชรบุรี	47.64	52.60	52.44	54.80	59.48	52.28
ราชบุรี	45.59	51.61	53.29	57.01	57.47	52.69
สมุทรสงคราม	43.93	41.39	50.46	55.33	56.04	51.96
สมุทรสาคร	49.08	51.59	54.30	53.03	56.47	48.61
สุพรรณบุรี	41.90	49.00	51.06	56.25	58.43	50.79
รวม(เฉลี่ย)	46.03	49.21	52.54	55.18	57.79	51.92

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(3) ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง

ตารางที่ 71 แสดงดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2568 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม ร้อยละ 74.59 โดยแบ่งเป็นค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็ง ด้านสัมพันธภาพ ร้อยละ 78.60 ด้านการทำบาทบาทหน้าที่ ร้อยละ 77.5 ด้านการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 69.31 ด้านสุขภาพครอบครัว 75.62 ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ ร้อยละ 73.95 ด้านทุนทางสังคม ร้อยละ 74.54 และด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัว ร้อยละ 72.89 จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ย ดัชนีความเข้มแข็งในภาพรวม มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 82.99 จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 76.68 และจังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 74.89

ตารางที่ 71 ดัชนีมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ประจำปี 2568

จังหวัด	ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่าง ๆ (หน่วย: ร้อยละ)			
	ด้านสัมพันธภาพ	ด้านการทำบาทบาทหน้าที่	ด้านการพึ่งพาตนเองด้านเศรษฐกิจ	ด้านสุขภาพครอบครัว
กาญจนบุรี	79.68	79.02	70.22	77.87
นครปฐม	73.96	72.19	66.35	72.22
ประจวบคีรีขันธ์	79.09	76.70	68.29	74.39
เพชรบุรี	77.52	74.71	66.35	72.71
ราชบุรี	79.02	76.72	68.24	74.52
สมุทรสงคราม	78.21	75.05	71.34	74.13
สมุทรสาคร	81.03	86.72	79.35	82.11
สุพรรณบุรี	80.30	76.89	69.29	77.04
รวมทั้งหมด	78.60	77.25	69.31	75.62

จังหวัด	ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งด้านต่าง ๆ (หน่วย: ร้อยละ)			
	ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้	ด้านทุนทางสังคม	ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัว	ความเข้มแข็งในภาพรวม
กาญจนบุรี	77.23	76.91	75.84	76.68
นครปฐม	67.66	69.91	69.33	70.23
ประจวบคีรีขันธ์	72.92	73.59	72.46	73.92
เพชรบุรี	72.08	72.34	71.16	72.41
ราชบุรี	72.21	72.32	67.84	72.27
สมุทรสงคราม	70.63	72.33	71.85	73.35
สมุทรสาคร	86.49	83.35	81.88	82.99
สุพรรณบุรี	72.37	75.54	72.78	74.89
รวมทั้งหมด	73.95	74.54	72.89	74.59

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2568)

3.2.2 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(1) จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตารางที่ 72 แสดงจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 254 คน เป็นเพศชาย จำนวน 46 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 208 คน ในปี 2567 มีผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 228 คน เป็นเพศชาย จำนวน 35 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 192 คน และปี 2568 ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวน 181 คน เป็นเพศชาย จำนวน 28 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 153 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 81 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 36 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 23 คน

ตารางที่ 72 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (หน่วย: คน)								
	ปี 2566			ปี 2567			ปี 2568		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	8	46	54	2	19	21	4	5	9
นครปฐม	2	10	12	3	19	22	2	21	23
ประจวบคีรีขันธ์	4	20	24	5	10	15	1	-	1
เพชรบุรี	2	12	14	1	6	7	2	7	9
ราชบุรี	15	69	84	13	95	109	13	68	81
สมุทรสงคราม	3	19	22	5	10	15	-	9	9
สมุทรสาคร	-	10	10	2	10	12	-	13	13
สุพรรณบุรี	12	22	34	4	23	27	6	30	36
รวมทั้งหมด	46	208	254	35	192	228	28	153	181

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2568)

(2) ประเภทความรุนแรง

ตารางที่ 73 แสดงจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 255 คน มีผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวด้านร่างกายมากที่สุด จำนวน 139 คน รองลงมา คือ ด้านจิตใจ จำนวน 97 คน เสียชีวิต จำนวน 8 คน ทางสังคมละเลยหรือทอดทิ้ง จำนวน 6 คน และด้านเพศ จำนวน 5 คน ตามลำดับ จังหวัดที่มี ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 126 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 41 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 40 คน

ตารางที่ 73 จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ

จังหวัด	ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวแบ่งตามด้านต่างๆ (หน่วย: คน)					
	ด้านร่างกาย	ด้านเพศ	ด้านจิตใจ	ทางสังคม-ละเลยหรือทอดทิ้ง	เสียชีวิต	รวมทั้งหมด
กาญจนบุรี	8	-	4	-	-	12
นครปฐม	19	1	17	-	3	40
ประจวบคีรีขันธ์	2	-	-	-	-	2
เพชรบุรี	5	-	1	2	-	8
ราชบุรี	63	4	53	3	3	126
สมุทรสงคราม	6	-	4	-	-	10
สมุทรสาคร	10	-	6	-	-	16
สุพรรณบุรี	26	-	12	1	2	41
รวมทั้งหมด	139	5	97	6	8	255

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2568)

(3) ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ตารางที่ 74 แสดงช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ช่วงอายุที่ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวในครอบครัวมากที่สุดคือ ช่วงอายุ 19 - 35 ปี จำนวน 58 คน รองลงมาคือ ช่วงอายุ 36 - 59 ปี จำนวน 46 คน ช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน ช่วงอายุ 13 - 18 ปี จำนวน 21 คน ช่วงอายุ 7 -12 ปี จำนวน 12 คน และช่วงอายุแรกเกิด - 6 ปี จำนวน 11 ราย ตามลำดับ

ตารางที่ 74 ช่วงอายุผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัด	ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวจำแนกอายุ(หน่วย: คน)					
	แรกเกิด-6ปี	7-12ปี	13-18ปี	19-35ปี	36-59ปี	60ปีขึ้นไป
กาญจนบุรี	-	2	-	3	1	3
นครปฐม	1	-	3	10	5	4
ประจวบคีรีขันธ์	1	-	-	-	-	-
เพชรบุรี	-	-	1	4	2	2
ราชบุรี	8	9	7	27	24	6
สมุทรสงคราม	-	-	1	2	4	2
สมุทรสาคร	-	-	-	5	3	5
สุพรรณบุรี	1	1	9	7	7	11
รวมทั้งหมด	11	12	21	58	46	33

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2568)

(4) สาเหตุการทำความรุนแรง

ตารางที่ 75 แสดงประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ส่วนใหญ่มาจากปัญหาเรื่องยาเสพติด 107 คน รองลงมาคือ ประเภทอื่นๆ จำนวน 80 คน สุรา จำนวน 71 คน บันดาลโทษ 59 คน ปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 33 คน และหึงหวง 32 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 75 ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง

จังหวัด	ประเภทสาเหตุการทำความรุนแรง (หน่วย: คน)					
	ยาเสพติด	สุรา	หึงหวง	บันดาลโทษ	ปัญหาสุขภาพจิต	อื่นๆ
กาญจนบุรี	3	5	2	14	2	9
นครปฐม	9	8	3	1	3	2
ประจวบคีรีขันธ์	6	3	1	2	3	6
เพชรบุรี	8	5	5	15	3	3
ราชบุรี	5	3	-	1	-	-
สมุทรสงคราม	12	19	6	8	8	20
สมุทรสาคร	30	7	5	13	7	7
สุพรรณบุรี	34	21	10	5	7	33
รวมทั้งหมด	107	71	32	59	33	80

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว (2568)

3.2.3 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.2.3.1 สตรีกลุ่มเปราะบาง

(1) อัตราการว่างงานในสตรี

ตารางที่ 76 แสดงอัตราการว่างงานในสตรี ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 จำนวนผู้ว่างงานเพศหญิง จำนวน 13,726 คน มีอัตราการว่างงานเพศหญิง เฉลี่ยร้อยละ 0.73 ในปี 2567 จำนวน 10,135 คน มีอัตราการว่างงานเพศหญิง ร้อยละ 0.63 และปี 2568 จำนวน 12,272 คน มีอัตราการว่างงานเพศหญิง ร้อยละ 0.80 เมื่อพิจารณาจากอัตราการว่างงานเฉลี่ย จังหวัดที่มีจำนวนผู้ว่างงานเพศหญิงและอัตราการว่างงาน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4,212 คน อัตราการว่างงาน ร้อยละ 1.95 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3,012 คน อัตราการว่างงาน 1.33 และ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1,867 คน อัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.44

ตารางที่ 76 อัตราการว่างงานในสตรี

จังหวัด	จำนวนผู้ว่างงานหญิง (หน่วย: คน)			อัตราการว่างงานหญิง (หน่วย: ร้อยละ)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1,588	2,688	3,012	0.71	▲ 1.22	▲ 1.33
นครปฐม	3,392	2,594	1,867	0.80	▼ 0.59	▼ 0.44
ประจวบคีรีขันธ์	980	1,719	1,539	0.73	▲ 1.34	▼ 1.23
เพชรบุรี	700	101	979	0.52	▼ 0.08	▲ 0.72
ราชบุรี	2,814	1,502	427	1.26	▼ 0.69	▼ 0.20
สมุทรสงคราม	219	257	236	0.47	▲ 0.56	▼ 0.50
สมุทรสาคร	2,759	-	-	0.71	▼ 0.00	= 0.00
สุพรรณบุรี	1,325	1,265	4,212	0.60	▼ 0.58	▲ 1.95
รวมทั้งหมด	13,726	10,135	12,272	0.73	0.63	0.80

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

(2) ลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

ตารางที่ 77 แสดงจำนวนและสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง ร้อยละ 41.70 ในปี 2564 ร้อยละ 35.85 ในปี 2565 ร้อยละ 35.40 ในปี 2566 ร้อยละ 43.07 ในปี 2567 ร้อยละ 46.90 และปี 2568 ร้อยละ 50.30 จังหวัดที่มีสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 69.20 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 60.42 และจังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 54.55

ตารางที่ 77 จำนวนและสัดส่วนลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง

จังหวัด	สัดส่วนของลูกจ้างสตรีที่ถูกเลิกจ้าง (หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	28.26	▲ 41.38	▼ 27.03	▲ 45.76	▼ 40.00	▲ 42.11
นครปฐม	54.63	▼ 30.15	▲ 53.28	▼ 54.01	▼ 49.12	▼ 48.76
ประจวบคีรีขันธ์	40.15	▼ 36.84	▲ 41.67	▼ 31.51	▲ 43.88	▲ 60.42
เพชรบุรี	20.43	▲ 43.75	▼ 30.00	▲ 35.59	▲ 53.19	▼ 43.64
ราชบุรี	44.29	▼ 35.29	▼ 29.82	▲ 64.71	▼ 57.52	▲ 69.20
สมุทรสงคราม	55.00	▼ 42.86	▼ 12.50	▲ 29.63	▲ 50.00	▲ 54.55
สมุทรสาคร	37.01	▼ 34.32	▲ 36.31	▲ 47.14	▼ 44.99	▼ 37.57
สุพรรณบุรี	53.85	▼ 22.22	▲ 47.62	▼ 36.21	▲ 36.47	▲ 46.15
รวมทั้งหมด	41.70	35.85	35.40	43.07	46.90	50.30

ที่มา : กระทรวงแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (2568)

3.2.3.2 ความเสมอภาคระหว่างเพศ

(1) อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

ตารางที่ 78 แสดงอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีค่าเฉลี่ยอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชายอยู่ที่ ร้อยละ 46.21 ในปี 2564 ร้อยละ 46.46 ในปี 2565 ร้อยละ 47.60 ในปี 2566 ร้อยละ 48.67 ในปี 2567 ร้อยละ 47.49 และปี 2568 ร้อยละ 47.08 จังหวัดที่มีอัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 50.56 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 49.23 และจังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 48.14

ตารางที่ 78 อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย

จังหวัด	อัตราแรงงานในระบบหญิงต่อชาย(หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	43.37	44.83	45.47	45.91	46.58	45.59
นครปฐม	47.45	47.67	48.51	50.12	49.70	49.23
ประจวบคีรีขันธ์	42.80	41.23	44.32	47.75	46.19	44.29
เพชรบุรี	45.64	46.76	47.17	47.43	46.94	47.85
ราชบุรี	47.40	46.17	46.81	46.01	47.43	43.41
สมุทรสงคราม	46.78	48.02	47.86	48.59	46.28	48.14
สมุทรสาคร	47.23	48.58	49.83	49.72	50.43	50.56
สุพรรณบุรี	48.96	48.41	50.85	53.86	46.35	47.60
รวมทั้งหมด	46.21	46.46	47.60	48.67	47.49	47.08

ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

(2) สตรีและองค์กรที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ตารางที่ 79 แสดงจำนวนสตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีจำนวนสตรีที่เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวนทั้งสิ้น 5,969 แห่ง/1,415,408 คน ในปี 2567 จำนวน 6,295 แห่ง/1,611,697 คน และปี 2568 จำนวน 6,381 แห่ง/1,491,427 คน จังหวัดที่มีสตรีที่เป็นสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,177 แห่ง/265,070 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,143 แห่ง/294,132 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 1,112 แห่ง/208,149 คน

ตารางที่ 79 สตรีที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

สตรีและองค์กรที่เป็นสมาชิกของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (หน่วย : แห่ง/คน)						
จังหวัด	องค์กร (หน่วย : แห่ง)			บุคคล (หน่วย : คน)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1,160	1,178	1,177	244,963	247,692	265,070
นครปฐม	598	835	922	201,433	213,641	218,347
ประจวบคีรีขันธ์	499	510	510	151,178	153,686	154,472
เพชรบุรี	786	807	807	134,451	294,790	135,984
ราชบุรี	1,104	1,112	1,112	192,284	206,123	208,149
สมุทรสงคราม	356	361	361	58,324	57,655	58,278
สมุทรสาคร	333	349	349	143,737	148,944	156,995
สุพรรณบุรี	1,133	1,143	1,143	289,038	289,166	294,132
รวมทั้งหมด	5,969	6,295	6,381	1,415,408	1,611,697	1,491,427

ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน (2568)

3.2.4 เครือข่าย/สวัสดิการด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

ตารางที่ 80 แสดงจำนวนเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น 811 แห่ง โดยเป็นเครือข่ายศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน 579 แห่ง โรงเรียนครอบครัว จำนวน 58 แห่ง องค์กรสาธารณะประโยชน์ จำนวน 14 แห่ง และศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับตำบล (ศปก.ต.) จำนวน 160 แห่ง จังหวัดที่มีเครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 254 แห่ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 145 แห่ง และจังหวัดราชบุรี จำนวน 117 แห่ง

ตารางที่ 80 เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

จังหวัด	เครือข่ายด้านสตรีและสถาบันครอบครัว (หน่วย: แห่ง)			
	ศพค.	โรงเรียนครอบครัว	องค์กรสาธารณะประโยชน์	ศปก.ต.
กาญจนบุรี	122	11	-	121
นครปฐม	76	-	4	3
ประจวบคีรีขันธ์	60	5	-	3
เพชรบุรี	45	6	-	1
ราชบุรี	73	10	10	24
สมุทรสงคราม	35	4	-	4
สมุทรสาคร	42	6	-	1
สุพรรณบุรี	126	16	-	3
รวมทั้งหมด	579	58	14	160

ที่มา : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2568)

3.3 ด้านผู้สูงอายุ

3.3.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านผู้สูงอายุ

(1) จำนวนผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศ และกลุ่มอายุ

ตารางที่ 81 แสดงจำนวนผู้สูงอายุ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนผู้สูงอายุทั้งสิ้น 1,168,247 คน จำแนกเป็นช่วงอายุ 60 - 69 ปี จำนวน 655,134 คน ช่วงอายุ 70 - 79 ปี จำนวน 352,180 คน และช่วงอายุ 80 ปีขึ้นไป จำนวน 160,933 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 205,791 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 203,098 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 198,329 คน

ตารางที่ 81 จำนวนผู้สูงอายุ

จังหวัด	จำนวนผู้สูงอายุ (หน่วย: คน)								
	60-69 ปี			70-79 ปี			80 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	43,641	51,999	95,640	21,695	27,853	49,548	8,644	12,867	21,511
นครปฐม	50,830	65,614	116,444	24,842	35,298	60,135	9,666	16,863	26,519
ประจวบคีรีขันธ์	29,187	35,915	65,102	14,624	19,165	33,789	6,707	9,614	16,321
เพชรบุรี	27,772	35,099	62,861	14,483	20,046	34,529	6,033	10,145	16,178
ราชบุรี	48,054	61,155	109,209	25,405	35,673	61,078	10,490	17,552	28,042
สมุทรสงคราม	11,707	14,700	26,407	6,725	9,787	16,512	2,757	5,324	8,081
สมุทรสาคร	29,632	36,687	66,319	13,987	19,560	33,547	5,616	9,098	14,714
สุพรรณบุรี	50,418	62,764	113,182	26,381	36,661	63,042	11,175	18,392	29,567
รวมทั้งหมด	291,241	363,893	655,134	148,142	204,038	352,180	61,078	99,855	160,933

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(2) สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

ตารางที่ 82 แสดงสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2566 มีค่าเฉลี่ยสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรอยู่ที่ ร้อยละ 20.76 ในปี 2567 ร้อยละ 21.66 และปี 2568 ร้อยละ 22.50 จังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ คือ มีสัดส่วนของผู้สูงอายุ ตั้งแต่ร้อยละ 20 ขึ้นไป จำนวน 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 27.450 จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 25.14 จังหวัดเพชรบุรี ร้อยละ 23.45 จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 23.01 จังหวัดนครปฐม ร้อยละ 21.92 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 20.90 สำหรับจังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรน้อยกว่า ร้อยละ 20 คือ จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 19.50 และจังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 18.59

ตารางที่ 82 สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร

จังหวัด	สัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร (หน่วย : ร้อยละ)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	17.21	▲ 17.95	▲ 18.59
นครปฐม	20.15	▲ 21.08	▲ 21.92
ประจวบคีรีขันธ์	19.25	▲ 20.13	▲ 20.90
เพชรบุรี	21.66	▲ 22.60	▲ 23.45
ราชบุรี	21.34	▲ 22.19	▲ 23.01
สมุทรสงคราม	25.53	▲ 26.46	▲ 27.50
สมุทรสาคร	17.64	▲ 18.60	▲ 19.50
สุพรรณบุรี	23.28	▲ 24.26	▲ 25.14
รวม (เฉลี่ย)	20.76	21.66	22.50

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)

(3) ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

ตารางที่ 83 แสดงลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ปี 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้สูงอายุอยู่คนเดียว จำนวนทั้งสิ้น 143,478 คน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 12.61 จังหวัดที่มีผู้สูงอายุอยู่คนเดียว มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 28,714 คน/ร้อยละ 15.00 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 26,302 คน/ร้อยละ 14.09 และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 14,934 คน /ร้อยละ 13.51

สำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ด้วยกันตามลำพัง มีจำนวนทั้งสิ้น 643,162 คน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 55.77 จังหวัดที่มีผู้สูงอายุที่อยู่ด้วยกันตามลำพังมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 114,194 คน/ ร้อยละ 59.64 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 111,215 คน/ร้อยละ 59.59 และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 80,800 คน/ร้อยละ 57.76

ตารางที่ 83 ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

จังหวัด	ลักษณะการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ			
	ผู้สูงอายุอยู่คนเดียว		ผู้สูงอายุที่อยู่ด้วยกันตามลำพัง	
	ครัวเรือน	ร้อยละ	ครัวเรือน	ร้อยละ
กาญจนบุรี	26,302	14.09	111,215	59.59
นครปฐม	24,077	12.81	107,872	57.41
ประจวบคีรีขันธ์	13,386	12.76	59,248	56.48
เพชรบุรี	14,934	13.51	56,934	51.51
ราชบุรี	16,005	9.04	93,943	53.09
สมุทรสงคราม	4,777	12.77	18,956	50.68
สมุทรสาคร	15,282	10.92	80,800	57.76
สุพรรณบุรี	28,714	15.00	114,194	59.64
รวมทั้งหมด	143,478	12.61	643,162	55.77

ที่มา : โครงการสำรวจผู้สูงอายุในประเทศไทย มีการดำเนินงานโครงการทุก 3 ปี สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)

3.3.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.3.2.1 ผู้สูงอายุ ตัดบ้าน ตัดเตียง ตัดสังคม

ตารางที่ 84 แสดงการคัดกรองผู้สูงอายุ ตัดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีการคัดกรองผู้สูงอายุ ตัดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง จำนวนทั้งสิ้น 465,041 คน จำแนกเป็นผู้สูงอายุตัดสังคม จำนวน 452,196 คน คิดเป็นร้อยละ 97.24 ผู้สูงอายุตัดบ้าน จำนวน 9,151 คน คิดเป็นร้อยละ 1.97 และผู้สูงอายุตัดเตียง จำนวน 3,694 คน คิดเป็นร้อยละ 0.79 จังหวัดที่มีการคัดกรองผู้สูงอายุมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองทั้งสิ้น จำนวน 91,713 คน จำแนกเป็นผู้สูงอายุตัดสังคม จำนวน 89,793 คน คิดเป็นร้อยละ 97.91 ผู้สูงอายุตัดบ้าน จำนวน 1,158 คน คิดเป็นร้อยละ 1.26 และผู้สูงอายุตัดเตียง จำนวน 762 คน คิดเป็นร้อยละ 0.83 จังหวัดราชบุรี จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองทั้งสิ้น จำนวน 82,614 คน จำแนกเป็นผู้สูงอายุตัดสังคม จำนวน 79,982 คน คิดเป็นร้อยละ 96.81 ผู้สูงอายุตัดบ้าน จำนวน 2,012 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44 และผู้สูงอายุตัดเตียง จำนวน 620 คน คิดเป็นร้อยละ 0.75 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนผู้สูงอายุได้รับการคัดกรองทั้งสิ้น จำนวน 74,411 คน จำแนกเป็นผู้สูงอายุตัดสังคม จำนวน 72,142 คน คิดเป็นร้อยละ 96.95 ผู้สูงอายุตัดบ้าน จำนวน 1,488 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 และผู้สูงอายุตัดเตียง จำนวน 781 คน คิดเป็นร้อยละ 1.05

ตารางที่ 84 การคัดกรองผู้สูงอายุตัดสังคม ตัดบ้าน ตัดเตียง

จังหวัด	ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง (หน่วย: คน)	ตัดสังคม		ตัดบ้าน		ตัดเตียง	
		คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
กาญจนบุรี	29,311	28,552	97.44	552	1.88	197	0.67
นครปฐม	91,713	89,793	97.91	1,158	1.26	762	0.83
ประจวบคีรีขันธ์	74,411	72,142	96.95	1,488	2.00	781	1.05
เพชรบุรี	56,144	54,828	97.66	967	1.72	349	0.62
ราชบุรี	82,614	79,982	96.81	2,012	2.44	620	0.75
สมุทรสงคราม	34,921	33,767	96.70	911	2.61	243	0.70
สมุทรสาคร	40,688	39,812	97.85	614	1.51	262	0.64
สุพรรณบุรี	55,239	53,310	96.51	1,449	2.62	480	0.87
รวมทั้งหมด	465,041	452,196	97.24	9,151	1.97	3,694	0.79

ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)

3.3.2.2 การทำงานของผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

ตารางที่ 85 แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 ผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ จำนวน 587 คน ในปี 2564 จำนวน 872 คน ในปี 2565 จำนวน 458 คน ในปี 2566 จำนวน 599 คน ในปี 2567 จำนวน 468 คน และปี 2568 จำนวน 124 คน จังหวัดที่มีผู้สูงอายุที่กู้ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 64 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 24 คน และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 คน

ตารางที่ 85 ผู้สูงอายุที่ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ

จังหวัด	ผู้สูงอายุที่ยืมประกอบอาชีพจากกองทุนผู้สูงอายุ(หน่วย: คน)					
	ปี2563	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	72	66	48	56	29	-
นครปฐม	57	78	29	50	43	24
ประจวบคีรีขันธ์	84	76	42	60	37	-
เพชรบุรี	111	370	160	266	199	64
ราชบุรี	50	31	33	33	53	-
สมุทรสงคราม	15	19	13	13	28	16
สมุทรสาคร	67	33	31	48	15	20
สุพรรณบุรี	131	199	102	73	64	-
รวมทั้งหมด	587	872	458	599	468	124

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

(2) แรงงานผู้สูงอายุต่อผู้มีงานทำทั้งหมด

ตารางที่ 86 แสดงจำนวนผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน ในช่วงปี 2566 - 2567 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีจำนวนผู้ทำงานทั้งสิ้น 446,350 คน คน มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 13.18 และปี 2568 มีจำนวนผู้ทำงานทั้งสิ้น 441,885 คน มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 13.23 จังหวัดที่มีสัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานต่อผู้มีงานทำทั้งหมด มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี ร้อยละ 15.97 จังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 15.71 และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ร้อยละ 15.42

ตารางที่ 86 ผู้มีงานทำและผู้สูงอายุที่ทำงาน

สัดส่วนผู้สูงอายุที่ทำงานต่อผู้มีงานทำทั้งหมด				
จังหวัด	ผู้สูงอายุที่ทำงาน(หน่วย: คน)		สัดส่วน(หน่วย: ร้อยละ)	
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2566	ปี 2567
กาญจนบุรี	72,923	76,556	15.45	15.97
นครปฐม	81,215	70,501	9.46	7.94
ประจวบคีรีขันธ์	44,483	42,420	15.80	15.42
เพชรบุรี	43,412	44,603	14.80	15.23
ราชบุรี	77,624	71,402	16.31	15.20
สมุทรสงคราม	13,505	14,748	13.36	14.64
สมุทรสาคร	42,241	46,303	5.44	5.75
สุพรรณบุรี	70,946	75,352	14.78	15.71
รวมทั้งหมด	446,350	441,885	13.18	13.23

ที่มา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)

3.3.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

(1) ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

ตารางที่ 87 แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี จำนวน 443 คน ในปี 2564 จำนวน 525 คน ในปี 2565 จำนวน 17,925 คน ในปี 2566 จำนวน 9,373 คน ในปี 2567 จำนวน 20,272 คน และปี 2568 จำนวน 13,004 คน จังหวัดที่มีผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 2,531 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 2,390 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 2,320 คน

ตารางที่ 87 ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

จังหวัด	ผู้สูงอายุที่ได้รับการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพตามประเพณี(หน่วย: คน)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	58	▲ 63	▲ 2,780	▼ 1,318	▲ 4,234	▼ 2,015
นครปฐม	3	▲ 55	▲ 2,461	▼ 1,383	▲ 2,068	▲ 2,320
ประจวบคีรีขันธ์	44	▼ 43	▲ 949	▼ 514	▲ 1,458	▼ 995
เพชรบุรี	25	▲ 44	▲ 974	▼ 624	▲ 1,997	▼ 1,333
ราชบุรี	80	▲ 96	▲ 3,393	▼ 1,853	▲ 3,840	▼ 2,390
สมุทรสงคราม	133	▼ 67	▲ 768	▼ 378	▲ 1,045	▼ 625
สมุทรสาคร	69	▼ 54	▲ 2,111	▼ 951	▲ 1,388	▼ 795
สุพรรณบุรี	31	▲ 103	▲ 4,489	▼ 2,352	▲ 4,242	▼ 2,531
รวมทั้งหมด	443	525	17,925	9,373	20,272	13,004

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

(2) การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

ตารางที่ 88 แสดงจำนวนการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีจำนวนการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก จำนวน 893 คน ในปี 2565 จำนวน 1,098 คน ในปี 2566 จำนวน 982 คน ในปี 2567 จำนวน 1,310 คน และปี 2568 จำนวน 1,305 คน จังหวัดที่มีจำนวนการสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 210 คน จังหวัดนครปฐม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี จังหวัดละ 170 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 155 คน

ตารางที่ 88 การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก

จังหวัด	การสงเคราะห์ผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาทางสังคมในภาวะยากลำบาก(หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	130	▲ 154	▼ 141	▲ 180	▼ 155
นครปฐม	108	▲ 154	▼ 100	▲ 150	▲ 170
ประจวบคีรีขันธ์	85	▲ 124	▲ 162	▲ 180	▼ 170
เพชรบุรี	108	▲ 116	▼ 84	▲ 150	▲ 170
ราชบุรี	157	▼ 154	▲ 163	▲ 180	▼ 170
สมุทรสงคราม	93	▲ 116	▼ 106	▲ 135	▼ 130
สมุทรสาคร	76	▲ 126	▼ 95	▲ 135	▼ 130
สุพรรณบุรี	136	▲ 154	▼ 131	▲ 200	▲ 210
รวมทั้งหมด	893	1,098	982	1,310	1,305

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

(3) เครือข่าย/ สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ

ตารางที่ 89 แสดงเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ จำแนกเป็นคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 1,722 คน และ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน 143 แห่ง จังหวัดที่มีเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี มีคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 504 คน และ ศพอส. จำนวน 42 แห่ง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 412 คน และ ศพอส. จำนวน 29 แห่ง และจังหวัดเพชรบุรี มีคลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน 305 คน และ ศพอส. จำนวน 16 แห่ง

ตารางที่ 89 เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ

จังหวัด	เครือข่ายด้านผู้สูงอายุ (หน่วย: แห่ง/คน)	
	คลังปัญญาผู้สูงอายุ (คน)	ศพอส. (แห่ง)
กาญจนบุรี	504	42
นครปฐม	9	8
ประจวบคีรีขันธ์	412	29
เพชรบุรี	305	16
ราชบุรี	1	19
สมุทรสงคราม	131	7
สมุทรสาคร	176	5
สุพรรณบุรี	184	17
รวมทั้งหมด	1,722	143

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

ตารางที่ 90 แสดงจำนวนโรงเรียนผู้สูงอายุ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน 6 แห่ง ในปี 2565 จำนวน 5 แห่ง ในปี 2566 จำนวน 10 แห่ง และปี 2567 จำนวน 6 แห่ง จำแนกเป็นจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3 แห่ง และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 3 แห่ง

ตารางที่ 90 โรงเรียนผู้สูงอายุ

จังหวัด	โรงเรียนผู้สูงอายุ (หน่วย: แห่ง)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	-	3	5	3	-
นครปฐม	-	-	-	-	-
ประจวบคีรีขันธ์	3	1	1	-	-
เพชรบุรี	3	-	2	3	-
ราชบุรี	-	-	-	-	-
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-
สุพรรณบุรี	-	1	2	-	-
รวมทั้งหมด	6	5	10	6	-

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

ตารางที่ 91 แสดงการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2564 มีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ จำนวน 333 หลัง ในปี 2564 จำนวน 679 หลัง ในปี 2565 จำนวน 592 หลัง ในปี 2567 จำนวน 970 หลัง และปี 2568 จำนวน 1,391 หลัง จังหวัดที่มีการปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 313 หลัง จังหวัดนครปฐม จำนวน 273 หลัง และจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 239 หลัง

ตารางที่ 91 การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ

จังหวัด	การปรับสภาพที่อยู่อาศัยผู้สูงอายุ(หน่วย: หลัง)				
	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	40	126	70	133	158
นครปฐม	30	86	83	141	273
ประจวบคีรีขันธ์	33	86	83	110	130
เพชรบุรี	66	66	100	130	239
ราชบุรี	59	132	78	100	142
สมุทรสงคราม	35	31	56	65	64
สมุทรสาคร	19	66	43	101	72
สุพรรณบุรี	51	86	79	190	313
รวมทั้งหมด	333	679	592	970	1,391

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)

ตารางที่ 92 แสดงจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2564 มีผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 854,140 คน ในปี 2565 จำนวน 886,035 คน ในปี 2566 จำนวน 919,664 คน ในปี 2567 จำนวน 960,411 คน และปี 2568 จำนวน 1,002,718 คน จังหวัดที่ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 182,559 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 173,687 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 169,471 คน

ตารางที่ 92 ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จังหวัด	ผู้สูงอายุที่ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ(หน่วย: คน)				
	ปี2564	ปี2565	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	121,015	125,689	130,356	136,299	142,402
นครปฐม	144,775	150,945	157,863	165,642	173,687
ประจวบคีรีขันธ์	78,617	82,008	85,639	90,114	94,214
เพชรบุรี	82,909	85,939	89,044	92,943	97,010
ราชบุรี	146,836	151,528	156,496	162,809	169,471
สมุทรสงคราม	39,103	40,055	41,109	42,309	43,843
สมุทรสาคร	80,796	84,654	89,481	94,492	99,492
สุพรรณบุรี	160,084	165,207	169,676	175,803	182,559
รวมทั้งหมด	854,140	886,035	919,664	960,411	1,002,718

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2568)

3.4 ด้านคนพิการ

3.4.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านคนพิการ

(1) จำนวนคนที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

ตารางที่ 93 แสดงจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั้งสิ้น 154,363 คน เป็นเพศชาย จำนวน 81,030 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 73,333 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 30,473 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 27,467 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 24,335 คน

ตารางที่ 93 จำนวนคนที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

จังหวัด	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ (หน่วย: คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	12,821	11,201	24,022
นครปฐม	12,985	11,350	24,335
ประจวบคีรีขันธ์	8,182	6,576	14,758
เพชรบุรี	6,669	5,801	12,470
ราชบุรี	14,882	15,591	30,473
สมุทรสงคราม	3,441	3,198	6,639
สมุทรสาคร	7,893	6,306	14,199
สุพรรณบุรี	14,157	13,310	27,467
รวมทั้งหมด	81,030	73,333	154,363

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

(2) คนพิการต่อประชากร

ตารางที่ 94 แสดงสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน ในช่วงปี 2563 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2563 มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 2.60 ในปี 2564 ร้อยละ 2.64 ในปี 2565 ร้อยละ 2.73 ในปี 2566 ร้อยละ 2.91 ในปี 2567 ร้อยละ 2.83 และปี 2568 ร้อยละ 2.93 จังหวัดที่มีสัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสงคราม ร้อยละ 3.58 จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 3.53 และจังหวัดสุพรรณบุรี ร้อยละ 3.36

ตารางที่ 94 สัดส่วนคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียน

จังหวัด	สัดส่วนคนพิการต่อประชากร (หน่วย: ร้อยละ)					
	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	242	247	252	266	262	268
นครปฐม	231	236	244	261	255	263
ประจวบคีรีขันธ์	242	246	253	268	262	268
เพชรบุรี	234	236	245	258	246	258
ราชบุรี	297	303	319	347	339	353
สมุทรสงคราม	328	334	344	366	348	358
สมุทรสาคร	214	215	222	233	232	242
สุพรรณบุรี	289	297	308	326	316	336
รวม(เฉลี่ย)	260	264	273	291	283	293

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

(3) คนพิการจำแนกตามช่วงอายุ

ตารางที่ 95 แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามช่วงอายุ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการทั้งสิ้น 154,363 คน โดยจำแนกตามช่วงอายุ 0 – 6 ปี จำนวน 1,540 คน ช่วงอายุ 7 – 14 ปี จำนวน 5,576 คน ช่วงอายุ 15 – 25 ปี จำนวน 9,035 คน ช่วงอายุ 26 – 59 ปี จำนวน 49,779 คน และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 88,443 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการอายุ 60 ปีขึ้นไป มากที่สุด 3 ลำดับ ซึ่งถือเป็นช่วงอายุที่มีคนพิการมากที่สุดบรรดาคนพิการแต่ละช่วงวัย คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 18,935 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 16,662 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 13,468 คน

ตารางที่ 95 คนพิการจำแนกตามช่วงอายุ

จังหวัด	จำนวนคนพิการ (หน่วย : คน)														
	0 - 6 ปี			7 - 14 ปี			15 - 25 ปี			26 - 59 ปี			60 ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	170	94	264	570	271	841	897	500	1,397	4,886	3,166	8,052	6,298	7,170	13,468
นครปฐม	209	94	303	693	330	1,023	1,015	507	1,522	5,008	3,055	8,063	6,060	7,364	13,424
ประจวบคีรีขันธ์	96	46	142	343	171	514	652	341	993	3,318	2,146	5,464	3,773	3,872	7,645
เพชรบุรี	68	52	120	260	141	401	459	241	700	2,635	1,654	4,289	3,247	3,713	6,960
ราชบุรี	126	87	213	577	332	909	924	583	1,507	5,433	3,476	8,909	7,822	11,113	18,935
สมุทรสงคราม	40	18	58	141	55	196	230	108	338	1,166	755	1,921	1,864	2,262	4,126
สมุทรสาคร	188	75	263	640	254	894	795	421	1,216	2,832	1,781	4,613	3,438	3,775	7,213
สุพรรณบุรี	123	54	177	550	248	798	894	468	1,362	5,194	3,274	8,468	7,396	9,266	16,662
รวมทั้งหมด	1,020	520	1,540	3,774	1,802	5,576	5,866	3,169	9,035	30,472	19,307	49,779	39,898	48,535	88,433

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

(4) คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

ตารางที่ 96 แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนคนพิการทุกประเภท จำนวน 148,989 คน โดยจำแนกตามประเภทความพิการ มากที่สุด คือ ทาง การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย จำนวน 70,099 คน รองลงมาคือ ทาง การได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน 30,629 คน ทางสติปัญญา จำนวน 11,234 คน ทางจิตใจหรือพฤติกรรม จำนวน 10,567 คน พิการมากกว่า 1 ประเภท จำนวน 9,731 คน ทาง การเห็น จำนวน 8,753 คน ทาง ออทิสติก จำนวน 2,522 คน ทาง การเรียนรู้ 1,818 คน และไม่ระบุ จำนวน 10 คน ตามลำดับ จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการทาง การเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มากที่สุด 3 ลำดับ ซึ่งถือเป็นประเภทคนพิการมากที่สุดในบรรดาคนพิการแต่ละประเภท คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 18,169 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 14,151 คน และ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 12,491 คน

ตารางที่ 96 คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ

จังหวัด	คนพิการจำแนกตามประเภทความพิการ (หน่วย : คน)								
	ทางการเห็น	ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	ทางสติปัญญา	ทางการเรียนรู้	ทางออทิสติก	พิการมากกว่า 1 ประเภท	ไม่ระบุ
กาญจนบุรี	1,256	5,185	12,491	1,449	2,024	144	330	1,143	-
นครปฐม	1,399	4,535	12,352	1,732	1,632	328	551	1,820	6
ประจวบคีรีขันธ์	1,150	2,910	6,736	1,227	1,082	107	176	1,380	-
เพชรบุรี	1,030	2,062	6,419	746	1,135	127	163	787	1
ราชบุรี	1,378	4,734	18,169	1,875	1,946	379	399	1,533	-
สมุทรสงคราม	315	1,611	3,031	537	452	55	137	401	-
สมุทรสาคร	577	3,556	5,700	1,071	1,323	403	425	1,107	2
สุพรรณบุรี	1,643	6,036	14,151	1,880	1,680	270	331	1,480	1
รวมทั้งหมด	8,753	30,629	70,099	10,567	11,234	1,818	2,522	9,731	10

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

3.4.2 สถานการณ์เชิงประเด็น

3.4.2.1 การศึกษาของคนพิการ

(1) นักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

ตารางที่ 97 แสดงจำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม ปีการศึกษา 2567 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม จำนวน 6,591 คน แบ่งเป็นชั้นก่อนประถม จำนวน 12 คน ประถม จำนวน 4,817 คน มัธยมต้น จำนวน 1,621 คน มัธยมปลาย และเทียบเท่า จำนวน 141 คน จังหวัดที่มีนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม มากที่สุด 3 ลำดับคือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,463 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,270 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 1,094 คน

ตารางที่ 97 จำนวนนักเรียนพิการที่เข้าเรียนในโรงเรียนแบบเรียนรวม

จังหวัด	คนพิการที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนแบบเรียนรวม(หน่วย: คน)				
	ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	มัธยมปลายและเทียบเท่า	รวมทั้งหมด
กาญจนบุรี	1	960	296	13	1,270
นครปฐม	4	842	231	17	1,094
ประจวบคีรีขันธ์	1	357	127	-	485
เพชรบุรี	-	244	135	36	415
ราชบุรี	2	666	351	27	1,036
สมุทรสงคราม	-	153	45	-	198
สมุทรสาคร	3	450	148	29	630
สุพรรณบุรี	1	1,155	288	19	1,463
รวมทั้งหมด	12	4,817	1,621	141	6,591

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2567)

(2) คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

ตารางที่ 98 แสดงจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขต พื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ จำนวน 3,874 คน ในปี 2567 จำนวน 3,808 คน และปี 2568 จำนวน 4,459 คน จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 862 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 857 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 776 คน

ตารางที่ 98 จำนวนคนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ

จังหวัด	คนพิการที่ได้รับการศึกษาพิเศษ(หน่วย: คน)								
	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์			โรงเรียนเฉพาะความพิการ			ศูนย์การศึกษาพิเศษ		
	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568	ปี2566	ปี2567	ปี2568
กาญจนบุรี	223	-	32	185	-	208	421	349	617
นครปฐม	-	-	7	195	196	196	429	577	573
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	-	108	119	126	278	316	329
เพชรบุรี	13	6	49	418	419	395	195	210	215
ราชบุรี	-	-	-	-	-	-	279	320	343
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-	116	147	152
สมุทรสาคร	-	-	-	-	-	-	256	336	355
สุพรรณบุรี	-	-	-	459	494	526	299	319	336
รวมทั้งหมด	236	6	88	1,365	1,228	1,451	2,273	2,574	2,920

ที่มา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2568)

3.4.2.2 การทำงานของคนพิการ

(1) สถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

ตารางที่ 99 แสดงจำนวนการรับคนพิการเข้าทำงานของสถานประกอบการ ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2566 มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไป จำนวน 1,334 แห่ง มีอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน จำนวน 65 คน ในปี 2567 มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไป จำนวน 1,374 แห่ง มีอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน จำนวน 4,836 คน และ ปี 2568 มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คน ขึ้นไป จำนวน 1,372 แห่ง มีอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน จำนวน 4,922 คน จังหวัดที่มีจำนวนสถานประกอบการและอัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 699 แห่ง : 2,843 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 355 แห่ง : 1,158 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 121 แห่ง : 359 คน

ตารางที่ 99 การรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัด	จำนวนสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป (หน่วย: แห่ง)			อัตราส่วนที่ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน (หน่วย: คน)		
	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	61	61	59	2	196	183
นครปฐม	352	360	355	16	1,167	1,158
ประจวบคีรีขันธ์	36	38	41	-	109	114
เพชรบุรี	48	45	50	-	116	125
ราชบุรี	133	137	121	4	366	359
สมุทรสงคราม	17	20	18	-	52	43
สมุทรสาคร	653	678	699	43	2,740	2,843
สุพรรณบุรี	29	35	29	-	90	92
รวมทั้งหมด	1,334	1,374	1,372	65	4,836	4,922

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

(2) สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

ตารางที่ 100 แสดงสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีสัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 มากที่สุด จำนวน 787 คน รองลงมาคือ ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34 จำนวน 118 คน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 111 คน ให้สัมปทานตาม ม.35 จำนวน 76 คน รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานตาม ม.35 จำนวน 73 คน รับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34 และให้สัมปทานตาม ม.35 จำนวน 12 คน และส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34 และให้สัมปทานตาม ม.35 จำนวน 1 คน

ตารางที่ 100 สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน

จังหวัด	สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน (หน่วย: คน)			
	รับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33	ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34	ให้สัมปทานตาม ม.35	รับคนพิการตาม ม.33 และให้สัมปทานตาม ม.35
กาญจนบุรี	33	1	6	3
นครปฐม	227	29	14	19
ประจวบคีรีขันธ์	36	-	-	-
เพชรบุรี	42	3	1	2
ราชบุรี	89	1	2	5
สมุทรสงคราม	12	2	1	-
สมุทรสาคร	323	82	51	42
สุพรรณบุรี	20	-	1	2
รวมทั้งหมด	787	118	76	73

จังหวัด	สัดส่วนการรับคนพิการเข้าทำงาน (หน่วย: คน)			
	ส่งเงินตาม ม.34 และให้สัมปทานตาม ม.35	รับคนพิการ ตาม ม.33 ส่งเงินตาม ม.34 และให้สัมปทานตาม ม.35	ปฏิบัติตามกฎหมายแต่ไม่ครบอัตราส่วน	ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
กาญจนบุรี	-	-	1	5
นครปฐม	-	3	6	22
ประจวบคีรีขันธ์	-	-	1	-
เพชรบุรี	-	-	1	-
ราชบุรี	-	1	-	14
สมุทรสงคราม	-	-	-	-
สมุทรสาคร	1	8	10	88
สุพรรณบุรี	-	-	-	2
รวมทั้งหมด	1	12	19	111

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

3.4.3 เครือข่าย/สวัสดิการด้านคนพิการ

ตารางที่ 101 แสดงจำนวนเครือข่ายด้านคนพิการ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 290 แห่ง จำแนกเป็นศูนย์บริการคนพิการจังหวัด จำนวน 8 แห่ง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน 275 แห่ง และองค์กรด้านคนพิการ จำนวน 7 แห่ง จังหวัดที่มีเครือข่ายด้านคนพิการมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 88 แห่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 86 แห่ง และจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 35 แห่ง

ตารางที่ 101 เครือข่ายด้านคนพิการ

จังหวัด	เครือข่ายด้านคนพิการ (หน่วย: แห่ง)		
	ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด	ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	องค์กรด้านคนพิการ
กาญจนบุรี	1	12	2
นครปฐม	1	23	2
ประจวบคีรีขันธ์	1	26	-
เพชรบุรี	1	87	-
ราชบุรี	1	83	2
สมุทรสงคราม	1	7	-
สมุทรสาคร	1	4	-
สุพรรณบุรี	1	33	1
รวมทั้งหมด	8	275	7

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

ตารางที่ 102 แสดงจำนวนการบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน 1,598 คน ในปี 2565 จำนวน 524 คน ในปี 2566 จำนวน 642 คน ในปี 2567 จำนวน 576 คน และปี 2568 จำนวน 594 คน จังหวัดที่มีคนพิการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 139 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 130 คน และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 65 คน

ตารางที่ 102 การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

จังหวัด	การบริการกู้ยืมเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	250	▼ 67	▲ 103	▼ 82	▼ 65
นครปฐม	263	▼ 84	▼ 76	▲ 101	▲ 130
ประจวบคีรีขันธ์	233	▼ 67	▲ 113	▼ 82	▼ 59
เพชรบุรี	247	▼ 76	▲ 103	▼ 54	▲ 86
ราชบุรี	104	▼ 36	= 36	▼ 31	▲ 36
สมุทรสงคราม	97	▼ 49	▼ 42	▼ 41	▲ 45
สมุทรสาคร	146	▼ 28	▲ 63	▼ 52	▼ 34
สุพรรณบุรี	258	▼ 117	▼ 106	▲ 133	▲ 139
รวมทั้งหมด	1,598	524	642	576	594

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

ตารางที่ 103 แสดงจำนวนการให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ ในช่วงปี 2565 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2565 มีการให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ จำนวน 115 คน ในปี 2566 จำนวน 55 คน ในปี 2567 จำนวน 56 คน และปี 2568 จำนวน 45 คน จังหวัดที่มีการให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ มากที่สุด คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 คน จังหวัดนครปฐม จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดสมุทรสาคร จำนวนจังหวัดละ 10 คน

ตารางที่ 103 การให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ

จังหวัด	การให้บริการกายอุปกรณ์สำหรับช่วยคนพิการ (หน่วย: คน)			
	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	10	▼ 5	▼ 0	= 0
นครปฐม	13	▼ 10	▼ 0	▲ 10
ประจวบคีรีขันธ์	6	▼ 0	= 0	= 0
เพชรบุรี	22	▼ 0	▲ 10	= 10
ราชบุรี	25	▼ 16	▲ 18	▼ 0
สมุทรสงคราม	13	▼ 3	= 3	▼ 0
สมุทรสาคร	13	▼ 10	= 10	= 10
สุพรรณบุรี	13	▼ 11	▲ 15	= 15
รวมทั้งหมด	115	55	56	45

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

ตารางที่ 104 แสดงจำนวนการบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA) ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีการบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA) จำนวน 85 คน ในปี 2565 จำนวน 144 คน ในปี 2566 จำนวน 167 คน ในปี 2567 จำนวน 166 คน และปี 2568 จำนวน 128 คน จังหวัดที่มีการบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA) มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 23 คน จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 22 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 21 คน

ตารางที่ 104 การบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA)

จังหวัด	การบริการผู้ดูแลคนพิการ (PA) (หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	11	▲ 43	▼ 39	▲ 40	▼ 13
นครปฐม	9	▲ 14	▲ 22	= 22	▼ 21
ประจวบคีรีขันธ์	9	▲ 10	▲ 15	= 15	= 15
เพชรบุรี	7	= 7	▲ 8	= 8	= 8
ราชบุรี	12	▼ 9	▲ 15	▼ 13	= 13
สมุทรสงคราม	12	▲ 27	▼ 23	= 23	▼ 22
สมุทรสาคร	16	▼ 14	▲ 26	= 26	▼ 23
สุพรรณบุรี	9	▲ 20	▼ 19	= 19	▼ 13
รวมทั้งหมด	85	144	167	166	128

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

ตารางที่ 105 แสดงจำนวนการให้บริการล่ามภาษามือ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีการให้บริการล่ามภาษามือ จำนวน 15 คน ในปี 2565 จำนวน 10 คน ในปี 2566 จำนวน 6 คน ในปี 2567 จำนวน 7 คน และปี 2568 จำนวน 1 คน จังหวัดที่มีการให้บริการล่ามภาษามือ คือ จังหวัดนครปฐม จำนวน 1 คน

ตารางที่ 105 การบริการล่ามภาษามือ

จังหวัด	การบริการล่ามภาษามือ (หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1	=1	▲ 2	=2	▼ 0
นครปฐม	13	▼ 8	▼ 4	▼ 3	▼ 1
ประจวบคีรีขันธ์	-	=0	=0	=0	=0
เพชรบุรี	-	=0	=0	▲ 1	▼ 0
ราชบุรี	1	▼ 0	=0	=0	=0
สมุทรสงคราม	-	=0	=0	=0	=0
สมุทรสาคร	-	▲ 1	▼ 0	▲ 1	▼ 0
สุพรรณบุรี	-	=0	=0	=0	=0
รวมทั้งหมด	15	10	6	7	1

ที่มา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)

ตารางที่ 106 แสดงจำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี 2564 มีผู้รับเงินเบี้ยความพิการ จำนวน 133,029 คน ในปี 2565 จำนวน 134,370 คน ในปี 2566 จำนวน 139,532 คน ในปี 2567 จำนวน 147,935 คน และปี 2568 จำนวน 155,505 คน จังหวัดที่มีผู้รับเงินเบี้ยความพิการ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 30,426 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 27,570 คน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 24,667 คน

ตารางที่ 106 จำนวนผู้รับเงินเบี้ยความพิการ

จังหวัด	ผู้รับเงินเบี้ยความพิการ (หน่วย: คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	21,096	▲ 21,233	▲ 21,979	▲ 23,349	▲ 24,283
นครปฐม	20,891	▲ 21,101	▲ 21,987	▲ 23,468	▲ 24,667
ประจวบคีรีขันธ์	13,205	▲ 13,306	▲ 13,722	▲ 14,373	▲ 14,842
เพชรบุรี	10,997	▲ 11,121	▲ 11,443	▲ 11,991	▲ 12,707
ราชบุรี	24,848	▲ 25,355	▲ 27,004	▲ 28,726	▲ 30,426
สมุทรสงคราม	6,121	▼ 6,101	▲ 6,257	▲ 6,528	▲ 6,715
สมุทรสาคร	12,178	▲ 12,368	▲ 12,804	▲ 13,680	▲ 14,295
สุพรรณบุรี	23,693	▲ 23,785	▲ 24,336	▲ 25,810	▲ 27,570
รวมทั้งหมด	133,029	134,370	139,532	147,935	155,505

ที่มา : กรมบัญชีกลาง (2568)

3.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง

3.5.1 สถานการณ์ทั่วไปด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) การให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

ตารางที่ 107 แสดงจำนวนการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง ในช่วงปี 2566 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีแนวโน้มลดลง โดยในปี 2566 มีการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง จำนวน 165 คน ในปี 2567 จำนวน 93 คน และปี 2568 จำนวน 52 คน จังหวัดที่มีการให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 12 คน และจังหวัดราชบุรี จำนวน 11 คน

ตารางที่ 107 ผู้ใช้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

จังหวัด	ผู้ให้บริการของศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (หน่วย: คน)								
	ปี 2566			ปี 2567			ปี 2568		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กาญจนบุรี	-	-	-	5	5	10	-	-	-
นครปฐม	22	5	27	16	3	19	8	4	12
ประจวบคีรีขันธ์	27	9	36	6	4	10	5	1	6
เพชรบุรี	16	3	19	15	3	18	1	-	1
ราชบุรี	1	2	3	-	2	2	4	7	11
สมุทรสงคราม	-	-	-	-	-	-	-	-	-
สมุทรสาคร	32	10	42	17	7	24	5	2	7
สุพรรณบุรี	31	7	38	8	2	10	11	4	15
รวมทั้งหมด	129	36	165	67	26	93	34	18	52

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

(2) ผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

ตารางที่ 108 แสดงจำนวนผู้แสดงความสามารถ ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีผู้ยื่นขอมิบัตรผู้แสดงความสามารถ จำนวน 224 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้แสดงความสามารถด้านการแสดงดนตรี จำนวน 191 คน ด้านการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 7 คน ด้านการแสดงศิลปะ จำนวน 4 คน ด้านการแสดงกายกรรม จำนวน 1 คน และอื่น ๆ จำนวน 21 คน จังหวัดที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถ มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 39 คน จังหวัดนครปฐม จำนวน 36 คน และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 32 คน

ตารางที่ 108 จำนวนผู้แสดงความสามารถ จำแนกประเภท

จังหวัด	ผู้แสดงความสามารถ (หน่วย: คน)						
	ด้านการแสดงดนตรี	ด้านการแสดงนาฏศิลป์	ด้านการแสดงละคร	ด้านการแสดงศิลปะ	ด้านการแสดงกายกรรม	อื่น ๆ	รวม
กาญจนบุรี	20	5	-	-	-	14	39
นครปฐม	28	-	-	3	1	4	36
ประจวบคีรีขันธ์	30	1	-	-	-	1	32
เพชรบุรี	25	-	-	-	-	-	25
ราชบุรี	31	-	-	-	-	-	31
สมุทรสงคราม	11	1	-	-	-	1	13
สมุทรสาคร	25	-	-	1	-	-	26
สุพรรณบุรี	21	-	-	-	-	1	22
รวมทั้งหมด	191	7	-	4	1	21	224

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

(3) จำนวนคนขอทาน

ตารางที่ 109 แสดงจำนวนคนขอทาน ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีคนขอทาน จำนวนทั้งสิ้น 664 คน จำแนกเป็น คนไทย จำนวน 481 คน และต่างด้าว จำนวน 183 คน จังหวัดที่มีจำนวน คนขอทาน มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 626 คน จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 12 คน และ จังหวัดราชบุรี จำนวน 8 คน

ตารางที่ 109 จำนวนคนขอทาน

จังหวัด	คนขอทาน(หน่วย : คน)		
	คนไทย	ต่างด้าว	รวม
กาญจนบุรี	5	-	5
นครปฐม	5	-	5
ประจวบคีรีขันธ์	1	1	2
เพชรบุรี	12	-	12
ราชบุรี	5	3	8
สมุทรสงคราม	-	1	1
สมุทรสาคร	5	-	5
สุพรรณบุรี	448	178	626
รวมทั้งหมด	481	183	664

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลการจัดระเบียบคนขอทาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

3.5.2 เครือข่าย/สวัสดิการด้านกลุ่มคนเปราะบาง

(1) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตารางที่ 110 แสดงจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในช่วงปี 2564 - 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า ในปี 2564 มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 13,505 คน ในปี 2565 จำนวน 17,391 คน ในปี 2566 จำนวน 23,552 และปี 2568 จำนวน 23,127 คน จังหวัดที่มีจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3,900 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 3,495 คน และ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 3,254 คน

ตารางที่ 110 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต่อครัวเรือน

จังหวัด	อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์(หน่วย : คน)				
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
กาญจนบุรี	1,920	▲ 2,310	▲ 2,604	▲ 3,162	▲ 3,254
นครปฐม	1,999	▼ 1,870	▲ 1,991	▲ 3,269	▼ 3,121
ประจวบคีรีขันธ์	2,911	▼ 1,935	= 1,935	▲ 2,953	▲ 2,961
เพชรบุรี	1,306	= 1,306	= 1,306	▲ 2,007	▼ 1,831
ราชบุรี	1,153	▲ 2,579	= 2,579	▲ 3,202	▲ 3,495
สมุทรสงคราม	1,078	▲ 2,327	= 2,327	▲ 2,485	▼ 2,441
สมุทรสาคร	533	▲ 1,479	= 1,479	▲ 1,777	▲ 2,124
สุพรรณบุรี	2,545	▲ 3,555	= 3,555	▲ 4,697	▼ 3,900
รวมทั้งหมด	13,505	17,391	17,806	23,552	23,127

ที่มา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

(2) ภาคีเครือข่าย

ตารางที่ 111 แสดงจำนวนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR) ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีจำนวนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ (CSR) จำนวน 137 แห่ง จังหวัดที่มีจำนวนเครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ (CSR) มากที่สุดคือ จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 70 แห่ง รองลงมาคือจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 40 แห่ง จังหวัดนครปฐม จำนวน 68 แห่ง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 29 แห่ง จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 31 แห่ง จังหวัดราชบุรี จำนวน 29 แห่ง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 26 แห่ง และจังหวัดเพชรบุรี/ราชบุรี จังหวัดละ 14 แห่ง

ตารางที่ 111 เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR)

จังหวัด	เครือข่ายองค์กรภาครัฐและองค์กรภาคธุรกิจ Corporate Social Responsibility (CSR) (หน่วย : แห่ง)
กาญจนบุรี	5
นครปฐม	68
ประจวบคีรีขันธ์	-
เพชรบุรี	14
ราชบุรี	14
สมุทรสงคราม	7
สมุทรสาคร	29
สุพรรณบุรี	-
รวมทั้งหมด	137

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

ตารางที่ 112 แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่าย ในปี 2568 กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 พบว่า มีองค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน 1,382 แห่ง องค์กรสาธารณประโยชน์ จำนวน 11 แห่ง องค์กรภาคเอกชน จำนวน 5,703 แห่ง และองค์กรสวัสดิการชุมชน จำนวน 12 แห่ง จังหวัดที่มีองค์กรภาคีเครือข่าย มากที่สุดคือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 364 แห่ง รองลงมาจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 303 จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 291 คน จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1,337 คน จังหวัดราชบุรี จำนวน 1,147 คน จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 1,112 คน

ตารางที่ 112 องค์กรภาคีเครือข่าย

จังหวัด	องค์กรภาคีเครือข่าย (หน่วย : แห่ง)			
	องค์กรพัฒนาเอกชน	องค์กรสาธารณประโยชน์	องค์กรภาคประชาชน	องค์กรสวัสดิการชุมชน
กาญจนบุรี	295	4	812	1
นครปฐม	51	-	688	-
ประจวบคีรีขันธ์	160	-	623	4
เพชรบุรี	300	4	787	-
ราชบุรี	365	-	782	-
สมุทรสงคราม	167	1	337	3
สมุทรสาคร	23	-	354	-
สุพรรณบุรี	21	2	1,310	4
รวมทั้งหมด	1,382	11	5,703	12

ที่มา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)

ส่วนที่ 4

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมและสถานการณ์เร่งด่วน (Hot Issues)

4.1 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์

สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2568 กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์เฉลี่ย 73.06 (ค่าเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 69.84) โดยจังหวัดที่มีค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์สูงกว่าระดับประเทศ จำนวน 6 จังหวัด คือ จังหวัดนครปฐม 82.29 จังหวัดสุพรรณบุรี 80.69 จังหวัดเพชรบุรี 78.32 จังหวัดราชบุรี 76.47 จังหวัดสมุทรสาคร 72.45 และจังหวัดสมุทรสงคราม 70.88 และจังหวัดที่มีค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ต่ำกว่าระดับประเทศ จำนวน 2 จังหวัด คือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 62.06 และจังหวัดกาญจนบุรี 61.34 และเมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดรายมิติที่โดดเด่น คือ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติที่อยู่อาศัย และมิติความมั่นคงของครอบครัว และมิติที่ควรเฝ้าระวัง คือ มิติการศึกษา มิติการทำงานทำและรายได้ และมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ

ตารางที่ 113 สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ รายมิติ

จังหวัด	ค่าเฉลี่ยรวม	มิติที่1	มิติที่2	มิติที่3	มิติที่4	มิติที่5	มิติที่6	มิติที่7	มิติที่8	มิติที่9
กาญจนบุรี	61.34	68.36	68.32	66.94	68.33	71.13	73.00	67.38	69.33	53.20
นครปฐม	82.29	70.32	77.02	87.83	86.82	75.60	68.57	51.64	72.22	72.91
ประจวบคีรีขันธ์	62.06	63.89	68.78	74.85	67.71	75.50	66.30	61.79	59.63	79.33
เพชรบุรี	78.32	70.89	77.30	77.87	73.35	64.72	74.38	59.46	82.48	72.03
ราชบุรี	76.47	62.44	70.62	83.75	79.32	39.30	84.71	68.68	80.81	69.37
สมุทรสงคราม	70.88	70.31	77.80	80.27	74.63	57.90	72.63	58.98	64.49	65.25
สมุทรสาคร	72.45	54.46	65.15	69.31	87.05	85.40	75.56	64.61	63.44	91.36
สุพรรณบุรี	80.69	77.93	77.10	72.71	64.59	70.78	74.05	76.50	74.77	69.65

ที่มา : รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย (2568)

หมายเหตุ ค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ค่ากลาง = 69.84

1. มิติที่อยู่อาศัย ค่ากลาง = 70.29
2. มิติสุขภาพ ค่ากลาง = 70.20
3. มิติการศึกษา ค่ากลาง = 70.18
4. มิติการทำงานทำและรายได้ ค่ากลาง = 69.81
5. มิติความมั่นคงของครอบครัว ค่ากลาง = 69.84
6. มิติการเข้าถึงบริการของรัฐ ค่ากลาง = 70.16
7. มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ค่ากลาง = 69.97
8. มิติการเมืองและการมีส่วนร่วมทางสังคม ค่ากลาง = 70.11
9. มิติสิ่งแวดล้อมและพลังงาน ค่ากลาง = 70.09

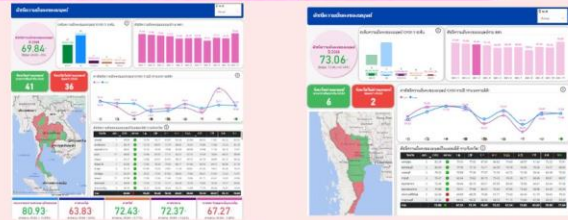

รายงานสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2568 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

สถานการณ์ภาพรวม ปีงบประมาณ 2568

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ในฐานะที่รับผิดชอบในการพัฒนาสังคมการสร้างความเป็นธรรม
และความเสมอภาคในสังคม การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
และความมั่นคงในชีวิตสถาบันครอบครัวและชุมชน ซึ่งกระทรวง
พม. เป็นเจ้าภาพในมิติครอบครัว จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่
ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัวและความรุนแรงในครอบครัว
ต่อ 1,000 ครอบครัว รายงาน “ความมั่นคงของมนุษย์
ประเทศไทย ปี 2568” ได้นำเสนอสถานการณ์ความมั่นคง
ของมนุษย์ จากข้อมูลปี 2567 ในภาพรวมของประเทศ
กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยใช้มิติและตัวชี้วัด ประกอบด้วย
9 มิติ 36 ตัวชี้วัด ได้แก่ มิติที่อยู่อาศัย มิติสุขภาพ มิติการศึกษา
มิติการมีงานทำและรายได้ มิติความมั่นคงของครอบครัว มิติการ
เข้าถึงบริการของรัฐ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
มิติการเมืองและการมีส่วนร่วมทางสังคม และมีมิติสิ่งแวดล้อม
และพลังงาน โดยมีนำเสนอผลการประเมินสถานการณ์ความ
มั่นคงของมนุษย์รายจังหวัด ซึ่งได้จากการประมวลผลจาก
ข้อมูลสถิติของหน่วยงานต่างๆที่รับผิดชอบ เป็นค่าดัชนี
ความมั่นคงของมนุษย์ (Composite Human Security
Index : CHSI) ที่แสดงถึงความมากหรือน้อยของความมั่นคง
ของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

วิเคราะห์ตามค่า CHSI รายจังหวัด มากที่สุด 3 จังหวัด

น้อยที่สุด 3 จังหวัด

ต่ำกว่าระดับประเทศ 2 จังหวัด ได้แก่

กาญจนบุรี (61.34) มิติที่น่าห่วงใย คือ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน และ มิติการศึกษา
ประจวบคีรีขันธ์ (62.06) มิติที่น่าห่วงใย คือ มิติการเมืองและการมีส่วนร่วมทางสังคม และ มิติความปลอดภัย
ในชีวิตและทรัพย์สิน

4.2 สถานการณ์เชิงประเด็นในระดับพื้นที่

4.2.1 สถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

ตารางที่ 114 แสดงสถานการณ์กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ ในปี 2569 พบว่า กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 205,782 คน โดยมีครัวเรือนที่ประสบปัญหาอย่างน้อย 1 ด้าน ทั้งสิ้น 154,251 ครัวเรือน โดยหากจำแนกเป็นรายมิติ พบว่า ประสบปัญหาด้านรายได้มากที่สุด จำนวน 74,492 ครัวเรือน รองลงมาประสบปัญหาด้านความเป็นอยู่ จำนวน 39,924 ครัวเรือน ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ จำนวน 21,596 ครัวเรือน ด้านสุขภาพ จำนวน 10,819 ครัวเรือน และน้อยที่สุดคือ ด้านการศึกษา จำนวน 7,420 ครัวเรือน

ตารางที่ 114 กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook แยกรายมิติ

กลุ่มเป้าหมายตามฐานข้อมูล MSO Logbook	ปี 2569
จำนวนคนเปราะบาง	205,782
จำนวนครัวเรือนที่ประสบปัญหาอย่างน้อย 1 ด้าน	154,251
- ด้านรายได้	74,492
- ด้านความเป็นอยู่	39,924
- ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ	21,596
- ด้านสุขภาพ	10,819
- ด้านการศึกษา	7,420

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง ในปี 2569 พบว่า มีจำนวนครัวเรือนเปราะบางทั้งสิ้น 106,074 ครัวเรือน จำแนกระดับความเปราะบาง เป็นระดับ 0 (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีเกินกว่า 100,000 บาท แต่มีผู้มีภาวะพึ่งพิงในครัวเรือน) จำนวน 1,959 ครัวเรือน ระดับ 1 (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่เกิน 100,000 บาท และ/หรือ มีปัญหาที่อยู่อาศัย) จำนวน 25,385 ครัวเรือน ระดับ 2 (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่เกิน 100,000 บาท และมีผู้มีภาวะพึ่งพิง 1-2 คน) จำนวน 72,857 ครัวเรือน ระดับ 3 (ครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีไม่เกิน 100,000 บาท และมีผู้มีภาวะพึ่งพิงมากกว่า 2 คน) จำนวน 5,873 ครัวเรือน

ตารางที่ 115 ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง

ข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง	ปี 2569
จำนวนครัวเรือนเปราะบาง	106,074
ระดับความเปราะบางของครัวเรือน	
- ระดับ 0	1,959
- ระดับ 1	25,385
- ระดับ 2	72,857
- ระดับ 3	5,873

4.2.2 ผลการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตัวชี้วัดร้อยละครัวเรือนเปราะบางในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO – Logbook) ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต สรุปผลดังนี้

1) จัดทำแผนการติดตามการดำเนินการให้การช่วยเหลือ/พัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ปี 2569

2) ติดตามและรวบรวมผลการจัดสรรกลุ่มเป้าหมายครัวเรือนเปราะบางให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวง พม. ของจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ และรายงานผลการจัดสรรกลุ่มเป้าหมายของแต่ละหน่วยงานในจังหวัดให้กับกองตรวจราชการ (กตร.)

3) ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือสนับสนุนองค์ความรู้ เพื่อให้หน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบสามารถขับเคลื่อนตัวชี้วัด “ระดับความสำเร็จของการส่งเสริมและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ (MSO - Logbook)”

4) วิเคราะห์สถานการณ์ “ครัวเรือนเปราะบาง” และคาดการณ์แนวโน้ม ทิศทางการเตรียมความพร้อมปี 2569 รวมถึงมีข้อเสนอแนะทางการขับเคลื่อนงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในพื้นที่ให้หน่วยงานในพื้นที่รับผิดชอบนำไปใช้จัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ระดับจังหวัด หรือกลุ่มจังหวัด

5) จัดทำรายงานสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแนวโน้มสถานการณ์ “ครัวเรือนเปราะบางในระบบฯ” เฝ้าระวังในระดับพื้นที่ ภาพรวมรอบ 6 เดือน และรอบ 12 เดือน

6) วิเคราะห์และจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพครัวเรือนเปราะบางในระดับพื้นที่ และเสนอแนะทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพครัวเรือนเปราะบางระดับพื้นที่ เสนอให้ ปพม. เห็นชอบ และส่งให้ กตร. ศทส. และหน่วยงาน พม. ในพื้นที่รับผิดชอบ

7) ประชุมนิเทศงานให้กับหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อติดตามผลการดำเนินการ

8) ประชุมถอดบทเรียนปัญหา อุปสรรค แลกเปลี่ยนผลการดำเนินการให้การช่วยเหลือ/พัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง ปี 2569 ร่วมกับจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

9) จัดทำคู่มือ ชุดความรู้ อบรมพัฒนาบุคลากรสนับสนุนการปฏิบัติงานเฉพาะประเด็นหรือกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่

10) ติดตามการนำข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์ “ครัวเรือนเปราะบาง” เฝ้าระวังในระดับพื้นที่ไปจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ในระดับจังหวัดหรือระดับกลุ่มจังหวัด

การกำกับติดตามการดำเนินงานตามตัวชี้วัด รอบ 6 เดือน/12 เดือน ของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 ในการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบาง โดยดำเนินการบันทึกและให้ความช่วยเหลือ/พัฒนาคุณภาพชีวิตครัวเรือนเปราะบางในระบบทั้งครัวเรือนเดิมและครัวเรือนใหม่จากเป้าหมายครัวเรือนเปราะบางที่ได้รับจัดสรร และการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางเชิงคุณภาพที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ของหน่วยงาน พม. ในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

รอบ 6 เดือน ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2569

(1) จังหวัดกาญจนบุรี เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 1,973 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(2) จังหวัดนครปฐม เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 278 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(3) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 776 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(4) จังหวัดเพชรบุรี เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 268 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(5) จังหวัดราชบุรี เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 1,014 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(6) จังหวัดสมุทรสงคราม เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 169 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(7) จังหวัดสมุทรสาคร เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 465 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

(8) จังหวัดสุพรรณบุรี เป้าหมายในการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบาง จำนวน 607 ครั้วเรือน ซึ่งในรอบ 6 เดือน สามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวชี้วัดได้ค่าคะแนนระดับที่ 5

รายงานผลการดำเนินงานครั้วเรือนเปราะบาง (ส่วนที่ 1)

ในระบบสมุดพกครอบครัวอิเล็กทรอนิกส์ Mso-Logbook

ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2569

จังหวัด	จำนวนครั้วเรือน ที่ประสบปัญหา และมีสิทธิเข้าถึง บริการของ ภาครัฐ	ครั้วเรือนเป้าหมาย ปี 69 (ยอดที่ได้รับการจัดสรร) หน่วยนับ : ครั้วเรือน			ผลการดำเนินงาน รอบ 6 เดือน (ร้อยละ 50 ของยอดที่ได้รับ การจัดสรรทั้งหมด)				การให้ ความช่วยเหลือ เชิง คุณภาพ	(2) ร้อยละ >60	คะแนน KPI	ไม่ตรงเงื่อนไข (ถ้ามี *)
		ครั้ว เรือน เดิม	ครั้ว เรือน ใหม่	รวม	ครั้ว เรือน เดิม	ครั้ว เรือน ใหม่	รวม	(1) ร้อยละ >50				
นครปฐม	159	159	119	278	64	282	346	124.46	315	226.62	5	เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนที่ 1 : ดำเนินการจัดสรร กลุ่มเป้าหมาย ครั้วเรือนเปราะบาง คะแนนที่ 2 - 5 : ดำเนินการครบ 2 เงื่อนไข ดังนี้ (1) ในรอบ 6 เดือน ครั้วเรือนเดิม และครั้วเรือนใหม่ เป็นไปตาม เป้าหมายที่ได้รับ (ร้อยละ 50) (2) ช่วยเหลือเชิงคุณภาพ ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 ของเป้าหมายที่ได้รับจัดสรร * หมายถึง ไม่ผ่าน ตาม เงื่อนไขข้อ 2
ราชบุรี	1,927	964	50	1,014	624	144	768	75.74	536	105.72	5	
กาญจนบุรี	3,865	1,933	40	1,973	2,160	99	2,259	114.50	2,121	214.89	5	
สุพรรณบุรี	697	488	119	607	406	174	580	95.55	564	185.53	5	
สมุทรสาคร	375	375	90	465	315	113	428	92.04	309	132.62	5	
สมุทรสงคราม	50	50	119	169	46	138	184	108.88	183	215.29	5	
เพชรบุรี	69	69	199	268	35	282	317	118.28	284	211.94	5	
ประจวบคีรีขันธ์	939	657	119	776	593	165	758	97.68	609	156.96	5	
รวม	8,081	4,695	855	5,550	4,243	1,397	5,640	101.62	4,921	177.21		

4.3 สถานการณ์ประเด็นเร่งด่วน Hot Issues

4.3.1 ประเด็นการเตือนภัยทางสังคม ประจำปี พ.ศ. 2569

ประเด็นการเตือนภัยทางสังคม ประจำปี 2569 เป็นการวิเคราะห์ และแจ้งเตือนถึงโอกาสเกิดวิกฤติ หรือแนวโน้มภาวะทางสังคมที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมายกระทรวง พม. และ สังคมโดยรวมในระดับพื้นที่ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 โดยมีการจัดทำประเด็นการเตือนภัย ทางสังคม ส่งให้หน่วยงานภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จำนวน 6 ประเด็น ดังนี้

1) **ความรุนแรงในครอบครัว** จากข้อมูลกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ เกี่ยวกับประเด็นสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว คือ พฤติกรรมที่ทำร้ายกันภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ หรือการควบคุมอีกฝ่าย ซึ่งสามารถเกิดได้กับทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานะในบ้าน โดยประเภทของความรุนแรง ได้แก่ ทางร่างกาย เช่น ตบ ตี ทำร้ายร่างกาย ใช้อาวุธ ความรุนแรงทางร่างกาย ในครอบครัว คือ การใช้กำลังทำร้ายร่างกายอีกฝ่ายโดยตรง ซึ่งอาจเริ่มจากเบาและพัฒนาไปสู่ระดับที่อันตราย มากขึ้น ทางจิตใจ/อารมณ์ เช่น ด่าทอ คุกคาม ข่มขู่ ควบคุม กดดันความรุนแรงทางจิตใจ/อารมณ์ คือ การกระทำ ที่ไม่ได้ทำให้เจ็บตัวโดยตรง แต่ทำให้เจ็บใจ เสียความมั่นใจ และถูกควบคุมชีวิต ซึ่งหลายครั้งรุนแรงยาวนานกว่า ทางร่างกาย ทางเพศ เช่น บังคับมีเพศสัมพันธ์ หรือ การล่วงละเมิด ความรุนแรงทางเพศ คือการกระทำ ที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดโดยตรง ที่ไม่ได้รับความยินยอม (Consent) หรือถูกบังคับ ข่มขู่ กดดันให้ยอม ทางเศรษฐกิจ เช่น ไม่ให้เงิน ใช้เงินควบคุมชีวิตหรือห้ามทำงาน ความรุนแรงทางเศรษฐกิจคือการใช้เงินหรือ ทรัพยากร มาควบคุมชีวิตอีกฝ่ายทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระหรือไม่สามารถหนีออกจากความสัมพันธ์ได้ สำหรับผู้ที่กำลังเผชิญอยู่ ระยะเร่งด่วน (อันตรายทันที) ควรดำเนินการโดย ออกจากสถานการณ์ไปยังที่ปลอดภัย โทร 191 หรือขอความช่วยเหลือจากคนใกล้ชิด หลักเลี่ยงการโต้เถียงเมื่ออีกฝ่ายอารมณ์รุนแรง ทั้งนี้สามารถ ดำเนินการเตรียมตัวโดย เก็บเอกสารสำคัญ (บัตรประจำตัวประชาชน สมุดบัญชี) การสำรองเงิน (ถ้าทำได้) บันทึกหลักฐาน เช่น รูปเสียง แชท และวางแผนทางหนีที่ไ้ล่วงหน้า (รู้ว่าจะต้องไปที่ไหน)

ประเด็นเตือนภัย สสว.3

“ความรุนแรงในครอบครัว”

ความรุนแรงในครอบครัว คือพฤติกรรมที่ทำร้ายกันภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นร่างกาย จิตใจ หรือการควบคุม อีกฝ่าย ซึ่งสามารถเกิดได้กับทุกเพศ ทุกวัย และทุกสถานะในบ้าน

ประเภทของความรุนแรง

ทางร่างกาย
เช่น ตบ ตี ทำร้ายร่างกาย ใช้อาวุธ

ความรุนแรงทางร่างกายในครอบครัว คือการใช้กำลัง ทำร้ายร่างกายอีกฝ่ายโดยตรง ซึ่งอาจเริ่มจากเบาและ พัฒนาไปสู่ระดับที่อันตรายมากขึ้น

ทางจิตใจ / อารมณ์
เช่น ด่าทอ คุกคาม ข่มขู่ ควบคุม กดดัน

ความรุนแรงทางจิตใจ / อารมณ์ คือการกระทำที่ไม่ได้ทำให้ เจ็บตัวโดยตรง แต่ทำให้ “เจ็บใจ เสียความมั่นใจ และถูกควบคุม ชีวิต” ซึ่งหลายครั้งรุนแรงยาวนานกว่าทางร่างกาย

ทางเพศ
เช่น บังคับมีเพศสัมพันธ์ หรือการล่วงละเมิด

ความรุนแรงทางเพศ คือการกระทำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ โดยไม่ได้รับความยินยอม (CONSENT) หรือถูกบังคับ ข่มขู่ กดดันให้ยอม

ทางเศรษฐกิจ
เช่น ไม่ให้เงิน ใช้เงินควบคุมชีวิต หรือห้ามทำงาน

ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ คือการใช้ “เงิน” หรือ “ทรัพยากร” มาควบคุมชีวิตอีกฝ่ายทำให้ไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ หรือ ไม่สามารถหนีออกจากความสัมพันธ์ได้

สำหรับผู้ที่กำลังเผชิญอยู่

ระยะเร่งด่วน (อันตรายทันที)

- ออกจากสถานการณ์ไปยังที่ปลอดภัย
- โทร 191 หรือขอความช่วยเหลือจากคนใกล้ชิด
- หลีกเลี่ยงการโต้เถียงเมื่ออีกฝ่ายอารมณ์รุนแรง

การเตรียมตัว

- เก็บเอกสารสำคัญ (บัตรประชาชน สมุดบัญชี)
- แอมสำรองเงิน (ถ้าทำได้)
- บันทึกหลักฐาน เช่น รูป เสียง แชท
- วาง “แผนหนี” ล่วงหน้า (รู้ว่าจะต้องไปที่ไหน)

ติดต่อสายด่วน

1300 (พม. 24 ชม.)

191 (ฉุกเฉิน)

แหล่งข้อมูล : กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2) ประเด็นเตือนภัยด้านเทคโนโลยีใหม่ และ AI จากข้อมูลสำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับประเด็นด้านเทคโนโลยีใหม่ และ AI ซึ่งภัย AI ที่น่ากลัวที่สุดคือ ทำให้เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน โดยภัยคุกคามจาก AI ที่น่ากลัวและใกล้ตัวที่สุดในปัจจุบัน ประกอบด้วย 5 รูปแบบหลัก ได้แก่ 1) Deepfake (ภาพ เสียง วีดีโอปลอม) โดยมีความเสี่ยงคือ การปลอมหน้า-เสียงคนสนิทเพื่อหลอกโอนเงิน ปลอมคลิปนักการเมือง/ผู้บริหารเพื่อทำลายชื่อเสียง ปลอมคลิปเด็ก/เยาวชนเพื่อแบล็กเมล์ โดยแนวทางการรับมือคือ การตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยวิธีตรง เช่น โทรคุยกับตัวจริง และองค์กรควรมีระบบยืนยันตัวตนแบบ 2 ขั้นตอน 2) AI Scam (หลอกโอนเงิน/หลอกเอาข้อมูล) โดยมีความเสี่ยงคือ Chatbot ปลอมเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ/ธนาคาร เว็บไซต์ปลอมที่ใช้ AI ในการตอบคำถามเหมือนของจริง การปลอมเอกสารของทางราชการ/บัตรประชาชน/หนังสือรับรอง โดยมีจุดอันตรายคือ AI สามารถทำให้เนียนและเชื่อถือได้มากกว่ามนุษย์ทำเอง/คนทั่วไปสามารถจับผิดได้ยากมากขึ้น (Data Privacy Risk): การนำข้อมูลลับทางธุรกิจ ข้อมูลการเงิน หรือรหัสผ่านไปป้อนใน Pub 3) การนำ AI ไปใช้ในการโจมตีระบบ หรือเขียนโค้ดเจาะระบบ โดยอาชญากรนิยมนำ AI ไปใช้เพื่อเขียนโค้ดโจมตีหรือหาช่องโหว่ของระบบ/สร้างมัลแวร์ใหม่ที่สามารถตรวจจับยาก/บอภัย DDoS อัตโนมัติ/วิเคราะห์พฤติกรรมเครือข่ายเพื่อลอบเข้าระบบองค์กร 4) ข้อมูลส่วนตัวรั่วจากการใช้ AI แบบไม่ระวัง (Data leakage) โดยมีความเสี่ยงคือ ระบบ AI เก็บข้อมูลโดยไม่ระวัง/พนักงานนำข้อมูลกลับไปใส่ใน Chat GPT หรือ AI อื่น/ระบบ AI ที่เชื่อมต่ออัตโนมัติถูกแฮกและดึงข้อมูลออกไปทั้งหมด โดยมีจุดอันตรายคือ AI สามารถทำให้เนียนและเชื่อถือได้มากกว่ามนุษย์ทำเอง/คนทั่วไปสามารถจับผิดได้ยากมากขึ้น และ 5) การใช้ AI ผิดวัตถุประสงค์ เช่น อาชญากรรม/ความรุนแรง ได้แก่ การใช้ AI ช่วยสร้างยาหรือสารเคมีอันตราย การใช้ AI ช่วยวางแผนก่อการร้าย ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลสาธารณะเพื่อคุกคามบุคคล ซึ่งในส่วนนี้จึงเป็นเหตุผลที่หลายประเทศออกกฎหมายควบคุม AI เข้มข้นขึ้น

ประเด็นเตือนภัย “ด้านเทคโนโลยีใหม่ และ AI”

ภัย AI น่ากลัวที่สุด

ทำให้เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สสว.3

- 1 Deepfake (ภาพ/เสียง/วีดีโอปลอม)**
ความเสี่ยง

 - ปลอมหน้า-เสียงคนสนิทเพื่อหลอกโอนเงิน
 - ปลอมคลิปนักการเมือง/ผู้บริหารเพื่อทำลายชื่อเสียง
 - ปลอมคลิปเด็ก/เยาวชนเพื่อแบล็กเมล์

การรับมือ

 - ตรวจสอบข้อเท็จจริงตรง เช่น โทรคุยตัวจริง
 - องค์กรควรมีระบบยืนยันตัวตน 2 ขั้นตอน
- 2 AI Scam / หลอกโอนเงิน / หลอกข้อมูล**
ความเสี่ยง

 - Chatbot ปลอมเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ/ธนาคาร
 - เว็บไซต์ปลอมที่ใช้ AI ให้ตอบคำถามเหมือนของจริง
 - การปลอมเอกสารราชการ/บัตรประชาชน/หนังสือรับรอง

จุดอันตราย

 - AI ทำให้เนียนและเชื่อถือได้มากกว่ามนุษย์ทำเอง
 - คนทั่วไปจับผิดได้ยากขึ้น
- 3 การนำ AI ไปใช้โจมตีระบบ / เขียนโค้ดเจาะระบบ**
อาชญากรใช้ AI เพื่อ

 - เขียนโค้ดโจมตี หรือหาช่องโหว่ของระบบ
 - สร้างมัลแวร์ใหม่ที่ตรวจจับยาก
 - บอภัย DDoS อัตโนมัติ
 - วิเคราะห์พฤติกรรมเครือข่ายเพื่อลอบเข้าระบบองค์กร

องค์กร (โรงพยาบาล, หน่วยงานรัฐ, บริษัทใหญ่) เสี่ยงถูกเจาะมากขึ้น
- 4 ข้อมูลส่วนตัวรั่วจากการใช้ AI แบบไม่ระวัง (Data Leakage)**
ความเสี่ยง

 - ระบบ AI เก็บข้อมูลโดยไม่ระวัง
 - พนักงานนำข้อมูลลับไปใส่ใน CHATGPT หรือ AI อื่น
 - ระบบ AI ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตถูกแฮกและดึงข้อมูลออกไปทั้งหมด

จุดอันตราย

 - AI ทำให้เนียนและเชื่อถือได้มากกว่ามนุษย์ทำเอง
 - คนทั่วไปจับผิดได้ยากขึ้น
- 5 การใช้ AI ผิดวัตถุประสงค์ เช่น อาชญากรรม/ความรุนแรง**
เช่น

 - ใช้ AI ช่วยสร้างยา/สารเคมีอันตราย
 - ใช้ AI ช่วยวางแผนก่อการร้าย
 - ใช้ AI วิเคราะห์ข้อมูลสาธารณะเพื่อคุกคามบุคคล

อันนี้เป็นเหตุผลที่หลายประเทศออกกฎหมายควบคุม AI เข้มข้น

แหล่งข้อมูล : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ : สำนักงานความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3) ประเด็นการเตือนภัยด้านสวัสดิการสังคม จากข้อมูลกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เกี่ยวกับด้านสวัสดิการสังคม ได้แก่ 1) การเข้าถึงสวัสดิการที่ไม่ทั่วถึง โดยประชาชนบางกลุ่มไม่ทราบว่าตนเองมีสิทธิอะไร ช่องว่างด้านข้อมูลทำให้คนตกหล่นจากสวัสดิการ และการเข้าถึงสิทธิสวัสดิการไม่ทั่วถึง/ผู้สูงอายุและคนพิการในพื้นที่ห่างไกลยังเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ 2) การถูกหลอกลวงเกี่ยวกับเงินช่วยเหลือ/เงินอุดหนุน มีฉ้อฉลแอบอ้างเป็นเจ้าหน้าที่ พม. หลอกขอข้อมูลส่วนตัว เพื่อโอนเงิน หรือให้กรอกเอกสารปลอม หลอกเก็บเงินค่าดำเนินการในการทำบัตรผู้พิการ-ขึ้นทะเบียนผู้มีรายได้น้อย หลอกสมัครงานหรืออบรมปลอมโดยอ้างว่า “มีเงินสนับสนุนจาก พม.” 3) การละเมิดสิทธิ ผู้เปราะบางไม่ได้รับการคุ้มครองผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งหรือถูกทารุณกรรมในครอบครัว ผู้พิการไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็น เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการถูกใช้แรงงาน-ล่อลวงทางออนไลน์ 4) ปัญหาเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเป็นอยู่ รายได้ครัวเรือนลดลง ทำให้ความต้องการขอรับสวัสดิการเพิ่มขึ้น หนี้ครัวเรือนสูง เสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว ค่าใช้จ่ายรายวันเพิ่ม ส่งผลให้ผู้สูงอายุและผู้พิการขาดโอกาสการดูแลระยะยาว 5) ช่องว่างบริการสังคมในพื้นที่ พื้นที่ชนบทบริการเข้าไม่ถึง เช่น ศูนย์พัฒนาครอบครัว, บ้านพักเด็ก การประสานงานระหว่างหน่วยงานยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้การช่วยเหลือเคสเร่งด่วนล่าช้า เช่น ความรุนแรงในครอบครัว หรือเด็กถูกทำร้าย 6) ความเสี่ยงจากโซเชียลมีเดียและออนไลน์ เด็กถูกล่อลวงให้ส่งรูป-เข้ากลุ่มลับ การรับสมัครงานออนไลน์ปลอม หลอกแรงงานเปราะบาง ข้อมูลส่วนบุคคลของคนพิการ-ผู้สูงอายุถูกนำไปใช้หาประโยชน์ 7) การทุจริตสวัสดิการในพื้นที่มีบุคคลแอบอ้างเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อลงทะเบียนผู้พิการ เรียกเก็บส่วนต่างจากเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด และเจ้าหน้าที่หรือคนกลางเก็บ “ค่าดำเนินการ” โดยไม่ถูกต้อง

ประเด็นเตือนภัย “ด้านสวัสดิการสังคม”

การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการไม่ทั่วถึง

- ประชาชนบางกลุ่มไม่รู้ตัวตนเองมีสิทธิอะไร
- ช่องว่างด้านข้อมูล ทำให้คนตกหล่นจากระบบสวัสดิการ
- ผู้สูงอายุ-ผู้พิการในพื้นที่ห่างไกลยังเข้าไม่ถึงบริการของรัฐ

การถูกหลอกลวงเกี่ยวกับเงินช่วยเหลือ/เงินอุดหนุน

- มีฉ้อฉลแอบอ้างเป็นเจ้าหน้าที่ พม. หลอกขอข้อมูลส่วนตัว เพื่อโอนเงิน หรือให้กรอกเอกสารปลอม
- หลอกเก็บเงินค่าดำเนินการในการทำบัตรผู้พิการ-ขึ้นทะเบียนผู้มีรายได้น้อย
- หลอกสมัครงานหรืออบรมปลอมโดยอ้างว่า “มีเงินสนับสนุนจาก พม.”

การละเมิดสิทธิ ผู้เปราะบางไม่ได้รับการคุ้มครอง

- ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งหรือถูกทารุณกรรมในครอบครัว
- ผู้พิการไม่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็น
- เด็กและเยาวชนเสี่ยงต่อการถูกใช้แรงงาน-ล่อลวงทางออนไลน์

ปัญหาเศรษฐกิจที่กระทบต่อความเป็นอยู่

- รายได้ครัวเรือนลดลง ทำให้ความต้องการขอรับสวัสดิการเพิ่มขึ้น
- หนี้ครัวเรือนสูง เสี่ยงต่อความรุนแรงในครอบครัว
- ค่าใช้จ่ายรายวันเพิ่ม ส่งผลให้ผู้สูงอายุและผู้พิการขาดโอกาสการดูแลระยะยาว

ช่องว่างบริการสังคมในพื้นที่

- พื้นที่ชนบทบริการเข้าไม่ถึง เช่น ศูนย์พัฒนาครอบครัว, บ้านพักเด็ก
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้ช่วยเหลือช้า
- เคสเร่งด่วน เช่น ความรุนแรงในครอบครัว หรือเด็กถูกทำร้าย ยังล่าช้า

ความเสี่ยงจากโซเชียลมีเดียและออนไลน์

- เด็กถูกล่อลวงให้ส่งรูป-เข้ากลุ่มลับ
- การรับสมัครงานออนไลน์ปลอม หลอกแรงงานเปราะบาง
- ข้อมูลส่วนบุคคลของคนพิการ-ผู้สูงอายุถูกนำไปใช้หาประโยชน์

การทุจริตสวัสดิการในพื้นที่

- มีบุคคลแอบอ้างเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อลงทะเบียนผู้พิการ
- เรียกเก็บส่วนต่างจากเงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด
- เจ้าหน้าที่หรือคนกลางเก็บ “ค่าดำเนินการ” โดยไม่ถูกต้อง

สสว.3

แหล่งข้อมูล : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

4) ประเด็นการเตือนภัย โรคเอดส์สมัยใหม่คืออะไร จากข้อมูลกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เกี่ยวกับโรคเอดส์สมัยใหม่ “เอดส์” (AIDS) คือ ระยะท้ายของการติดเชื้อ HIV แต่ คนส่วนใหญ่ที่ติด HIV ปัจจุบันแทบไม่พัฒนาไปเป็นเอดส์แล้ว เพราะยามีประสิทธิภาพสูง ทำให้มีสุขภาพดีและอายุใกล้เคียงคนปกติ ดังนี้ 1) ความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับ HIV ในยุคปัจจุบัน ยาต้านไวรัส ART (ANTIRETROVIRAL THERAPY) รุ่นใหม่ กินวันละ 1 เม็ด ออกฤทธิ์เร็วและควบคุมไวรัสได้หมด ผลคือ ไวรัสลดลงจนตรวจไม่พบ (UNDETECTABLE) ภายใน 1 - 3 เดือน 2) ตรวจไม่พบเท่ากับไม่แพร่เชื้อ ถ้าระดับไวรัส “ตรวจไม่พบ” ผู้ติดเชื้อ ไม่สามารถแพร่ HIV ให้ผู้อื่นได้ทางเพศสัมพันธ์ นี่เป็นข้อมูลที่ได้รับการยืนยันจาก WHO และ CDC 3) คุณภาพชีวิตเทียบเท่าคนทั่วไป เมื่อกินยาอย่างสม่ำเสมอ แข็งแรงทำงานได้ตามปกติ อายุขัยใกล้เคียงคนทั่วไป มีลูกได้อย่างปลอดภัยผ่านเทคโนโลยีแพทย์ 4) การตรวจ HIV ในยุคปัจจุบัน ตรวจแบบ RAPID 15-20 นาทีรู้ผล ตรวจเร็วเท่ากับรักษาเร็วเท่ากับไวรัสลดเร็ว ไทยมีบริการตรวจฟรี 2 ครั้ง/ปี (บางโรงพยาบาล/คลินิก) 5) ความเชื่อผิดที่ยังพบเยอะ HIV เท่ากับต้องป่วยตลอดชีวิต แต่จริงแล้วควบคุมได้เหมือนโรคเรื้อรังทั่วไป เช่น เบาหวาน ติด HIV เท่ากับต้องกลายเป็นเอดส์ แต่จริงแล้วถ้ากินยาจะไม่เข้าสู่ระยะเอดส์ ไม่สามารถมีครอบครัว แต่จริงแล้ว มีได้ปลอดภัย 100% ด้วยการควบคุมระดับไวรัส 6) มุมมองสังคมยุคใหม่ คนติด HIV ไม่ใช่ผู้แพร่เชื้ออีกต่อไป เมื่อรักษาแล้ว ไม่ควรตีตรา (STIGMA) ปัจจุบันมองว่าเป็นโรคเรื้อรังควบคุมได้คล้าย “ความดัน/เบาหวาน”

สสว.3

ประเด็นเตือนภัย “โรคเอดส์สมัยใหม่คืออะไร?”

“เอดส์” (AIDS)
คือระยะท้ายของการติดเชื้อ HIV
แต่ คนส่วนใหญ่ที่ติด HIV ปัจจุบันแทบไม่พัฒนาไปเป็นเอดส์แล้ว เพราะยามีประสิทธิภาพสูง ทำให้มีสุขภาพดีและอายุใกล้เคียงคนปกติ

ความเข้าใจใหม่เกี่ยวกับ HIV ในยุคปัจจุบัน
ยาต้านไวรัส ART (ANTIRETROVIRAL THERAPY) รุ่นใหม่ กินวันละ 1 เม็ด ออกฤทธิ์เร็วและควบคุมไวรัสได้หมด ผลคือ ไวรัสลดลงจนตรวจไม่พบ (UNDETECTABLE) ภายใน 1-3 เดือน

ตรวจไม่พบ = ไม่แพร่เชื้อ
ถ้าระดับไวรัส “ตรวจไม่พบ” ผู้ติดเชื้อ ไม่สามารถแพร่ HIV ให้ผู้อื่นได้ทางเพศสัมพันธ์ นี่เป็นข้อมูลที่ได้รับการยืนยันจาก WHO และ CDC

คุณภาพชีวิตเทียบเท่าคนทั่วไป
เมื่อกินยาอย่างสม่ำเสมอ

- แข็งแรง
- ทำงานได้ตามปกติ
- อายุขัยใกล้เคียงคนทั่วไป
- มีลูกได้อย่างปลอดภัยผ่านเทคโนโลยีแพทย์

การตรวจ HIV ในยุคปัจจุบัน

- ตรวจแบบ RAPID 15-20 นาทีรู้ผล
- ตรวจเร็ว = รักษาเร็ว = ไวรัสลดเร็ว
- ไทยมีบริการตรวจฟรี 2 ครั้ง/ปี (บางโรงพยาบาล/คลินิก)

ความเชื่อผิดที่ยังพบเยอะ

- HIV = ต้องป่วยตลอดชีวิต แต่จริงแล้วควบคุมได้เหมือนโรคเรื้อรังทั่วไป เช่น เบาหวาน
- ติด HIV = ต้องกลายเป็นเอดส์ แต่จริงแล้ว ถ้ากินยาจะไม่เข้าสู่ระยะเอดส์
- ไม่สามารถมีครอบครัว แต่จริงแล้ว มีได้ ปลอดภัย 100% ด้วยการควบคุมระดับไวรัส

มุมมองสังคมยุคใหม่

- คนติด HIV ไม่ใช่ผู้แพร่เชื้ออีกต่อไปเมื่อรักษาแล้ว
- ไม่ควรตีตรา (STIGMA)
- ปัจจุบันมองว่าเป็นโรคเรื้อรังควบคุมได้คล้าย “ความดัน/เบาหวาน”

เอดส์สมัยใหม่ : เปรียบเทียบ อดีต VS ปัจจุบัน

เปรียบเทียบ	อดีตช่วงก่อนปี 2,000	ปัจจุบัน
ความรุนแรง	สูง	ต่ำ
การรักษา	ไม่มี	มี
การแพร่เชื้อ	ง่าย	ยาก
ทัศนคติสังคม	ตีตรา	เข้าใจ
คุณภาพชีวิต	ต่ำ	สูง

แหล่งข้อมูล : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

5) ประเด็นการเตือนภัย เด็กติดการพนันออนไลน์ จากข้อมูลศูนย์ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ UNICEF Thailand กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เกี่ยวกับเด็กติดการพนันออนไลน์ ดังนี้ 1) โดยสาเหตุที่ทำให้เด็กติดการพนันออนไลน์และเข้าถึงง่ายผ่านมือถือ ได้แก่ เว็บไซต์-แอปพนันใช้เวลาไม่กี่ยาที่ในการสมัคร และมีการโฆษณาในโซเชียลจำนวนมาก ถูกชักชวนจากเพื่อน/ไอดอล/อินฟลูเอนเซอร์ บางคนใช้ยืมเงิน ทำให้เด็กเชื่อว่าสามารถ “รวยเร็ว” ได้จริง ความเครียดและต้องการหนีปัญหา เรียนหนัก ทะเลาะกับครอบครัว หรือรู้สึกโดดเดี่ยว ทำให้เด็กหันไปพึ่งสิ่งที่ไม่ดีที่ให้ความตื่นเต้น ขาดการเฝ้าดูออนไลน์จากผู้ปกครอง เด็กหลายคนมีมือถือส่วนตัวตั้งแต่อายุยังน้อย และระบบการพนันออกแบบให้เสพติด มีรางวัลบ่อย, ระบบโปรโมชั่น, คินยอดเสีย ทำให้คิดว่า “จะเอาคืนได้” 2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นด้านการเรียนคะแนนตก ไม่ไปโรงเรียน ไม่มีสมาธิ และโกหกบ่อยขึ้น ด้านพฤติกรรม ขโมยเงิน/แอบใช้บัตรผู้ปกครองหงุดหงิดง่าย และก้าวร้าวขึ้นเสี่ยงถูกหลอก โดนเว็บโกง ด้านจิตใจ เครียด ซึมเศร้า โทษตัวเองเมื่อเสียเงิน รู้สึกหมดหวัง ด้านครอบครัวมองหน้ากันไม่ติด ไร้ใจกันน้อยลง เกิดความขัดแย้งรุนแรงในบ้าน 3) วิธีป้องกันและช่วยเหลือ สำหรับผู้ปกครอง/ครู เปิดใจพูดคุยแบบไม่ตำหนิ ตั้งกติกาการใช้มือถือ เช่น จำกัดเวลา สังเกตพฤติกรรม เช่น ขอยืมเงินบ่อย อารมณ์แปรปรวน ติดตั้งระบบป้องกันเว็บไซต์อันตราย (PARENTAL CONTROL) รู้เท่าทันรูปแบบการพนันออนไลน์ เช่น สล็อต, บาคาร่า, แทงบอล และสำหรับเด็กและเยาวชน รู้ว่าการพนัน “ต้องเสีย” มากกว่าได้ในระยะยาว หากทางระบายความเครียดที่ปลอดภัย เช่น กีฬา ดนตรี เกมที่ไม่พนันหากหยุดไม่ได้ ควรขอความช่วยเหลือจากครูที่ไว้ใจ หรือสายด่วน 4) สายด่วนให้คำปรึกษา ได้แก่ สายด่วนสุขภาพจิต 1323 ศูนย์ช่วยเหลือสังคม พม. สายด่วน 1300 และสายด่วนตำรวจไซเบอร์ 1441

6) ประเด็นเตือนภัย โรคยุคดิจิทัล จากข้อมูลกระทรวงสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และสถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี เกี่ยวกับโรคยุคดิจิทัล คือ กลุ่มอาการเจ็บป่วยทั้งทางกายและจิตใจที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมากเกินไป หรือใช้งานไม่ถูกวิธี โดยในปี 2026 โรคเหล่านี้ยังคงเป็นประเด็นสำคัญเนื่องจากไลฟ์สไตล์ที่พึ่งพา AI และอุปกรณ์พกพามากขึ้น ดังนี้ 1) ปัญหาสุขภาพกาย (Physical Health) ได้แก่ Smartphone Syndrome/Text Neck คือ อาการปวดคอ บ่า ไหล่ จากการก้มหน้าเล่นมือถือเป็นเวลานาน ซึ่งอาจลามไปถึงอาการปวดศีรษะแบบเรื้อรัง Computer Vision Syndrome (CVS): โรคทางสายตาที่เกิดจากการจ้องหน้าจอเป็นเวลานานเกินไป ทำให้ตาแห้ง พร่ามัว และปวดกระบอกตา และ Carpal Tunnel Syndrome คือ การกดทับเส้นประสาทบริเวณข้อมือจากการใช้เมาส์หรือพิมพ์แป้นพิมพ์ในท่าเดิมซ้ำๆ โรคนอนไม่หลับ (Insomnia) คือ ผลจากแสงสีฟ้า (Blue Light) ที่ยับยั้งการหลั่งเมลาโท닌 ทำให้นาฬิกาชีวิตผิดปกติ 2) ปัญหาสุขภาพจิต (Mental Health) ได้แก่ Nomophobia คือ โรคกลัวการขาดมือถือ มีอาการกังวลหรือกระวนกระวายใจอย่างรุนแรงเมื่อไม่ได้ใช้โทรศัพท์หรือไม่มีสัญญาณ Technostress คือ ภาวะเครียดจากการที่ต้องปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว หรือความรู้สึกว่าต้อง “เชื่อมต่อ” ตลอดเวลา Social Media Addiction คือ การเสพติดโซเชียลมีเดียที่ส่งผลต่อความมั่นใจในตนเอง เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวล และ Digital Disease (ภาวะเจ็บป่วยจากโลกโซเชียล) คือ ความเครียดสะสมจากการเปรียบเทียบชีวิตตนเองกับผู้อื่นในโลกออนไลน์ 3) แนวโน้มและการดูแลสุขภาพในปี 2026 การดูแลสุขภาพมีการปรับเปลี่ยนสู่ Digital Health มากขึ้น เช่น Wearable Monitoring คือ การใช้เซนเซอร์และอุปกรณ์สวมใส่ติดตามสัญญาณชีพแบบเรียลไทม์เพื่อป้องกันโรคเรื้อรัง AI Diagnostics คือ มีการใช้ AI ช่วยวินิจฉัยและวางแผนการรักษาให้แม่นยำยิ่งขึ้น และ Digital Detox คือ การจำกัดเวลาหน้าจอและใช้กฎ 20-20-20 (พักสายตาทุก 20 นาที มองไกล 20 ฟุต เป็นเวลา 20 วินาที) ยังคงเป็นวิธีพื้นฐานที่ได้ผลดี

ประเด็นเตือนภัย โรคยุคดิจิทัล

โรคยุคดิจิทัล คือกลุ่มอาการเจ็บป่วยทั้งทางกายและจิตใจที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ดิจิทัลมากเกินไป หรือใช้งานไม่ถูกวิธี โดยในปี 2026 โรคเหล่านี้ยังคงเป็นประเด็นสำคัญเนื่องจากไลฟ์สไตล์ที่พึ่งพา AI และอุปกรณ์พกพามากขึ้น

สสว.3

เตรียมตัว
2026

1. ปัญหาสุขภาพกาย (Physical Health)

- Smartphone Syndrome / Text Neck: อาการปวดคอ บ่า ไหล่ จากการก้มหน้าเล่นมือถือเป็นเวลานาน ซึ่งอาจลามไปถึงอาการปวดศีรษะแบบเรื้อรัง
- Computer Vision Syndrome (CVS): โรคทางสายตาที่เกิดจากการจ้องหน้าจอเป็นเวลานานเกินไป ทำให้ตาแห้ง พร่ามัว และปวดกระบอกตา
- Carpal Tunnel Syndrome: การกดทับเส้นประสาทบริเวณข้อมือจากการใช้เมาส์หรือพิมพ์แป้นพิมพ์ในท่าเดิมซ้ำๆ
- โรคนอนไม่หลับ (Insomnia): ผลจากแสงสีฟ้า (Blue Light) ที่ยับยั้งการหลั่งเมลาโท닌 ทำให้นาฬิกาชีวิตผิดปกติ

- Nomophobia: โรคกลัวการขาดมือถือ มีอาการกังวลหรือกระวนกระวายใจอย่างรุนแรงเมื่อไม่ได้ใช้โทรศัพท์หรือไม่มีสัญญาณ
- Technostress: ภาวะเครียดจากการที่ต้องปรับตัวตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว หรือความรู้สึกว่าต้อง “เชื่อมต่อ” ตลอดเวลา
- Social Media Addiction: การเสพติดโซเชียลมีเดียที่ส่งผลต่อความมั่นใจในตนเอง เสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้าและความวิตกกังวล
- Digital Disease (ภาวะเจ็บป่วยจากโลกโซเชียล): ความเครียดสะสมจากการเปรียบเทียบชีวิตตนเองกับผู้อื่นในโลกออนไลน์

2. ปัญหาสุขภาพจิต (Mental Health)

3. แนวโน้มและการดูแลสุขภาพในปี 2026

ในปี 2026 การดูแลสุขภาพมีการปรับเปลี่ยนสู่ Digital Health มากขึ้น เช่น

- Wearable Monitoring: การใช้เซนเซอร์และอุปกรณ์สวมใส่ติดตามสัญญาณชีพแบบเรียลไทม์เพื่อป้องกันโรคเรื้อรัง
- AI Diagnostics: มีการใช้ AI ช่วยวินิจฉัยและวางแผนการรักษาให้แม่นยำยิ่งขึ้น
- Digital Detox: การจำกัดเวลาหน้าจอและใช้กฎ 20-20-20 (พักสายตาทุก 20 นาที มองไกล 20 ฟุต เป็นเวลา 20 วินาที) ยังคงเป็นวิธีพื้นฐานที่ได้ผลดี

แหล่งข้อมูล : กระทรวงสาธารณสุข : สสว. : สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี

4.3.2 การขับเคลื่อนศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน ศรส. ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 ประจำปีประมาณ พ.ศ. 2569 โดยมีกระบวนการ/การดำเนินงาน ดังนี้

1. จัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศรส. ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
2. จัดทำรายงานสถิติการช่วยเหลือ ศรส. ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (รายเดือน/ไตรมาส/ปี)
3. ประชุมคณะทำงาน ศรส. ระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด
4. วิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคม เพื่อขับเคลื่อนศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
5. จัดทำแผนเพิ่มประสิทธิภาพ ศรส. ในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3
6. จัดทำรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ ศรส. ระดับกลุ่มจังหวัด ส่งให้หน่วยงานในระดับพื้นที่/นำเข้าการประชุมคณะกรรมการ ฯลฯ
7. กำกับ/ติดตามผลการช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ประสบปัญหาทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัดตามเกณฑ์ระดับความรุนแรง
8. ถอดบทเรียนการดำเนินงาน ศรส. ระดับกลุ่มจังหวัด ประจำปี 2569
9. สรุป/รายงานผลการดำเนินงาน ศรส. ระดับกลุ่มจังหวัดประจำปี 2569

การวิเคราะห์สถานการณ์ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 ในภาพรวม 8 จังหวัด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ไตรมาส 1 - 2 (รอบ 6 เดือน) จำนวนทั้งสิ้น 4,787 กรณี เกี่ยวข้องกับภารกิจ พม. จำนวน 3,647 กรณี เฉลี่ย 27 กรณี/วัน ดังนี้

การวิเคราะห์ตามประเด็นปัญหาสำคัญ

1. ประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่มากที่สุด จำนวน 1,160 กรณี จังหวัดที่มีผู้ประสบปัญหา มากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 216 กรณี จังหวัดนครปฐม จำนวน 189 กรณี และจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 180 กรณี
2. ประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย จำนวน 1,012 กรณี จังหวัดที่มีผู้ประสบปัญหา จำนวนมากที่สุด 3 ลำดับ คือ จังหวัดราชบุรี จำนวน 227 กรณี จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 178 กรณี และจังหวัดนครปฐม จำนวน 151 กรณี
3. ประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 398 กรณี จังหวัดที่มีผู้ประสบปัญหามากที่สุด 3 ลำดับ คือ นครปฐม จำนวน 89 กรณี จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 69 กรณี และจังหวัดราชบุรี จำนวน 57 กรณี

การวิเคราะห์ตามกลุ่มเป้าหมาย

1. เด็ก จำนวน 992 กรณี ประเด็นปัญหาที่มีการขอรับความช่วยเหลือมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย รองลงมาคือประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ และประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว
2. เยาวชน จำนวน 192 กรณี ประเด็นปัญหาที่มีการขอรับความช่วยเหลือมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ รองลงมาคือประเด็นปัญหาความรุนแรง และการถูกแสวงหาผลประโยชน์/แจ้งเบาะแสการค้ามนุษย์
3. วัยทำงาน จำนวน 1,983 กรณี มากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ รองลงมาคือประเด็นปัญหาเร่ร่อน/ขอทาน และประเด็นปัญหาความรุนแรง
4. ผู้สูงอายุ จำนวน 884 กรณี มากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ รองลงมาคือประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย และประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

5. คนพิการ จำนวน 736 กรณี มากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ รองลงมาคือประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย และประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว

การวิเคราะห์เปรียบเทียบในระดับประเทศ

สถานการณ์ศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) ในระดับประเทศ ในปีงบประมาณ 2569 ไตรมาส 1 - 2 (รอบ 6 เดือน) มีประเด็นปัญหาที่สำคัญที่ประชาชนขอรับความช่วยเหลือผ่านระบบ 1300 มากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ ประเด็นปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย จำนวน 17,900 กรณี รองลงมาคือประเด็นปัญหารายได้และความเป็นอยู่ จำนวน 14,602 กรณี และประเด็นปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 5,497 กรณี ซึ่งจากสถิติของระดับประเทศเมื่อนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับสถิติในส่วนของจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 ถือเป็นประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับปัญหาของระดับประเทศ และจะเห็นได้ว่าประเด็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนคือประเด็นปัญหาด้านรายได้และความเป็นอยู่/ปัญหาเรื่องสิทธิสวัสดิการและกฎหมาย (ปัญหาในเรื่องปากท้องของประชาชน) ซึ่งในระดับนโยบายควรมีการกำหนดมาตรการหรือข้อเสนอที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างทำให้เกิดปัญหาทางสังคมในด้านต่างๆตามมามากมาย โดยการแก้ไขปัญหาหะยะสั้นควรมีการให้ความช่วยเหลือด้านการเงินและสวัสดิการแบบมีเงื่อนไข รวมถึงการให้คำปรึกษา/การเยียวยาอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ และการแก้ไขปัญหาหะยะยาวควรมีการปฏิรูปนโยบายระดับชาติให้เกิดรัฐสวัสดิการที่มีประสิทธิภาพและมีระบบเศรษฐกิจที่สร้างโอกาสและรายได้ที่มั่นคง โดยเน้นการลงทุนในทุนมนุษย์ (Human Capital) ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียม ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ครอบคลุมในทุกมิติของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ส่วนที่ 5

การวิเคราะห์แนวโน้ม ของสถานการณ์ทางสังคม

การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 จำนวน 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี สามารถวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำแนกตามประเด็นและกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

1.1 โครงสร้างประชากร

กลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีโครงสร้างประชากรแบบหดตัวและกำลังเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงทางประชากรอย่างมีนัยสำคัญ จากอัตราการเกิดและประชากรวัยเด็กกำลังหดตัวอย่างรวดเร็ว โดยโครงสร้างประชากรส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยแรงงาน (อายุ 26 - 59 ปี) ร้อยละ 49.59 รองลงมาเป็นผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 21.99 ซึ่งแสดงว่ากลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสัดส่วนถึงร้อยละ 27.5 (สูงเป็นลำดับที่ 6 ของประเทศ) ในขณะที่ประชากรวัยเด็ก (อายุ 0 - 17 ปี) อยู่ที่ร้อยละ 27.86 ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะในภาคการผลิต การบริการ และภาคเกษตรกรรม ซึ่งต้องพึ่งพาแรงงานเป็นจำนวนมาก

1.2 ด้านการสาธารณสุข

1.2.1 อัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เมื่อพิจารณาอัตราการป่วยรายใหม่ต่อประชากร 100,000 คน พบว่า มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการป่วยรายใหม่ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน สูงกว่าอัตราดังกล่าวในระดับประเทศ (120.87) ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ (145.07) สมุทรสาคร (137.71) ราชบุรี (130.01) และสุพรรณบุรี (121.23)

1.2.2 การฆ่าตัวตายสำเร็จ เมื่อพิจารณาอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน พบว่า มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 3 จังหวัด ที่มีอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จสูงกว่าเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (ไม่เกิน 8.00) ได้แก่ สมุทรสงคราม 9.62 ราชบุรี 9.54 และสมุทรสาคร 8.39 ซึ่งสะท้อนถึงความเปราะบางด้านสุขภาพจิตในพื้นที่ และอาจเชื่อมโยงกับปัจจัยหลากหลาย เช่น ความเครียดทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว หรือการขาดระบบเฝ้าระวังและช่วยเหลือผู้มีความเสี่ยงอย่างทันท่วงที

1.3 ด้านเศรษฐกิจ รายได้ และแรงงาน

1.3.1 รายได้และหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

1) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 (27,617 บาท) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนระดับประเทศ (29,030 บาท) ทั้งนี้ มี 6 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ เพชรบุรี (28,823 บาท) สมุทรสาคร (27,905 บาท) สมุทรสงคราม (27,869 บาท) ประจวบคีรีขันธ์ (26,010 บาท) กาญจนบุรี (24,723 บาท) และสุพรรณบุรี

(21,542 บาท) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลในภาพรวม 8 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ย้อนหลังไปถึง พ.ศ. 2560 พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนในพื้นที่ สสว.3 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณาหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในเขตพื้นที่ สสว.3 (153,950 บาท) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนระดับประเทศ (197,691 บาท) ทั้งนี้ มีเพียงจังหวัดราชบุรี ที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนในพื้นที่ สสว.3 ลดลง (20,369 บาท)

1.3.2 สัดส่วนประชากรยากจน เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรยากจน พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจนในเขตพื้นที่ สสว.3 (ร้อยละ 3.98) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจนระดับประเทศ (ร้อยละ 4.89) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีสัดส่วนประชากรยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี (ร้อยละ 6.24) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 5.91) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจนในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลง (ร้อยละ 0.49)

1.3.3 อัตราการว่างงาน เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 (ร้อยละ 0.70) เท่ากับค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานระดับประเทศ (ร้อยละ 0.70) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี (ร้อยละ 1.30) กาญจนบุรี (ร้อยละ 1.15) ราชบุรี (ร้อยละ 0.88) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 0.83) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานย้อนหลังไปถึงปี พ.ศ. 2563 พบว่า อัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงอย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการศึกษา

1.4.1 เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 224,402 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน 222,924 คน (ร้อยละ 99.51) เป็นชนกลุ่มน้อย 304 คน (ร้อยละ 0.13) กำพร้า 273 คน (ร้อยละ 0.12) ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว 110 คน (ร้อยละ 0.05) เด็กถูกทอดทิ้ง 82 คน (ร้อยละ 0.04) เด็กเร่ร่อน 9 คน เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน 3 คน เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 3 คน เด็กที่มีปัญหาเสพติด 1 คน และเด็กที่มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท 393 คน (ร้อยละ 0.18) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่าจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสสูงสุด คือ กาญจนบุรี 65,195 คน (ร้อยละ 29.05) รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 38,752 คน (ร้อยละ 17.27) และราชบุรี 32,225 คน (ร้อยละ 14.36)

1.4.2 นักเรียนออกกลางคัน เมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนออกกลางคัน พบว่า มีจำนวนนักเรียนออกกลางคันในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 83 คน ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง (ชาย 51 คน หญิง 32 คน) จังหวัดกาญจนบุรีมีนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด 76 คน (ร้อยละ 91.57) เนื่องจากมีพื้นที่ติดชายแดนและเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก รองลงมา คือ สมุทรสาคร 5 คน (ร้อยละ 6.02) นครปฐม และราชบุรี จังหวัดละ 1 คน (ร้อยละ 2.41) และไม่มีนักเรียนออกกลางคัน 4 จังหวัด คือ ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สมุทรสงคราม และ สุพรรณบุรี สำหรับสาเหตุของการออกเรียนกลางคันสูงสุด คือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัว 65 คน (ร้อยละ 78.32) อพยพตามผู้ปกครอง 6 คน (ร้อยละ 7.23) เจ็บป่วย/อุบัติเหตุ 4 คน (ร้อยละ 4.82) มีปัญหาในการปรับตัว 3 คน (ร้อยละ 3.61) มีปัญหาครอบครัว 3 คน (ร้อยละ 3.61) และสมรส 2 คน (ร้อยละ 2.41)

1.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย

1.5.1 การรับแจ้งคดีอาญาตามฐานความผิด

1) การรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ เมื่อพิจารณาการรับแจ้งเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ โดยพิจารณาอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน พบว่า จังหวัดที่ควรเฝ้าระวังในเขตพื้นที่ สสว.3 คือ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งฯ เพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2567

2) การรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เมื่อพิจารณาการรับแจ้งเหตุคดีเกี่ยวกับทรัพย์ โดยพิจารณาอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน พบว่า จังหวัดที่ควรเฝ้าระวังในเขตพื้นที่ สสว. 3 คือ กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งคดีฯ เพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ 2567

1.5.2 ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ เมื่อพิจารณาจำนวนผู้เสียหายจากคดีค้ามนุษย์ พบว่า มีจำนวนผู้เสียหายจากคดีค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 5 คน เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวนทั้ง 5 คน

1.5.3 ผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เมื่อพิจารณาจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน พบว่า มีผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวนทั้งสิ้น 63,934 คน ทั้งนี้หากพิจารณาในอัตราเฉลี่ยทั้งประเทศ พบว่า มี 2 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนสูงกว่าระดับประเทศ (11,399 คน) ได้แก่ สมุทรสาคร (16,314 คน) และราชบุรี (12,052 คน)

1.6 ด้านที่อยู่อาศัย

1.6.1 กองทุนสวัสดิการชุมชน เมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนกองทุนสวัสดิการชุมชน พบว่า จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชน ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 472 กองทุน โดยจังหวัดที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชน มากที่สุด ได้แก่ นครปฐม 92 กองทุน รองลงมา คือ ราชบุรี 74 กองทุน

1.6.2 บ้านมั่นคง เมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง พบว่า มีครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 3,816 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่มีครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 1,141 ครัวเรือน รองลงมาคือสมุทรสาคร 972 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม พบว่า มีจังหวัดที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรีและสมุทรสงคราม

1.6.1 บ้านพอเพียงชนบท เมื่อพิจารณาจำนวนบ้านพอเพียงชนบท พบว่า จำนวนบ้านพอเพียงชนบท ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 333 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านพอเพียงชนบทมากที่สุด ได้แก่ กาญจนบุรีมี 67 ครัวเรือน รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 57 ครัวเรือน

1.6.2 สภาองค์กรชุมชน เมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนสภาองค์กรชุมชน ที่ พบว่า มีสภาองค์กรชุมชน ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 648 แห่ง โดยจังหวัดที่มีสภาองค์กรชุมชน มากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 125 แห่ง รองลงมาคือ กาญจนบุรี 99 แห่ง

2. สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย

2.1 เด็กและเยาวชน

2.1.1 สถานการณ์ประชากรกลุ่มเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรกลุ่มเด็กและเยาวชน ในเขตพื้นที่ สสว.3 ซึ่งมีแนวโน้มเด็กเกิดใหม่ลดลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับวิกฤตประชากรที่อัตราการเกิดและประชากรวัยเด็กกำลังหดตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 6.07 สูงกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดระดับประเทศ (ร้อยละ 5.72) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการเกิดสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สมุทรสาคร (ร้อยละ 9.29) กาญจนบุรี (ร้อยละ 7.00) ประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 6.55) และราชบุรี (ร้อยละ 6.25)

2.1.2 เด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ พบว่า ค่าเฉลี่ยเด็กและเยาวชนอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ ในเขตพื้นที่ สสว.3 (10.13) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์ทั่วประเทศ (13.44) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 3 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรภ์

สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ นครปฐม (17 คน) สุพรรณบุรี (17 คน) และกาญจนบุรี (14 คน) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยเด็กและเยาวชนอายุ ต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครุฑในเขตพื้นที่ สว.3 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 จำนวน 30 คน

2.1.3 แมววัยไล่เลี่ยเดียว เมื่อพิจารณาจำนวนแมววัยไล่เลี่ยเดียว พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวนแมววัยไล่เลี่ยเดียว ในเขตพื้นที่ สว.3 (208.62) สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (205.56) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 5 จังหวัด ในเขตพื้นที่ สว.3 ที่มีจำนวนแมววัยไล่เลี่ยเดียวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ นครปฐม (335 คน) กาญจนบุรี (291 คน) ราชบุรี (235 คน) สุพรรณบุรี (224 คน) และประจวบคีรีขันธ์ (213 คน)

2.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว

2.2.1 ความเข้มแข็งของครอบครัว เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวระดับจังหวัด ในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวระดับจังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 (74.30) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (78.24) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 มีค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวระดับจังหวัดต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ

2.2.2 การทำความรุนแรงในครอบครัว เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวในเขตพื้นที่ สว.3 (28.5) สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (25.96) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 2 จังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 ที่มีค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ราชบุรี (109 คน) สุพรรณบุรี (27 คน)

2.3 ด้านผู้สูงอายุ

2.3.1 สถานการณ์ประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาจำนวนประชากรกลุ่มผู้สูงอายุในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ สว.3 (140,878 คน) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (178,189 คน) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 3 จังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 ที่มีจำนวนผู้สูงอายุสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ นครปฐม (195,191คน) ราชบุรี (191,732 คน) สุพรรณบุรี (199,431 คน) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากร พบว่า มี 6 จังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) คือสัดส่วนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 20 ของประชากร ได้แก่ สมุทรสงคราม (ร้อยละ 26.46) สุพรรณบุรี (ร้อยละ 24.26) เพชรบุรี (ร้อยละ 22.60) ราชบุรี (ร้อยละ 22.19) นครปฐม (ร้อยละ 21.08) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 20.13)

2.3.2 ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว เมื่อพิจารณาจำนวนผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว ในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวต่อจำนวนผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ สว.3 (12.63) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (12.87) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 3 จังหวัดในเขตพื้นที่ สว.3 ที่มีสัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวต่อจำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี (15.00) กาญจนบุรี (14.09) และเพชรบุรี (13.51)

2.4 ด้านคนพิการ

2.4.1 สถานการณ์ประชากรกลุ่มคนพิการ เมื่อพิจารณาจำนวนคนพิการ ในปี พ.ศ. 2567 พบว่า มีคนพิการในเขตพื้นที่ สว.3 ทั้งสิ้น จำนวน 25,968 คน และเมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทความพิการ พบว่า ประเภทความพิการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความพิการทางการเคลื่อนไหว (ร้อยละ 51.85) ความพิการทางการได้ยิน (ร้อยละ 19.04) และความพิการทางสติปัญญา (ร้อยละ 7.35) ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ราชบุรี 29,319 คน สุพรรณบุรี 25,968 คน และนครปฐม 23,584 คน ตามลำดับ

2.4.2 สถานการณ์การจ้างงานคนพิการ เมื่อพิจารณาสถานการณ์การจ้างงานคนพิการ ในปี พ.ศ. 2567 พบว่า เขตพื้นที่ สสว.3 มีสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง 100 คนขึ้นไป 1,374 แห่ง ต้องรับคนพิการ เข้าทำงาน 4,836 คน ทั้งนี้ สถานประกอบการส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยรับคนพิการ เข้าทำงานตาม ม.33 จำนวน 780 แห่ง ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม.34 จำนวน 118 แห่ง ให้สัมปทาน ตาม ม.35 จำนวน 64 แห่ง รับคนพิการตาม ม.33 จำนวน 63 แห่ง ให้สัมปทานตาม ม.35 จำนวน 2 แห่ง ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม. 34 และให้สัมปทานตาม ม. 35 จำนวน 2 แห่ง รับคนพิการเข้าทำงานตาม ม.33 ส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตาม ม. 34 จำนวน 14 คน ปฏิบัติตามกฎหมายแต่ไม่ครบอัตราส่วน จำนวน 47 แห่ง และไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย จำนวน 116 แห่ง โดยจังหวัดที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมีจำนวนมากที่สุด คือ สมุทรสาคร 68 แห่ง รองลงมาคือ นครปฐม 24 แห่ง ราชบุรี 16 แห่ง สุพรรณบุรี 4 แห่ง กาญจนบุรี 2 แห่ง และประจวบคีรีขันธ์/สมุทรสงคราม จังหวัดละ 1 แห่ง

2.5. ด้านกลุ่มคนเปราะบางและภาคีเครือข่าย

2.5.1 ผู้แสดงความสามารถ เมื่อพิจารณาจำนวนผู้แสดงความสามารถในปี พ.ศ. 2567 พบว่า มีผู้แสดงความสามารถ ในเขตพื้นที่ สสว.3 ทั้งสิ้น จำนวน 250 คน เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทการแสดง พบว่า ประเภทการแสดงสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการแสดงดนตรี (ร้อยละ 68.40) ด้านอื่น ๆ (ร้อยละ 22.40) และด้านการแสดงนาฏศิลป์ (ร้อยละ 6.40) ตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้แสดงความสามารถสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นครปฐม 57 คน สุพรรณบุรี 43 คน และกาญจนบุรี 38 คน

2.5.2 คนขอทาน เมื่อพิจารณาจำนวนขอทานในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวนคนขอทาน ในเขตพื้นที่ สสว.3 (6.63) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ (9.34) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 2 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีจำนวนคนขอทานสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ราชบุรี 16 คน และสมุทรสาคร 12 คน

2.5.3 ภาคีเครือข่าย เมื่อพิจารณาจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในปี พ.ศ. 2567 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวน อพม. ในเขตพื้นที่ สสว.3 (2,543.75) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งประเทศ (5,087) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า ทุกจังหวัดมีจำนวน อพม. ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลในภาพรวม 8 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ย้อนหลังไปถึงปี พ.ศ. 2563 พบว่า ค่าเฉลี่ยจำนวน อพม. ในพื้นที่ สสว.3 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.5.4 ครั้วเรือนเปราะบาง เมื่อพิจารณาสถานการณ์กลุ่มเปราะบางรายครัวเรือน ในปี 2568 พบว่า กลุ่มจังหวัดเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 205,782 คน มีครัวเรือนที่ประสบปัญหา จำนวน 154,251 ครัวเรือน โดยจำแนกเป็นรายมิติ พบว่า ประสบปัญหาด้านรายได้ 74,492 ครัวเรือน รองลงมาคือ ด้านความเป็นอยู่ 39,924 ครัวเรือน ด้านการเข้าถึงบริการภาครัฐ 21,596 ครัวเรือน ด้านสุขภาพ 10,819 ครัวเรือน และด้านการศึกษา 7,420 ครัวเรือน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนประสบปัญหา 106,074 ครัวเรือน จำแนกเป็นครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 0 จำนวน 1,959 ครัวเรือน ระดับ 1 จำนวน 25,385 ครัวเรือน ระดับ 2 จำนวน 72,857 ครัวเรือน และระดับ 3 จำนวน 5,873 ครัวเรือน

2.6 ด้านสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ปี 2568 พบว่า ค่าเฉลี่ยดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ในเขตพื้นที่ สสว.3 (73.62) สูงกว่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ภาพรวมประเทศ (69.84) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า มี 2 จังหวัดที่มีค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ต่ำกว่าภาพรวมประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี (61.24) และประจวบคีรีขันธ์ (62.63) โดยมีมิติที่โดดเด่น คือ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติที่อยู่อาศัย และมิติความมั่นคงของครอบครัว และมิติที่ควรเฝ้าระวัง คือ มิติการศึกษา มิติการมีงานทำและรายได้ และมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ

6.1 บทสรุป

จากข้อมูลและการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 ดังรายงานข้างต้น สามารถสรุปสถานการณ์ทางสังคมในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 จำแนกตามประเด็น และกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

1.1 ประชากร ปี 2568 เขตพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 มีประชากรจำนวน 5,312,179 คน (ลดลงจากปี 2567 ร้อยละ 0.18) แบ่งตามช่วงอายุโดยคิดเป็นร้อยละเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อายุ 26 - 59 ปี ร้อยละ 48.38 อายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 21.99 อายุ 0 - 17 ปี ร้อยละ 16.72 อายุ 18 - 25 ปี ร้อยละ 9.60 และอื่น ๆ ร้อยละ 3.31

จะเห็นได้ว่า การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยมีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สูงถึงร้อยละ 21.99 ส่งผลให้ภาครัฐและท้องถิ่นต้องแบกรับภาระงบประมาณด้านสวัสดิการและการสาธารณสุขที่เพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งวิกฤตความมั่นคงด้านแรงงานซึ่งแม้ปัจจุบันกลุ่มวัยแรงงานหลักจะเป็นประชากรส่วนใหญ่ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับสัดส่วนประชากรวัยเด็กและเยาวชน พบว่า ประชากรรุ่นทดแทนมีสัดส่วนที่ต่ำมาก ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งถือเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจหลักที่ต้องพึ่งพาแรงงานอย่างเข้มข้น และอาจนำไปสู่ภาวะขาดแคลนแรงงานในอนาคต

1.2 ด้านสาธารณสุข ค่าเฉลี่ยอัตราการป่วยเป็นโรคซึมเศร้า เมื่อพิจารณาอัตราการป่วยรายใหม่ต่อประชากร 100,000 คน พบว่า กลุ่มจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบของ สสว.3 คิดเป็น 110.01 ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (120.87) โดยจังหวัดที่มีอัตราดังกล่าว สูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ประจวบคีรีขันธ์ (145.07) สมุทรสาคร (137.71) ราชบุรี (130.01) และสุพรรณบุรี (121.23) ส่วนค่าเฉลี่ยอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จต่อจำนวนประชากร 100,000 คน คิดเป็น (6.93) ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายตาม KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ คือ ไม่เกิน (8.00) โดยจังหวัดที่มีอัตราดังกล่าวสูงกว่าเกณฑ์ ได้แก่ สมุทรสงคราม (9.62) ราชบุรี (9.54) และสมุทรสาคร (8.39) ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงบางด้านสุขภาพจิตในพื้นที่ โดยประชากรต้องเผชิญกับภาวะความเครียดทางเศรษฐกิจ ค่าครองชีพ และความเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างครอบครัวที่กลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ประกอบกับการขาดแคลนระบบเฝ้าระวัง กลไกการคัดกรองในชุมชน และการเข้าถึงบริการช่วยเหลือทางจิตวิทยาอย่างทันที่ ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดความสูญเสียในอนาคต

1.3 ด้านเศรษฐกิจ รายได้ และแรงงาน ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 (27,617 บาท) อยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนทั่วประเทศ (29,030 บาท) โดยมี 6 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในระดับประเทศ ได้แก่ เพชรบุรี (28,823 บาท) สมุทรสาคร (27,905 บาท) สมุทรสงคราม (27,869 บาท) ประจวบคีรีขันธ์ (26,010 บาท) กาญจนบุรี (24,723 บาท) และสุพรรณบุรี (21,542 บาท) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 (153,950 บาท) อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน

ระดับประเทศ (197,691 บาท) ทั้งนี้ มีเพียงจังหวัดราชบุรี ที่มีหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงจากค่าเฉลี่ยดังกล่าว คิดเป็น 20,369 บาท

นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรยากจน พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน ในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (ร้อยละ 3.98) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจนระดับประเทศ (ร้อยละ 4.89) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีสัดส่วนประชากรยากจนสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี (ร้อยละ 6.24) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 5.91) นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พบว่า ค่าเฉลี่ยสัดส่วนประชากรยากจน ในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงจาก พ.ศ. 2566 (ร้อยละ 0.49) และเมื่อพิจารณาอัตราการว่างงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 (ร้อยละ 0.70) เท่ากับค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงานระดับประเทศ (ร้อยละ 0.70) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการว่างงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี (ร้อยละ 1.30) กาญจนบุรี (ร้อยละ 1.15) ราชบุรี (ร้อยละ 0.88) และประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 0.83) อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานย้อนหลังไปถึงปี พ.ศ. 2563 พบว่า อัตราการว่างงานในเขตพื้นที่ สสว.3 ลดลงอย่างต่อเนื่อง

จากการเชื่อมโยงข้อมูลพบข้อสังเกตเชิงโครงสร้างที่สำคัญ โดยจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำลังเผชิญกับปัญหาความเปราะบางทางเศรษฐกิจในลักษณะ รายได้ต่ำ ความยากจนสูง อัตราว่างงานสูงกว่าเกณฑ์ ซึ่งสวนทางกับทิศทางภาพรวมของกลุ่มจังหวัด สภาวะการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำภายใน และแม้อัตราการว่างงานในภาพรวมจะต่ำและลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่อัตราหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนประกอบกับรายได้เฉลี่ยที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สะท้อนว่าประชากรส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่ สสว.3 แม้จะมีงานทำแต่ลักษณะงานอาจเป็นงานที่ให้ผลตอบแทนต่ำหรือมีชั่วโมงงานที่ไม่เต็มที่ ส่งผลให้รายได้รวมของครัวเรือนยังไม่สามารถก้าวข้ามค่าเฉลี่ยของประเทศได้

1.4 ด้านการศึกษา เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา เมื่อพิจารณาจำนวนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 224,402 คน ส่วนใหญ่เป็นเด็กยากจน โดยจำแนกเป็นจำนวนและร้อยละเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เด็กยากจน 222,924 คน (ร้อยละ 99.51) ขนกลุ่มน้อย 304 คน (ร้อยละ 0.13) กำพร้า 273 คน (ร้อยละ 0.12) ทำงานรับผิดชอบตนเองและครอบครัว 110 คน (ร้อยละ 0.05) เด็กถูกทอดทิ้ง 82 คน (ร้อยละ 0.04) เด็กเร่ร่อน 9 คน เด็กถูกบังคับให้ขายแรงงาน 3 คน เด็กที่ถูกทำร้ายทารุณ 3 คน เด็กที่มีปัญหาสุขภาพจิต 1 คน และเด็กที่มีความด้อยโอกาสมากกว่า 1 ประเภท 393 คน (ร้อยละ 0.18) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนด้อยโอกาสสูงสุด คือ กาญจนบุรี 65,195 คน (ร้อยละ 29.05) รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 38,752 คน (ร้อยละ 17.27) และราชบุรี 32,225 คน (ร้อยละ 14.36) และเมื่อพิจารณาจำนวนนักเรียนออกกลางคัน พบว่า มีจำนวนนักเรียนออกกลางคัน ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 83 คน ส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง (ชาย 51 คน หญิง 32 คน) จังหวัดกาญจนบุรีมีนักเรียนออกกลางคันมากที่สุด 76 คน (ร้อยละ 91.57) เนื่องจากมีพื้นที่ติดชายแดน และเด็กจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาเรียนเป็นจำนวนมาก รองลงมา คือ สมุทรสาคร 5 คน (ร้อยละ 6.02) นครปฐมและราชบุรี จังหวัดละ 1 คน (ร้อยละ 2.41) สำหรับสาเหตุของการออกเรียนกลางคันสูงสุด คือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัว 65 คน (ร้อยละ 78.32)

จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า จังหวัดกาญจนบุรี คือ พื้นที่วิกฤตสูงสุดของกลุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 โดยแบกรับสัดส่วนเด็กด้อยโอกาสถึง 1 ใน 3 และมีอัตราเด็กออกกลางคันสูง ปรากฏการณ์นี้สัมพันธ์โดยตรงกับบริบททางภูมิศาสตร์ที่มีอาณาเขตติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้

มีบุตรหลานแรงงานข้ามชาติและกลุ่มชาติพันธุ์เข้ามาในระบบการศึกษาเป็นจำนวนมาก อีกทั้งเด็กด้อยโอกาสส่วนใหญ่มีรากเหง้ามาจากความยากจนและสาเหตุสำคัญของการออกกลางคันคือ ต้องหาเลี้ยงครอบครัวเมื่อครัวเรือนเผชิญสถานะบีบคั้นทางการเงิน เด็กและเยาวชนโดยเฉพาะเพศชายซึ่งมักถูกคาดหวังให้เป็นกำลังแรงงาน จึงต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควรเพื่อช่วยพุงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

1.5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย จำนวนคดีการรับแจ้งคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ เมื่อพิจารณาการรับแจ้งเหตุคดีเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย เพศ พบว่า จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 2,594 คน เพิ่มขึ้นจากปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 0.01 โดยจังหวัดที่มีจำนวนดังกล่าวสูงสุด คือ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งฯ เพิ่มขึ้น และในขณะเดียวกันยังพบการรับแจ้งคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในเขตพื้นที่ สสว. 3 จำนวน 5,346 คดี ซึ่งลดลงจากปี 2567 คิดเป็นร้อยละ 0.23 พบว่า โดยจังหวัดที่มีจำนวนดังกล่าวสูงสุด คือ กาญจนบุรี และประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งมีจำนวนการรับแจ้งคดีฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า นอกจากนี้ มีค่าเฉลี่ยจำนวนผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เมื่อพิจารณาจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุบนท้องถนน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (7,991 คน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (11,399 คน) ทั้งนี้ หากพิจารณาในอัตราเฉลี่ย พบว่า มี 2 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยผู้บาดเจ็บ ทุพพลภาพ และผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน สูงกว่าระดับประเทศ ได้แก่ สมุทรสาคร (16,314 คน) และราชบุรี (12,052 คน)

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กำลังเผชิญความเสี่ยงซ้ำซ้อนจากคดีอาชญากรรม ทั้งคดีความผิดต่อชีวิต/เพศ และคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีสถิติสูงขึ้น หากขาดมาตรการจัดระเบียบและการควบคุมทางสังคมที่มีประสิทธิภาพ อาจกลายเป็นปัจจัยเร่งให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งสถิติความสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนนของจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดราชบุรี สูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ เป็นปัจจัยเสี่ยงเชิงโครงสร้างที่ไม่ได้กระทบเพียงแค่มิติด้านสาธารณสุข แต่ยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงมิติสังคม เกิดการสูญเสียประชากรวัยแรงงาน และเพิ่มจำนวนผู้ทุพพลภาพที่ภาครัฐต้องดูแลในระยะยาว

1.6 ด้านที่อยู่อาศัย กองทุนสวัสดิการชุมชน เมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนกองทุนสวัสดิการชุมชน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 472 กองทุน โดยจังหวัดที่มีกองทุนสวัสดิการชุมชนมากที่สุด ได้แก่ นครปฐม 92 กองทุน รองลงมา คือ ราชบุรี 74 กองทุน และเมื่อพิจารณาจำนวนครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 3,816 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่มีครัวเรือนที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงมากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 1,141 ครัวเรือน รองลงมา คือ สมุทรสาคร 972 ครัวเรือน อย่างไรก็ตาม พบว่า มีจังหวัดที่ไม่เคยได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคงจำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี และสมุทรสงคราม นอกจากนี้มีจำนวนบ้านพอเพียงชนบท ในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 333 ครัวเรือน โดยจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านพอเพียงชนบทมากที่สุด ได้แก่ กาญจนบุรี 67 ครัวเรือน รองลงมา คือ สุพรรณบุรี 57 ครัวเรือน และเมื่อพิจารณาจำนวนการจดทะเบียนสภาองค์กรชุมชน พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวน 648 แห่ง โดยจังหวัดที่มีสภาองค์กรชุมชนมากที่สุด ได้แก่ สุพรรณบุรี 125 แห่ง รองลงมาคือ กาญจนบุรี 99 แห่ง

จะเห็นได้ว่า แม้ภาพรวมในเขตพื้นที่ สสว.3 จะสามารถยกระดับความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนได้หลายครัวเรือน แต่ข้อมูลเชิงสถิติกลับชี้ให้เห็นว่าจังหวัดราชบุรีและจังหวัดสมุทรสงคราม ยังไม่เคยได้รับการสนับสนุนโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งการขาดโอกาสนี้อาจส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อยยังต้องเผชิญความไม่มั่นคงในชีวิต อีกทั้งการยกระดับความเข้มแข็งของกลไกภาคประชาชนและการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งของชุมชนถือเป็นปัจจัยนำทางที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนสวัสดิการและการเข้าถึงทรัพยากรของรัฐ

2. สถานการณ์ทางสังคมตามกลุ่มเป้าหมาย

2.1 ด้านเด็กและเยาวชน อัตราการเกิดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (ร้อยละ 6.07) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดระดับประเทศ (ร้อยละ 5.72) ทั้งนี้ มีจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวน 4 จังหวัด ที่มีอัตราการเกิด สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สมุทรสาคร (ร้อยละ 9.29) กาญจนบุรี (ร้อยละ 7.00) ประจวบคีรีขันธ์ (ร้อยละ 6.55) และราชบุรี (ร้อยละ 6.25) และเมื่อพิจารณาจำนวนเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ พบว่า ค่าเฉลี่ยเด็กและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปี ที่ตั้งครรรค์ในเขตพื้นที่ สสว.3 อยู่ที่ (10 คน) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (13 คน) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 3 จังหวัด ในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ได้แก่ นครปฐม (17 คน) สุพรรณบุรี (17 คน) และกาญจนบุรี (14 คน) นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยว พบว่า ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (208) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ (205) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 5 จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 ที่มีจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ นครปฐม (335 คน) กาญจนบุรี (291 คน) ราชบุรี (235 คน) สุพรรณบุรี (224 คน) และประจวบคีรีขันธ์ (213 คน)

จากการเชื่อมโยงเชิงสถิติ พบว่า จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี กำลังเผชิญปัญหาวิกฤตซ้ำซ้อนในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะจังหวัดนครปฐม ที่มีสถิติเยาวชนตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควร และมีจำนวนแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด สถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการตั้งครรรค์ในวัยรุ่นได้ขยายตัวไปสู่ภาวะครอบครัวแตกแยกและการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยว ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อโอกาสทางการศึกษา ขีดความสามารถในการหารายได้ และสวัสดิภาพของเด็กเกิดใหม่ในระยะยาว

2.2 ด้านสตรีและสถาบันครอบครัว ค่าเฉลี่ยดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวระดับจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (74.59) ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น (73.63) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มี 5 จังหวัด ที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ นครปฐม (70.23) ราชบุรี (72.27) เพชรบุรี (72.41) สมุทรสงคราม (73.36) และประจวบคีรีขันธ์ (73.92) ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (22.6) ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น (28.48) โดยประเภทความรุนแรงที่พบมากที่สุดคือ ด้านร่างกาย สาเหตุของการกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากการใช้สารเสพติด ทั้งนี้ จังหวัดที่มีค่าเฉลี่ยดังกล่าวสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ ราชบุรี และสุพรรณบุรี

จากการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงสถิติ พบว่า จังหวัดราชบุรี ซึ่งประสบปัญหาความเปราะบางทั้ง 2 มิติ กล่าวคือ เป็นจังหวัดที่มีดัชนีความเข้มแข็งของครอบครัวต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ และในขณะเดียวกัน เป็นพื้นที่ที่มีสถิติผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สถานการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงความอ่อนแอของสัมพันธภาพภายในครอบครัว รวมถึงแรงกดดันทางเศรษฐกิจอาจเป็นปัจจัยผลักดันให้หันไปพึ่งพาสารเสพติด จนนำมาสู่สภาวะขาดความยับยั้งชั่งใจและกระทำความรุนแรงต่อสตรีและบุคคลในครอบครัวในที่สุด

2.3 ด้านผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ยจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 146,030 คน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ 184,398 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี นครปฐม ราชบุรี ทั้งนี้ 8 จังหวัดเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ได้แก่ สมุทรสงคราม 27.7 สุพรรณบุรี 25.4 เพชรบุรี 23.84 ราชบุรี 23.4 นครปฐม 22.14 ประจวบคีรีขันธ์ 22.03 กาญจนบุรี 20.58 และสมุทรสาคร 20.11 ส่วนค่าเฉลี่ยสัดส่วนของผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียวต่อจำนวนผู้สูงอายุของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 12.61 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ ซึ่งคิดเป็น 12.87

จังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 มีสัดส่วนผู้สูงอายุเกินร้อยละ 20 ถือเป็นนัยยะเชิงโครงสร้างที่ส่งสัญญาณเตือน โดยเฉพาะจังหวัดสมุทรสงคราม ที่มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 27.70 สภาวการณ์นี้จะส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อภาระพึ่งพิงทางเศรษฐกิจที่วัยแรงงานซึ่งมีสัดส่วนลดลง ต้องแบกรับค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ โดยเมื่อเชื่อมโยงกับสถิติผู้สูงอายุที่ต้องอยู่คนเดียวลำพัง ซึ่งสะท้อนถึงความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุในที่อยู่อาศัยและภาวะซึมเศร้าจากการถูกทอดทิ้ง

2.4 ด้านคนพิการ จำนวนคนพิการในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวนทั้งสิ้น 154,363 คน โดยประเภทความพิการสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความพิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 79,099 คน ความพิการทางการได้ยิน จำนวน 30,629 คน และความพิการทางสติปัญญา จำนวน 11,234 คน ตามลำดับ ทั้งนี้ในส่วนของการรับคนพิการเข้าทำงาน ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจ้างงานคนพิการ อย่างไรก็ตาม พบสถานประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนี้ สมุทรสาคร 68 แห่ง นครปฐม 22 แห่ง ราชบุรี 14 แห่ง กาญจนบุรี 5 แห่ง และสุพรรณบุรี 2 แห่ง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า คนพิการส่วนใหญ่เป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหว ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน โดยเมื่อเชื่อมโยงกับการที่มีสถานประกอบการปฏิเสธการจ้างงานหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย สะท้อนให้ว่าผู้ประกอบการยังขาดความพร้อมและความเข้าใจในการรับคนพิการเข้าทำงาน อีกทั้งพบว่า จังหวัดสมุทรสาคร เป็นพื้นที่ที่พบการละเมิดกฎหมายจ้างงานคนพิการมากที่สุด โดยสถานประกอบการมักเลือกจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนแทน ซึ่งอาจส่งผลให้คนพิการในพื้นที่สูญเสียโอกาสในการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจและต้องตกอยู่ในภาวะพึ่งพิงของครอบครัวต่อไป

2.5 ด้านกลุ่มคนเปราะบาง และภาคีเครือข่าย มีผู้แสดงความสามารถในเขตพื้นที่ สสว.3 จำนวนทั้งสิ้น 224 คน ส่วนใหญ่เป็นด้านการแสดงดนตรี จำนวน 191 คน ด้านอื่น ๆ จำนวน 21 คน และด้านการแสดงนาฏศิลป์ จำนวน 7 คน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนคนขอทานของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น (ร้อยละ 83) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (ร้อยละ 9) ทั้งนี้ จังหวัดที่มีจำนวนคนขอทานสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ได้แก่ สุพรรณบุรี และเพชรบุรี นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยจำนวนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็นร้อยละ (2,902) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ ซึ่งคิดเป็น (3,287) โดยมี 6 จังหวัดที่มีจำนวน อพม. ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ ได้แก่ เพชรบุรี (1,831) สมุทรสาคร (2,124) สมุทรสงคราม (2,441) ประจวบคีรีขันธ์ (2,961) นครปฐม (3,121) และกาญจนบุรี (3,254) อย่างไรก็ตาม อพม. ในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า ในปี 2569 มีจำนวนคนเปราะบางในเขตพื้นที่ สสว.3 สูงถึง 205,782 คน และมีครัวเรือนเปราะบางที่ประสบปัญหาในเขตพื้นที่ สสว.3 มีจำนวนทั้งสิ้น 106,074 ครัวเรือน โดยจำแนกเป็นครัวเรือนเปราะบาง ระดับ 0 จำนวน 1,959 ครัวเรือน ระดับ 1 จำนวน 25,385 ครัวเรือน ระดับ 2 จำนวน 72,857 ครัวเรือน และระดับ 3 จำนวน 5,873 ครัวเรือน แต่อัตรากำลังของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ซึ่งเป็นด่านหน้าในการเข้าถึงชุมชนกลับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สภาวการณ์นี้ชี้ให้เห็นถึงการแบกรับภาระงานที่ค่อนข้างหนักของ อพม. ในพื้นที่ ซึ่งอาจส่งผลให้การเดินหน้านำคัดกรอง ค้นหา และช่วยเหลือครัวเรือนเปราะบางเป็นไปได้อย่างล่าช้าและไม่ทั่วถึง

2.6 ด้านสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ค่าเฉลี่ยดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดในเขตพื้นที่ สสว.3 คิดเป็น 73.62 สูงกว่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ภาพรวมประเทศ ซึ่งคิดเป็น 69.84 ทั้งนี้ จังหวัดที่มีค่าดัชนีดังกล่าวต่ำกว่าภาพรวมประเทศ ได้แก่ กาญจนบุรี คิดเป็น 61.34 และประจวบคีรีขันธ์ คิดเป็น 62.63 โดยมีมิติที่โดดเด่น คือ มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติที่อยู่อาศัย และมิติ

ความมั่นคงของครอบครัว และมิติที่ควรเฝ้าระวัง คือ มิติการศึกษา มิติการมีงานทำและรายได้ และมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ

จากข้อมูลข้างต้น พบว่า แม้ค่าเฉลี่ยดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ในเขตพื้นที่ สสว.3 จะมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าประเทศ แต่พบว่ามี 2 จังหวัด คือ จังหวัดกาญจนบุรีและจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายเชิงโครงสร้างของพื้นที่ที่มีลักษณะภูมิประเทศเป็นจังหวัดชายแดน โดยเฉพาะในมิติการเข้าถึงบริการของรัฐ และมิติการศึกษาที่ถือเป็นมิติที่ต้องเฝ้าระวังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สร้างกลไกความร่วมมือกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายด้านความมั่นคง เพื่อพัฒนาระบบเตือนภัยและการระงับเหตุด้านสังคมได้อย่างทันทั่วถึง
2. พัฒนาระบบคุ้มครองและช่วยเหลือแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวแบบครบวงจร เพื่อให้เข้าถึงสิทธิเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดได้อย่างทั่วถึง
3. บูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวง พม. และหน่วยงานด้านการปราบปรามยาเสพติด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงที่ต้นเหตุ
4. ปฏิรูปสวัสดิการสังคมสู่ระบบสวัสดิการแบบมีเงื่อนไขที่เน้นการพัฒนาทุนมนุษย์และการสร้างอาชีพที่มั่นคง
5. ขยายผลโครงการบ้านมั่นคงและบ้านพอเพียงชนบทให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อสร้างมิติด้านความปลอดภัยในที่อยู่อาศัย
6. พัฒนาระบบการคุ้มครองและเฝ้าระวังสำหรับผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังด้วยนวัตกรรมเชิงรุกอย่างยั่งยืน
7. พัฒนาหลักสูตรและแรงจูงใจในการทำงานของ อพม. เพื่อยกระดับสู่การเป็น อพม. เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
8. เพิ่มมาตรการเชิงรุกในการติดตามการจ้างงานคนพิการและส่งเสริมการสร้างโอกาสในการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับกลุ่มจังหวัด

1. ยกระดับศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพประชาชน (ศรส.) ให้เป็นศูนย์จัดการวิกฤตสังคมในระดับพื้นที่และรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังในพื้นที่
2. การประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ในการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้นที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของแม่วัยใสเลี้ยงเดี่ยวในพื้นที่
3. ยกระดับโรงเรียนครอบครัวและศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ในพื้นที่เสี่ยง เพื่อสร้างทักษะการสื่อสารและสัมพันธภาพที่ดีในครัวเรือน
4. ใช้ฐานข้อมูลครัวเรือนเปราะบาง (MSO-Logbook) ในการให้ความช่วยเหลือที่ตรงจุดและตรงตามสภาพปัญหาของแต่ละครัวเรือน
5. บูรณาการงบประมาณท้องถิ่นและสภาองค์กรชุมชนเพื่อจัดการปัญหาที่อยู่อาศัยของประชาชนกลุ่มเปราะบาง
6. การปรับสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ และเฝ้าระวังผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังผ่านเครือข่าย อพม.
7. ดึงศักยภาพภาคธุรกิจ (CSR) ในพื้นที่มาร่วมสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนและการจ้างงานกลุ่มเปราะบางในพื้นที่
8. พัฒนาศูนย์บริการคนพิการทั่วไปให้ครอบคลุมทุกตำบล เพื่อการกระจายบริการและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง (2568)
- ที่มา : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2568)
- ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)
- ที่มา : ระบบคลังข้อมูลด้านการแพทย์และสุขภาพ (HDC) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)
- ที่มา : ระบบ Health KPI สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2568)
- ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2567)
- ที่มา : การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2567)
- ที่มา : กรมการพัฒนาชุมชน (2568)
- ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)
- ที่มา : กระทรวงแรงงาน (2568)
- ที่มา : กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (2568)
- ที่มา : สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน (2567)
- ที่มา : ระบบศูนย์บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2568)
- ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2568)
- ที่มา : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2568)
- ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2568)
- ที่มา : กองต่อต้านการค้ามนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2568)
- ที่มา : ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (2568)
- ที่มา : สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (2568)
- ที่มา : กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินอุดหนุนช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวอุปถัมภ์ กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : ฐานข้อมูลระบบรายงานสถิติรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็ก กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : กองส่งเสริมการพัฒนาและสวัสดิการเด็ก เยาวชน และครอบครัว กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : กรมคุมประพฤติ (2568)
- ที่มา : ระบบ CPIS กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : ฐานข้อมูลสวัสดิการการเงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน กรมกิจการเด็กและเยาวชน (2568)
- ที่มา : กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (2568)
- ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน (2568)
- ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)
- ที่มา : สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน (2568)
- ที่มา : โครงการสำรวจผู้สูงอายุในประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ทีมา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (2568)
- ทีมา : โครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรกลุ่มสถิติแรงงาน สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)
- ทีมา : กรมบัญชีกลาง (2568)
- ทีมา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)
- ทีมา : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2568)
- ทีมา : กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (2568)
- ทีมา : กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)
- ทีมา : ระบบฐานข้อมูลการจัดระเบียบคนขอทาน กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)
- ทีมา : ระบบทะเบียนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (2568)
- ทีมา : รายงานความมั่นคงของมนุษย์ประเทศไทย (2568)
- ทีมา : ระบบ MSO-Logbook กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2569)
- ทีมา : ระบบศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน 1300 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2569)
- ทีมา : รายงานการเตือนภัยทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัด ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2569)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นางสาวบุญยวีร์

ลุมาดกมลพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3

คณะผู้จัดทำ

นางสาวศรีสุวรรณ

แก้วบุญ

นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ

นางสาวเมษา

โพธิพฤษ

นักพัฒนาสังคมชำนาญการ

นายเอกลักษณ์

ขมิ้นทอง

เจ้าพนักงานพัฒนาสังคม

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 3
ศาลากลางจังหวัดนครปฐม ชั้น 5 ถนนศูนย์ราชการ
ตำบลถนนลาด อำเภอมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม 73000

☎ 034-310005 , 034-310006

✉ tpso-3@m-society.go.th

🌐 <http://tpso-3@m-society.go.th>

